

Obet prijazne domačije

PredSAMOstojni Sloveniji v spomin (658-1991)

Viharjev jezni mrzle domačije
bile pokrajne naše so, kar, Samo!
troj duh je zginil, kar nad tvojo jamo,
pozabljeni od vnukov, veter brije.

Obložile očetov razprtije
s Pipinovim so jarmam sužno ramo;
od tod samo krvavi punt poznamo,
boj Vitorca in ropanje Turčije.

Ni dolgo tega, kar nas je pesnik Tone Pavček opomnil, da je vsa slovenska zgodovina do Prešerna (ali pa kar do današnjih dni) zajeta v gornjih dveh kiticah iz Sonetnega venca (8). Kralj SAMO, ki je vladal veliki slovanski plemenski državi na ozemlju današnje Češke, Moravske, Slovaške, Madžarske, Avstrije in Slovenije, je umrl leta 658. Karantanci so nato uživali svojo SAMOstojnost še do 745, ko so se pod knezom Borutom podredili Bavarcem in z njimi Frankom. Veliki frankovski državi je tedaj vladal Pipin Mali (714-768), sin Karla Martela, ki je pri Poitiersu (732) zaustavil prodiranje Arabcev v Evropo in oče Karla Velikega, ki ga ni treba posebej poveličevati. Za ilustracijo "viharjev jezni mrzle domačije" pa bo zadostovala omemba nepopisno strahotnega leta 1348. Kdo se ga danes sploh še spomni? Potresa namreč, "ki je trajal 40 dni ter porušil 26 mest in nešteto vasi - samo razklani Dobrač je s plazom zasul 17 koroških vasi in novih 8 vasi je zalila zajezena Zilja. Naslednje leto je pokosila še kuga 'črna smrť' nad tretjino ljudi, redko obdelana polja pa so uničile kobilice. Take stiske naš svet še ni poznal." (Dr. Maks Miklavčič, 1971) - Kaj nam je danes sploh hudega?! Prešeren v svoji pesnitvi seveda ne pozabi na Jana Vitovca, ki je v 15. stol. poveljeval enotam domače plemiške rodbine grofov Celjskih v njihovih bojih s Habsburžani. In če gremo tako naprej, pridemo do nam bolj znanih let 1848, 1918, 1941 in 1991. Taka je pot od izgube SAMOstojnosti do oSAMOsvojitve, ki se je dopolnila ravno letos. Če bi bili nagnjeni k pretiravanju, bi rekli, da se je v zadnjem letu dni od plebiscita prek razglasitve samostojnosti do sprejema nove ustave zgodilo več kot v prejšnjih viharnih in nesrečnih trinajstih stoletijih. To bi bilo res veliko pretiravanje. Ne smo namreč pozabiti, da se ravno v teh hladnih in pozabljenih stoletjih vrstijo de-

janja, ki vsako po svoje pripomore v napredovanju oSAMOsvojitve slovenstva. Celjskim bojem s Habsburžani, v katerih Slovenci izgubimo prvenstvo domačega plemstva (1456) in bojem proti Turkom, v katerih branimo jugovzhodni prag zahodne Evrope, sledijo Trubar in njegovi, ki povzdignejo slovenščino v knjižni jezik. Za staro pravdo se puntajo slovenski kmetje. V drugi polovici 18. stol. se pod razsvetljenima vladarjem Mario Terezijo in Jožefom II. začne slovenska kulturna in gospodarska prebuba. Leto 1848 prinese program Zedinjene Slovenije, temeljni in nikoli urešeni slovenski politični ideal. Ob prelому 19. v 20. stol. smo priča silnemu gospodarskemu in političnemu SAMOorganiziranju Slovencev. Tudi v obeh Jugoslavijah, kakršni že sta bili, proces oSAMOsvojanja napreduje. Da o narodnoosvobodilnem boju (1941-45) niti ne govorimo.

Danes, ko imamo svojo lastno, SAMOstojno, neodvisno in mednarodno priznano državo, nikakor ne smemo mimo dejstva, da je bilo zanjo treba 1300 let klubovati viharjem. Le upamo lahko, da je "ropanje Turčije" z odhodom jugovojske končano za zmeraj. Zavedati se moramo, da "očetne razprtije" niso pozabljeni, da lahko oživljanje le-teh še kako obloži svobodno ramo zdaj, ko nismo več ogroženi od zunaj. Bodimo torej realisti. Viharji bodo še, a naše domovanje bo vseeno bolj prijazno. Tako domovanje bodi prva SAMOstojna slovenska država, za slovenske domačije, ki ostajajo zunaj nje, v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu, pa bo treba še posebej skrbiti.

Pazimo, da nam SAMOv duh, ki se je končno znova podržavil, spet ne izgine. Tokrat zavoljo nas samih.

MIHA NAGLIČ

SREČNO 1992

STRAN 3
NOVOLETNA PRIČAKOVANJA ZNANIH SLOVENCEV
Milan Kučan, predsednik predsedstva Slovenije: Pričakujem, da bo navadno, mirno leto...

STRAN 7
KARIKATURA JE ZRCALO POLITIKI
V politiki ni povsem pozitivnega ali povsem negativnega človeka
stran 14 **Slovenija, moja dežela igralnic**
Koliko denarja obrača novogoriški HIT
in kaj bo padlo na Gorenjsko?

Viktorijo

Kranj, tel. 324-734
Prodaja vozil OPEL in FORD.
Prodajamo tudi na sejmu.
VECTRA GL 1,6 i 28.700 DEM

217-960

MALOGLASI

dolnov

PROIZVODNJA: stavbno ključavnicaštvo, predelne stene po sistemu RIGIPS...

TRŽENJE: metali, kemikalije, elektromaterial, ležaji, proizvodi za ogrevalno in vodovodno tehniko...

INŽENIRING: projektiranje, izvajanje in nadzor...

Vsem poslovnim partnerjem veliko sreča in uspehov v letu 1992!

Jubljanska banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MIHA NAGLIČ

Leto neverjetnih sprememb

Pomislite: če bi vam decembra 1990 kdo rekel, da bo Slovenija leto dni kasneje samostojna, neodvisna in priznana država, da tedaj Jugoslavije in Sovjetske zveze ne bo več in da bo v svetu vsemu navkljub sorazmerno mirno - bi mu verjeli?

Neverjetno, toda resnično. V letu 1991 so se dogajale in zgodile velike reči. Američani in njihovi zavezniki so potolki iraškega diktatorja in njegovo silno vojsko, brez velikih človeških žrtev in tako, da se spopad ni razširil po Blížnjem vzhodu. Po leta kasneje so v Madridu že sedeli za isto mizo Arabci in Izraelci, ki so od 1948 naprej neprestano merili moči in se štirikrat krepko udarili. Slovenci smo v začetku poletja ugnali svojega zmaja; v desetih ihneh smo sesuli mit o veličini in nemagljuivosti jugovojanske. O božiču, ki je komaj za nami, pa je Gorbacov, ki je avgusta preživel vojaški udar, na TV, pred očmi vsega sveta, prebral svojo odstopno izjavo. Kaj drugega mu ni preostalo, saj je postal brez države. Enači od nekdanjih petnajstih sovjetskih republik se je združila v Škupnost neodvisnih držav, baltiške tri so šle na svoje, v Gruziji pa še divja spopad za eno od obeh možnosti.

Tisti, ki na vse to gledajo bolj ideolesko, bi rekli, da je minuto leto prineslo dokončni zlom komunizma kot svetovnega sistema in planetarno zmago demokracije. Tako je npr. božično mnenje ameriškega predsednika. A to so prej ko ne preteže besede. Komunizem sovjetskega kova se je krhal že lep čas, pospešeno pa od 1989; res je propadel, toda kaj, ko je na svetu še toliko neučinkovitega gospodarstva, političnega brezpravja, socialne bede in kulturne sivine. Za veliko besedo demokracije pa vemo, da ni več od tistega, kar ji je prisodil pronicljivi Anatole France, ko je zapisal, da je demokracija povsod tam, kjer je vsem enako prepovedano spati pod mostovi - tako revnim kot bogatim.

Recimo raje, da je to nadve spektakularno leto potrdilo premoč ameriškega družbenega modela nad sovjetskim, zahodnega nad vzhodnim. Ko so Američani pacificirali Blížnji vzhod, smo se čudili, kako da je SZ tako pasivna. K obračunu z Irakom je dala celo predhodno soglasje, na mirovno konferenco v Madridu pa so jo povabili le zaradi vladnosti; saj že vedeli, da je samo še papirnat tiger. Po ameriških pravilih potekajoči igro svetovne politike je pravzaprav še najbolj zmotila mala Slovenija; postala je pravi "špilferber". Kam bi prišli, če bi se vsi ta mali obnašali tako svojeglavo, so godli ta veliki? Posebno jih je skrbelo, da se ne bi po našem zgodlu ravnali še druge jugoslovanske in sovjetske republike, pa Slovaška in še kdo. Po leta kasneje SFRJ in ZSSR ni več, zato pa je toliko več novih držav, ki so (z izjemo Srbije) še kako zainteresirane za mirno sožitje in jih kot take tudi priznavajo.

V svetu se pač uveljavljajo novi subjekti in med njimi nastajajo novi odnosi, če ne zlepa, pa zgreda. Huseina je bilo treba s kopitom po glavi in očitno je, da tudi glave Miloševića in jugogenralov niso dojemljive za "mehke" argumente; zato jih kaže obravnavati trše. Na Blížnjem vzhodu in na včerajšnjih sovjetskih tleh kljub vsemu zmaguje razum in to v razmerah, ki menjijo na njegovo nasprotje. Vznemirja vprašanje, kdo bo poslej obvladoval sovjetski jedrski arzenal. Ko je Gorbacov odstopil, je tistem, ki ga je avgusta rešil, decembra pa čisto človeško odslovil, izročil črno skrinjico s šiframi za uporabo atomskega potenciala in poznavalci zatrjujejo, da je nepredvidljiva uporaba le-tega izključena...

Ko je bil svet razdeljen na dva bloka, je bilo vse tako enostavno in pregledno. Zdaj, ko je sovjetski pol ugasnil, tega velikega nasprotja in napetosti ni več, a negotovost ostaja. Bati se je, da nove razmere ne bodo tako obvladljive, kot se zdi, in ameriški žandar ne bo vedno pri roki. A to je že stvar novega leta. Staro se je iztekel v znamenju neverjetnih in za nas ugodnih sprememb. Zato je prav, da ga ugodno tudi sklenemo. Zaželimo si tako kot Paul Valery: "Najboljše v novem je tisto, kar odgovarja neki stari želji." V mednarodni politiki bo tako verjetno še najboljše tisto, kar odgovarja stari želji po miru.

Voščilo

Leto, ki je za nami, je bilo polno presenečenj, dobrih in slabih, porazov in zmag. Obdobje, ki je pred nami, je še zmeraj nepredvidljivo, čeprav so mnogi cilji že doseženi. Uspehi nam dokazujojo, da smo na pravi poti. Svojo državo si gradimo tudi zaradi boljšega standarda, čeprav so rezultati v sedanosti naspromti.

Neodvisni sindikati Slovenije želimo svojim članom in prebivalcem Slovenije prijetno praznovanje božiča in srečno novo leto 1992, političnim strankam in drugim organizacijam pa uskladitev in uresničevanje ciljev, ki so namenjeni dobroti ljudi.

Predsednik predsedstva NSS
Rastko Plohl

Sredstev za vojno škodo zmanjkuje

Ljubljana, 23. decembra - Komisija za odpravo posledic vojne agresije na Republiko Slovenijo je konec preteklega tedna ugotovila, da sredstev za odpravo neposrednih posledic vojaškega napada nekdajne JLA na Slovenijo, ki so se zbirala po posebnem zakonu, zmanjkuje. Zborom slovenske skupštine je zato predlagana dopolnitvena zakona, ki bo omogočala dokončanje te naloge, močno pa primanjkuje tudi sredstev za begunce. Ker tudi po teh dopolnitvah še zdaleč ne bo mogoče sanirati vsega, je predlagano vsem ministrtvom, da pripravijo s kriteriji usklajene zahteve. Sklenili so tudi, da se del darovanih deviznih sredstev dodeli enajstim otrokom umrlih pripadnikov TO, policije in civilistov. ● S. Z.

IZGORENJSKIH PARLAMENTOV

Seje zborov jeseniške skupštine

Krediti za demografsko ogrožena območja

Na minuli seji so delegati vseh treh zborov skupštine občine Jesenice sprejeli razvojni program demografsko ogroženih območij, ki so v jeseniški občini: Rateče - Planica, Belca, Srednji vrh nad Gozd Martuljkom in Podkoren. Natancen program zimske službe. Nova člana jeseniškega izvršnega sveta sta Vinko Pogačnik in Vojtěch Budinek.

Jesenice, 2. decembra - Na minuli seji jeseniške skupštine so za nova člana jeseniškega izvršnega sveta izvolili Vojteha Budineka iz Kranjske Gore, ki bo zadolžen za področje turizma in Vinka Pogačnika, dipl. inženirja metalurgije iz Spodnjih Gorj, ki je zadolžen za področje gospodarstva. Predstojnika upravnega organa občine - sekretarja sekretariata za notranje zadeve občine Jesenice pa bodo imenovali na prihodnji seji skupštine.

Po končani skupni seji mom demografsko ogroženih območij v občini Jesenice, med katera sodijo Rateče - Planica, Podkoren, Belca in Srednji vrh nad Gozd Martuljkom. Nekatere delegati so bili kar malo začuden, da so v jeseniški občini še vedno območja, kjer nimajo osnovne infrastrukture. Razvojni program sloni na zakonu o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji. Eden izmed pogovorjev za pridobitev sredstev po tem zakonu je tudi izdelan razvojni program za posamezno demografsko ogroženo območje. Razvojni program mora pripraviti občina do konca leta, potrditi pa ga morajo tudi vsi trije zbori skupštine občine.

Za vsako ogroženo območje so v občini izdelali samostojni razvojni program. V Srednjem vrhu in na Belci naj bi tudi v prihodnje imelo prednost kmetijstvo, ob katerem naj bi se razvile razne dopolnilne dejavnosti. Nasprotno pa v Podkorenu in v krajevni skupnosti Rateče - Planica vidijo prednost v razvoju turizma in trgovine, pričemer bi kmetijstvo z dopolnilnimi dejavnostmi imelo funkcijo dopolnjevanja turistične dejavnosti. Delegati so razvojni program sprejeli. Tako bodo potrdili podprtih sredstev pa so na minuli seji tudi potrdili imenovanje Olge Troha iz Kranja za namestnico javnega pravobranilca Gorenjske. ● D. Sedej

predlogom programa zimske službe za lokalne ceste, nekateri izgradili ceste, parkirišča in avtobusna postajališča v občini Jesenice. Izvršni svet Jesenice je ob sklepih tega programa priporočil, da se občane pravčasno obvesti in seznaniti z uresničevanjem tega programa, da pa tudi pobudo, da se ceste v Kranjski Gori posipajo večinoma s peskom. Program je izredno natancen, saj vsebuje vsa naselja in soseske v občini.

Z uveljavljivijo odloka o spremembah meje območij naselej Blejske Dobrave in Lipce bo nastala med tem dvema krajevoma nova mejica. Delegati vseh treh zborov pa so na minuli seji tudi potrdili imenovanje Olge Troha iz Kranja za namestnico javnega pravobranilca Gorenjske. ● D. Sedej

S seje škofjeloške občinske skupštine

Potreb za 60 let

Onesnaženje vode v Škofji Loki so povzročili herbicidi in druge kemikalije.

Škofja Loka, 29. decembra - V začetku preteklega tedna so se zbori Občinske skupštine Škofja Loka sestali na zadnjem zasedanju v tem letu. Največ pozornosti je vzbudil seznam investicijskih potreb na področju družbenih dejavnosti in državne uprave, ki je tako dolg in v seštevku zahteven, da niti približno pravega odgovora, kako zagotoviti potrebna sredstva, ni bilo. Precejšen zaplet je nastal tudi pri predlogu za občinsko garancijo za nakup teplatnega stroja za smučišče na Starem vrhu, kar lahko pripromošči pripravi na odločanje. Po večkratnem glasovanju so se odborniki odločili za garancijo.

Kot vse občinske skupštine na zadnjih zasedanjih v letu, je imela tudi škofjeloška na dnevnem redu veliko število točk - skupno štirinajst. Obravnavi Razvojnega programa za gorsko višinsko območja - ta je ostal, v razliko od podobnih programov o demografsko ogroženih območjih drugih občin, klub strokovni inštituciji izven občine (ali prav zato), zgoraj na načelni ravni - ter ambiciozno poimenovanega Razvojnega programa turizma v občini Škofja Loka sta dali odbornikom kar nekaj argumentov za nasprotovanje mnenju Izvršnega sveta, da se Delovni organizaciji Šport in rekreacija ne pomaga z garancijo za nakup teplatnega stroja za Stari vrh. Slabo pripravljena prošnja upravljalcev starovrških žičnic - Ludvik Leben je lepo razložil, da je čas prošenje že minil in da se bi moral pojaviti o smotnih, ustrezno zavarovanih naložbah tudi za občinske denarje - in spremembu negativnega mnenja občin-

ske vlade v predlog sklepa, so pripeljali vodstvo skupštine v skoraj komični položaj, ko so odborniki glasovali proti sklepu, ki je proti dajanju garancije, kar po tolmačenju sekretarjev zborov še ni pomenilo "za". Edino logični izhod je bil, da so odborniki sami spremenili sklep Izvršnega sveta v "za garancijo" in z glasovanjem tudi potrdili. Strokovni argumenti, ki govorijo, da Stari vrh zaradi skromne, predvsem pa kratkotrajne snežne odeje, nima potrebe za razvoj v moderno smučišče, so bili preslišani in tako je le od "neba" odvisno, koliko dolga si je občina (in njene bodoče naslednice!) s tem nakopala.

Na večkratno zahtevo po celovitem seznamu potrebnih investicijskih vlaganj v objekte javne rabe, so odborniki z gradivom za današnjo sejo občinske skupštine prejeli seznam 22 potrebnih investicij na tem področju, ki so v seštevku ocenjene na skoraj 13 milijonov nemških mark. Ker je znesek tako velik - pomeni kar 60-kratno višino sredstev v ta namen v letu

Uradno o onesnaževanju loskega vodovoda

Na zasedanju skupštine so delegati dobili na klopni tudi informacije o vzrokih onesnaženja loskega vodovoda 17. oktobra. Preiskave so pokazale, da so onesnaženje povzročili v vreči in steklenicah odloženi herbicidi in druge kemikalije v grapi med Perkom in Stržinjem pri Hotovlj. Kar je voda ob deževju prevračala in tako so snovi občasno odtekale oz. bile izpirane. Ker je teren poročen, nevarne snovi izprane. Zavod za medicino in higieno Gorenjske Kranj pa ugotavlja le naravno onesnaženost vode, upravljalec - Komunalno podjetje Škofja Loka namerava hotovljski vir ponovno vključiti na vodovodno omrežje. Da bi izboljšali vodo oskrbo, zlasti pa zelo vprašljivo kakoviteto vode v loskem vodovodu, paže iščejo nove vire. Med dolgoročnimi načrti lahko preberemo celo napeljavo Radovana.

Ponoven sklic Zbora združenega dela kranjske skupštine uspel

V upanju na skorajšnji konec

Kranj, 29. decembra - Ko so se zbori kranjske občinske skupštine po daljšem skupnem zasedanju in odmoru z zdravico neodvisni Sloveniji 17. decembra sesli na ločene seje, Zbor združenega dela ni bil več sklepčen. Zato so v začetku preteklega tedna ponovno sedli v odborniške klope in ob sicer skromni zasedbi, ki je tudi sicer stalna značilnost tej zborov, predelali zastavljeni dnevnini red.

Nujnost sprejetja dogovora in odlokov s področja davkov in taks, ki morajo začeti veljati z novim letom, je narekovala, da se je moral Zbor združenega dela ponovno sestati še v starem letu. Ponovni sklic po šestih dneh je bil kljub dvomom in strahu uspešen, saj je zbor sprejel vse predlagane ukrepe. Tako z novim letom začne veljati Dogovor o usklajevanju davčne politike. Odlok o davkih občanov, pa tudi novost, ki smo jo omenili pri poročanju s sej preostali dveh zborov: Odlok o komunalnih taksah v občini Kranj. Podobno kot na seji Družbenopolitičnega zborov pa poskus medzborovskega usklajevanja glede potrditve organa upravljanja in programskega sveta Radia Kranj žal ni uspel in se postopek, ki trajal že leto in pol, vraca na začetek. Sprejeti so bili tudi: Odlok o začasnom finančiraju javne potrabe v začetku leta 1992, o razglasitvi arheoloških spomenikov. Lovsko gospodarski načrti in Program razvoja demografsko ogroženih območij.

Ker so prav tisto popoldne v slovenski skupščini sprejemali novo ustavo, je predsednik zborov izrazil upanje, da bodo na tej podlagi kmalu ukinjeni, čeprav ustanova določa le sestavo državnega parlamenta. Do dogovora o novih občinah in morebitnih regijah pa je napovedana dolga, postopna in verjetno trnav pot. Da se le število odbornikov - na tokratni seji so ugotovili, da sta delegata iz Tekstilindusa zogubila svojo delegatsko bazo - ne bi preveč skrčilo. ● S. Ž.

Praznična anketa Gorenjskega glasa

Novoletna pričakovanja znanih Slovencev

MILAN KUČAN, predsednik predsedstva Republike Slovenije: "Pričakujem, da bo navadno, mirno leto, ki bo ljudem omogočalo ustvarjanje, v katerem se bo končala ta nesmiselna vojna, in ko bo omogočeno tudi Slovencem svoje energije obrniti v reševanje gospodarskih in socialnih problemov ter v preseganje razvojnih zaostankov za razvitim svetom. V osebnem življenu pa si želim zdravja, dobre volje in predvsem pravih prijateljev." Kakšno je Vaše novoletno sporočilo Gorenjem?

"Da naj bodo še naprej Gorenjci, da naj ne pozabijo, da so razen Gorenjev Slovenci tudi še drugod."

DR. PETER VENCELJ, minister za šolstvo: "Upam, da bomo postali v enem letu popolnoma normalna država z vsem tistim, kar pod normalnost države spada, vključno z mednarodnim priznanjem, z vključevanjem na vseh področjih življenja in dela, od kulture do športa, znanosti, gospodarstva, do vključitve v Organizacijo združenih narodov. Osebno pa želim tole. Dokler čas bom to nalogu opravljal, želim, da bi bila v korist temu narodu in da bi te rešitve, kakršnekoli morajo že nastati, bile čim bolj kvalitetne. Pri tem si pa želim, da bi ljudje, ki lahko pomagajo, resnično s srcem pomagali."

DENIS ŽVEGELJ z Bleeda, veslač: "Kot športnik pričakujem dober nastop na olimpijadi, če bom uspel seveda priti na olimpiado. Kot človek pa pričakujem srečno leto na vseh področjih, tudi pri študiju, upam pa, da se bodo v Sloveniji zadeve zboljševale."

IZTOK ČOP z Bleeda, veslač: "Kot športnik želim dober nastop na olimpijadi, kot človek in športnik zraven pa nekoliko boljši standard za športnike, nekoliko boljši odnos Slovenije do njih. Skratka, želim splošno uveljavitev Slovenije in dviganje splošnega standarda, življenja."

JANEZ KOČJANČIČ, prvi predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije: "Pričakujem, da bo leto 92, ki bo zadnje olimpijsko leto z dvojnim sporedom, zimske igre v Allbervillu in poletne v Barceloni, zelo pomembno za uveljavitev športnikov suverene, samostojne države Slovenije. Športne rezultate je težko napovedovati, vendar sem prepričan, da razpolagamo v tem trenutku s športnicami in športniki, ki so sposobni vrhunskih dosežkov. Olimpijski komite mora pač storiti vse, da bo ti športniki lahko nastopili na obrah igrah in omogočiti pogoje vadbe in priprav, da bodo lahko posegali po odličijih. Upajmo, da bo res tako. Nasprosto pa upam, da bo slovenska država znala stope na lastne noge tudi na tistih področjih, kjer nam gre v tem trenutku najslabše. Tu mislim na gospodarsko področje. Če želimo biti suvereni in samostojni in če želimo v družbo naprednih narodov, potem se moramo izkazati predvsem na tem področju, kjer poteka največja teka, to pa je gospodarstvo."

Milan Kučan

Darjan Petrič

Peter Vencelj

Tomo Česen

Denis Žvegelj

Franci Petek

Iztok Čop

Tone Vogrinec

Janez Kočjančič

DARJAN PETRIČ iz Kranja, nekdanji plavalec: "Ne pričakujem toliko, kot si želim, da bi lahko vsi slovenski športniki nastopili na zimskih in letnih olimpijskih igrah in da bi na teh največjih športnih tekmovaljih dosegli tisto, kar si želijo in predstavili Slovenijo kot izrazito športno državo. Osebno tudi želim, da bi se razmere v Sloveniji izboljšale, da bi dobil službo in da bi v miru lahko delal tiste stvari, ki jih želim."

TOMO ČESEN, alpinist iz Kranja: "Upam, da bo prihodnje leto drugačno, ampak ne kar se športa tiče, da se ne bo ponovilo tisto, kar se je zgodilo letos, kar je vplivalo tudi na šport in na nas športne predvsem psihično. Če bo leto takoj, kot sem si ga letos zastavil, če bom cilje dosegel, potem bo kar v redu. Seveda pa si želim, da bi šlo tudi glede ekonomske situacije na boljše, kar pomeni hkrati tudi za šport nekaj boljšega. Če pa je zdravje, je ob profesionalnem delu mogoče vse dosegeti."

FRANI PETEK iz Lesc, smučarski skakalec, najboljši slovenski športnik: "Od prihodnjega leta pričakujem vse najboljše. Pa tudi vsa Slovenija pričakuje kar veliko, kar bo težko ponoviti in tega sploh ne upam omeniti, da bi kaj takega iz lanskega leta ponovil. Jaz upam, da se bom čim boljši izkazal, da bom čim večkrat skočil med špico. Ne vem, bomo videli. Vsi športniki pa si samo želimo, da bi lahko za Slovenijo nastopili na olimpiadih. To je sedaj še vprašanje, po 15. januarju, ko nas bodo priznali, pa bo veliko več jasnega in še ne bo prepozno, da bi tudi to uredili. Sebi pa želim še nekaj let uspešnega skakanja in končanje študija. Potlej pa, da bi kaj zanimivega počel."

TONE VOGRINEC, direktor alpskih smučarskih reprezentanc: "Osebno bi rad imel zdravje, kajti če bom zdrav, bom lahko še dolgo delal sebi in drugim v prid, če zdravja ni, pa je vse malce teže. Znam je izrek: človek, ki je zdrav, ima tisoče želja, ko je bolan, ima samo eno. Jaz bi jih raje imel tisoč. Kar se pa moje dejavnosti tiče, bi rad imel na najbolji pomembnih tekmacih sezone podobne rezultate kot v preteklosti, če pa bodo malce slabši, pa tudi ne bo tragedije. Če bi uspeli na olimpiadih dobiti vsaj eno kolajno, prvo za novo slovensko državo, bi bilo seveda veselje toliko večje, ki bi bilo obenem povezano z rojstvom naše nove države, in z mojo 50-letnico, ki jo bom proslavil zadnji dan olimpiade v Allbervillu." ● J. Košnjek, slike G. Šink

Izvršni svet o »divji« privatizaciji Gorenjka prehaja v HIT Nova Gorica

Jesenice, 28. decembra Moratorij za vse sporazume za prenos poslovnih skladov, tudi poslovnega sklada Gorenjke v višini 240 milijonov tolarjev na HIT Invest Nova Gorica. Jeseniška trgovska podjetja so ustanovila nove firme, ki jih vodijo dosedanji direktorji, družabniki pa so vsi zaposleni.

Na minuli seji jeseniške skupštine je poslanec Miro Harej v imenu poslanskoga kluba Stranke demokratične prenove Jesenice zahteval odgovor jeseniškega izvršnega sveta o domnevni »divji« privatizaciji nekaterih jeseniških podjetij, predvsem turističnih in trgovskih.

Izvršni svet Jesenice mu odgovarja, je so bili člani izvršnega sveta posredno seznanjeni s prenosom družbenega kapitala in Hotelsko turističnega podjetja Gorenjka na HIT Nova Gorica. Kot so bili člani obveščeni, so zadevo preverjale ustreerne službe SDK in Ministrstva za notranje zadeve. Bila sta tudi dva delovna razgovora na Ministrstvu za turizem in gostinstvo v Ljubljani, na katerem je sodelovala tudi predsednica izvršnega sveta skupštine občine.

Glede na sklep ustavnega sodišča Republike Slovenije, na podlagi katerega je bil sklenjen sporazum o prenosu poslovnega sklada Gorenjke v višini 240 milijonov tolarjev na HIT Invest Nova Gorica, velja moratorij za vse sporazume, ki so bili sprejeti na tej osnovi.

Na delovnem pogovoru v Ljubljani so se med drugim dogovorili, da velja moratorij, glede na stališča jeseniškega in radovališkega izvršnega sveta o dokapitalizaciji turističnih podjetij ter ustanovitvi delniških družb pripravita HIT Nova Gorica in izvršni svet Radovljica vsak svoj osnutek pogodb in jih predlagata v razpravo. Poslanci v skupščini pa naj bi čimprej obravnavali problematiko lastninjenja na področju turizma.

Jeseniški izvršni svet je bil tudi seznanjen s tem, da so nekatera trgovska podjetja kot Rožca, Delikatesa in Zarja ustanovila nova podjetja, kjer so družabniki vsi zaposleni, vodijo pa jih dosedanji direktorji. Izvršni svet pa ne razpolaga s podatki o divjem sekjanju lesa v gozdovih. ● D. Sedej

Liberalno demokratska stranka občine Kranj

Prva in zadnja seja

Brdo pri Kranju, 27. decembra - Danes se je v hotelu Kokra na Brdu sestal Svet Občinskega odbora Liberalno demokratske stranke Kranj, ki je ob skromni udeležbi (navzočih je bilo manj kot tretjina članov) ugotovil, da tak organ ob skromnem številu članov, nima posebnega smisla. Zato se je - ustanovljen je bil februarja - na prvi seji ukinil in prenesel svoje pristojnosti na Zbor članov. Sicer pa je bila seja, kot to zahteva ta, politični aktivnosti nenaklonjeni prednoletni čas, posvečena pregledu dejavnosti v iztekačem se letu ter načrtom v novem. Ugotovili so, da se je stranka po krizi v prvi polovici leta, ponovno "ujela", saj so z odmevnimi akcijami (okrogla miza o šolstvu, ustanavljanje podjetniškega foruma) ter načelno Politiko (odstop iz občinskih funkcij) ponovno postali prepoznavni.

Bližnji kongres LDS, ki bo predvoma sredi februarja, bo v organiziranost stranke vnesel nekaj pomembnih novosti, hkrati pa menil začetek priprav na volitve. Pri akciji potrjevanja člastva v stranki podatki sicer niso razveseljivi (mnogi člani LDS iz predvile "eforije" zadnjih volitev ostajajo le simpatizerji stranke), kar pa po drugi strani pomeni le normalizacijo, saj je znano, da se v razvitih demokracijah aktive politike udeležuje le nekaj odstotkov ljudi. Novi statut LDS bo zato poleg članov določal tudi položaj simpatizerjev stranke. Po kongresu naj bi rekonstruirali tudi občinski odbor, zato so danes izvolili le nov nadzorni odbor in vršilce dolžnosti sekretarja. ● S. Ž.

Julijana je že v plastenkah

Jesenice, 28. decembra - Po enomesečni zamudi so na Jesenicah že začeli poskusno polniti nadvise kvalitetno karavanško vodo v plastenke. Obrat polnjenja so uredili v zapuščenih prostorih jeseniške Zelezarne, pet let staro opremo za polnjenje pa je firma Perne dobavila od italijanskega proizvajalca.

Naročila za izvoz vode, ki je po ocenah strokovnjakov ena najkvalitetnejših in primernejših tudi za otroke in diabetike, so že dobili. Vodo bodo januarja začeli izvažati v Ameriko in na Čehoslovaško, dogovarjajo pa se tudi s kupci drugod po svetu - tudi s kupci iz južnih jugoslovanskih republik na območjih, kjer voda primanjkuje. Najprej bo pri polnjenju zaposlenih 15 delavcev, nato pa jih bodo zaposlili okoli 60.

Projekt: voda Julijana je eden izmed prvih projektov, ki so jih uresničili na Jesenicah in tako dobili nova delovna mesta. Pri pridobitvi dovoljenj je bilo nekaj zapletov, vendar se je končno le vse uredilo. V prid novih delovnih mest, ki so Jesenicam še kako potrebna. Le želimo si lahko, da bodo tudi drugi podjetniki sledili temu vzoru in kljub številnim oviram začeli izkoriscati prostor, ki ga v opuščenih, a komunalno povsem opremljenih objektih ponuja jeseniška zelezarna. ● D. S.

Novoletni sprejem v Kosovi graščini

Jesenice, 27. decembra - Predsednik jeseniške skupštine dr. Božidar Brdar in predsednica jeseniškega izvršnega sveta Rina Klinarjeva sta v torek v Kosovi graščini na Jesenicah pripravila novoletni sprejem za direktorje jeseniških firm in zavodov, predstavnike skupštine, predsednike skupščin krajevih skupnosti ter novinarje. ● D. S.

Vojaki so zaprisegli

Ljubljana, 27. decembra - Med torkovo popoldansko slovensostjo so v 520. učnem centru teritorialne obrambe - v nekdanji vojašnici Boris Kidrič v Šentvidu pri Ljubljani - slovensko zaprisegli vojaki, ki so ta mesec oblekli teritorialno uniformo. V centru, ki mu poveljuje stotnik I. razreda Fedja Vraničar, se bo blizu šeststo fantov usposobljalo za vojaške naloge še dva meseca in pol, potlej pa jih bodo razporedili v druge centre. Svečanosti so poleg svojcev in znancev vojakov udeležili ugledni gostje, med njimi tudi poveljnik slovenske TO generalmajor Janez Slapar, slovenski obrambni minister Janez Janša in njegov namestnik Miran Bogataj. ● S. Saje

Priznanja junakom vojne

Ob dnevu državnosti so letos prvič podelili priznanja generalu Maistra.

Prevalje, 27. decembra - Ob prvem prazniku slovenske državnosti so se spomnili tudi junakov, ki so se izkazali pri obrambi slovenske samostojne države med letošnjo agresijo armade. Slovensost so včeraj pripravili na Koroškem, kjer so med desetdnevno vojno potekali posebno hudi boji v Dravogradu in na mejnem prehodu na Holmu.

Na svečanosti v prevaljskem družbenem domu je zbranim spregovoril slovenski obrambni minister Janez Janša. Med drugim je poudaril, da bo leto 1991 zapisano v svetovno in še posebej v slovensko zgodovino. Malo držav na svetu je nameč nastalo na tak način kot naša. Po eni strani nam ni bilo nicesar podarjenega, po drugi strani pa smo plačali relativno nizko ceno. V enem letu smo uresničili plebiscitno odločitev - z delom, bojem in pogajanjem, je ugotovil slavnostni govor.

Na prireditvi so podelili nova priznanja ministrstva za obrambo Republike Slovenije. Priznanje generala Maistra I. stopnje je prejel generalmajor Janez Slapar. Med dobitniki šestih priznanj generala Maistra II. stopnje je bil tudi polkovnik Miran Bogataj iz Kranja. Podelili so še 28 priznanj generala Maistra III. stopnje, 11 velikih plaket različnim ustanovam in organizacijam za sodelovanje s TO ter več sto znakov "Obranili domovino" zaslužnim pripadnikom teritorialne obrambe.

● S. Saje

Vpklici na vojaške vaje

Ljubljana, 24. decembra - V zadnjem času je bilo v javnosti ali v nekaterih organizacijah izrečenih več pripomb zaradi vpoklicev obveznikov na vojaške vaje. V zvezi s tem daje ministrstvo za obrambo tole sporočilo za javnost!

Ob odhodu JA z ozemlja Slovenije je prevzela objekte in sredstva armade Teritorialna obramba. Žanje je treba zagotoviti varovanje, dokler jih ne bodo prevzete občine oziroma drugi uporabniki, ali dokler ne bodo spet uporabljeni za obrambne namene. Ministrstvo je že poslalo občinskim izvršnim svetom sezname objektov JA, ki ne bodo več služili obrambnim namenom, tako da bi se čimprej začeli uporabljati ti civilne namene in da bi se zmanjšali stroški za njihovo varovanje.

Minister za obrambo Janez Janša je hkrati izdal upravnim organom za obrambo začasno navodilo, ki predvideva, da se od 15. januarja 1992 ne kličejo na vojaške vaje za varovanje objektov in materialnih sredstev tisti obvezniki, ki so bili leta 1991 že enkrat ali večkrat vpoklicani v enote TO. V obrambnem ministrstvu predvidevajo, da bodo kljub predvidenim spremembam težave z vpoklici vojaških obveznikov zaradi varovanja objektov v celoti razrešene šele z rednimi vpoklici naših novih obveznikov na služenje vojaškega roka in z oddajo velikega števila objektov JA, ki jih ministrstvo ne potrebuje. ● S. S.

MI VAM - VI NAM

tel.: 217-960
218-463
fax.: 215-366
213-163

Priznanje KS Jezersko Andreju Karmičarju - V Gostišču ob Planšarskem jezeru na Jezerskem so se v petek zvečer sestali člani sveta krajevne skupnosti in društva, ki delujejo v krajevni skupnosti. Ker poleti zaradi vojne v krajevni skupnosti niso mogli proslaviti krajevnega praznika, je predsednik sveta KS Milan Kocijan tokrat ob koncu leta, potem ko je v nagovoru spomnil na nekatere večje letošnje akcije v krajevni skupnosti, ki jih kljub vojni ni bilo malo, podelil tudi letošnje priznanje sveta krajevne skupnosti. Za dolgoletno aktivno delo na vseh področjih v krajevni skupnosti so ga letos po sklepu sveta KS podelili Andreju Karmičarju, priljubljenemu oskrbniku v Češki koči, ki je pred nedavnim že prejel tudi najvišje slovensko priznanje kot najbolj priljubljen oskrbnik v najprijetnejši slovenski planinski koči. Na petkovem srečanju v Gostišču ob Planšarskem jezeru so se mu tudi člani vodstva KS in predstavniki društev v krajevni skupnosti zahvalili za njegovo delo in trud, da je ime Jezerske doline tudi v veliki meri po njegovi zaslugu postalo znano daleč naokrog. -

A. Ž.

Veselo novoletno ravanje - Primskovo - Krajevna skupnost in Osnovna šola Primskovo sta tudi za letošnji konec leta v ponedeljek za vse predšolske in šolske otroke iz krajevne skupnosti pripravili veselo novoletno ravanje. Celotno prireditve je vodil Janez Dolinar, nastopali pa so Rastko Tepina z lajno, Aleksander Primo s citrami, Romana Krajčan, pevci in recitatorji Osnovne šole Primskovo, pevec Ivo Radin in Trgovina Biba z modno revijo. Vsi, ki so nastopali v programu, so se odrekli honorarju, trgovine in tovarna Ibi v krajevni skupnosti Primskovo pa so pomagali, da so se najmlajši iz krajevne skupnosti tudi posladkali. ● (az)

Vpisovanje novih članov - Cerknje - Društvo upokojencev v Cerknjah v kranjski občini vabi v društvo nove člane. Vpisovanje bo 6. in 7. januarja od 9. do 11. ure in od 15. do 17. ure v zgornjih prostorih Zadružnega doma v Cerknjah. Za vpis v članstvo društvo potrebuje poleg osebnih podatkov še podatek o dnevu upokojitve in odrezek zadnje pokojnine. K vpisu v društvo vabijo vse upokojence iz krajevnih skupnosti pod Kravcem. ● (az)

Srečanja in vrednostni boni - Kranj - Prejšnja leta so delovne organizacije po Gorenjskem ob koncu leta oziroma meseca decembra ne ravno redko povabilo svoje nekdanje, upokojene člane na prednovodelno srečanje. Letos pa takšnih srečanj z nekdanjimi člani kolektivov skorajda ni bilo. Še največ jih je bilo, ki so svojim nekdanjim članom poslali čestitke in vrednostne bone. V nekaterih tovarnah oziroma kolektivih pa so na upokojene člane kar pozabili. ● (ip)

40-letnica ZŠAM - Kranj - Okrog 540 članov Zveze šoferjev in avtomehanikov občine Kranj bo februarja prihodnje leto proslavilo 40-letnico delovanja. ZŠAM Kranj, ki ima prostore na Ljubljanski 22 - v prostorih servisa Alpetour Remont - in dežurstva vsako sredo od 15. do 17. ure (izven tega časa pa so dosegljivi na telefonski številki 421-425 in 217-240), že četrto leto predseduje Tone Ropret mlajši, ki je že 26. leto zapošlen v Cestnem podjetju v Kranju. Pred novim letom je Tone povedal, da se zahvaljuje vsem članom, ki so prispevali za žebliček za prapor, ki ga nameravajo razviti ob 40-letnici. Jubilejni datum ustavnovitve pred 40 leti je sicer 20. januar, vendar bodo proslavljeni 15. februarja v prostorih Oljnice v Britofu, ker so januarja na programu občni zbori. Vsem članom je zaželet tudi srečno vožnjo v novem letu, zahvalo za redna dežurstva ob sredah popoldne pa še posebej Albinu Zevniku, Jožetu Šubicu in Francu Rebci. ● A. Ž.

"Ogledalo" staro 20 let - Kokrica - Turistično društvo Kokrica, ki mu predseduje Janez Rihter, bo prihodnje leto beležilo 20-letnico delovanja. Ko je Janez prevzel vodstveno mesto v društvu, je rekel, da bo predsednik en mandat oziroma dve leti. "Zdaj," pravi, "se mi izteka že tretji mandat. Čas je, da malo sprežem."

Pa bo težko uresničil svojo napoved; preprosto zato, ker jih ni malo, ki mu zaupajo in hkrati priznajo, da je društvo pod njegovim vodstvom nekakšno ogledalo dogajanja v krajevni skupnosti. Domala ob vsaki priložnosti, dogodku... so člani turističnega društva soudeleženi pri dogajanjem ali organizaciji.

O tem, kako bo jutri s turističnimi društvami naspolj, Janez ř sodelavci niti ne razmišlja preveč. "Delamo tako, kot da bomo še naprej obstajali in delali. Sicer pa je res, da nam bi kdorkoli težko vzel tisto, kar nam je nekako priraso k srcu, za kar smo se trudili in naredili, pri čemer nismo nikdar razmisljali, koliko bo vsak dobil za vložen trud. Tato tudi še zdaj želimo in delamo, da Bobovek s sodelovanjem in pomočjo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ohranimo oziroma uredimo. Prihodnje leto je naša želja urediti parkirišče ob cesti Mlaka - Bobovek in vsaj skromno kopališče z lesenkem pomolom in stopnicami. ● A. Ž.

Bačne v krajevni skupnosti Gorenja vas

Pomoč zoper nesrečo in nemoč

Pri Bačnarjevih v Bačnah, kjer je Milena Peternej s sedmimi otroki poleti letos v nesreči zgubila moža, otroci očeta, domačija pa gospodarja, nimajo več "ovna".

Bačne, decembra - Zdaj imajo pri Bačnarjevih že vodovod. Ni še povsem dokončan, vendar skrb, kako bo s pitno vodo, za katero je prej vsa leta, ko je "vzdrževal ovna", da je potiskal vodo do domačije, skrb gospodar, mož in oče, ni več. Nesreča, ko je družinski traktor "vzel" očeta, je bila huda. Najmlajši hčerki Jani je poldrugo leto, najstarejši Mateji pa šestnajst. Vendar ob moževi materi in sedmih otrokih Milena Peternej ni ostala sama.

Bačne z devetimi hišami, od katerih je le šest naseljenih, ležijo na zahodni strani Vinharje, mejijo pa hkrati na krajevno skupnost Poljane. Ko je okolica in dolina zvedela za nesrečo, sta se odločila za akcijo odbor kmečke stranke Gorenja vas in krajevna skupnost Poljane. Skupaj so se sestali 3. julija letos, da bi ocenili, kako in kje najbolj učinkovito pomagati, da bo domačija obstala in da bodo otroci prišli do kruha. Najprej je stekla v vaškem od-

"V krajevni skupnosti Gorenja vas smo se takrat odločili, da rešimo najbolj pereč problem domačije in sicer preskrbo s pitno in požarno vodo," je med obiskom tiste sončne sobote v začetku decembra v Bačnah razlagal predsednik skupščine KS in delegat v zboru KS občinske skupščine in Gorenja vasi Jože Bogataj. "Ker krajevna skupnost ni imela denarja, smo se odločili za solidarnostno akcijo. Najprej je stekla v vaškem od-

Jože Bogataj: "Zadovoljen in hvaležen sem vsem, da je akcija uspela."

Anton Debenc, predsednik vaškega odbora Bačne, Dobrava, Todaž je operativno vodil akcijo

Akcija se je začela septembra in pod domačijo so zgradili črpališče

Nad domačijo je 50 kubični vodohram

boru Vinharje. V krajevni skupnosti Gorenja vas pa smo se pozvali z organizacijo Rdečega kriza in njenimi poverjeniki. Na območju šestih vasi oziroma krajev je akcija zares uspela, saj smo zbrali okrog 70 tisoč takratnih dinarjev. Podpira pa sta takrat akcijo tudi občinski izvršni svet in Zavarovalnica Triglav - Območna enota Kranj"

Po načrtih inž. Kepica so se potem domačini in krajan lotili izgradnje zahtevnega projekta. Okrog 360 metrov vodovoda so zgradili, črpališče pod kmetijo, od koder avtomatska elektropostaja, ki je v Bačnarjevi hiši, prečrpava vodo v 50 kubični vodohram, ki je 90 metrov nad kmetijo.

"Ni bilo majhno delo in tudi stroški niso majhni, vendar smo zdaj, ko je treba dokončati še zadnja dela, vsi zadovoljni. Rad bi se zahvalil vsem, ki so se vključili v to akcijo, še posebej pa občinskemu izvršnemu svetu, Zavarovalnici Triglav, krajevni skupnosti Poljane, organizaciji RK Gorenja vas, župniku v Gorenji vasi, odboru Kmečke zveze Gorenja vas, vsem krajanom, ki so prispevali, da se je akcija splohlahko začela in vsem, ki so potem delali na izgradnji vodovoda. Veliko zaslug pa imata tudi predsednik vaškega odbora

Bačne, Dobrava, Todaž Anton Debenc in naš tajnik v krajevni skupnosti Gorenja vas Ivo Petrovič, je zadovoljen nad deli, ki jih je vodil, povedal Jože Bogataj.

Hvaležna za pomoč, skrb, za moč in počutje, da vendarle ni čisto sama, je tudi Milena Peternej. "Sele ko te doleti huda nesreča, spoznaš, da nisi osamljen, da kraj živi skupaj s teboj. To je občutek, ki pomirja, ki preganja negotovost, vlija upanje, voljo in moč. In zares vsem, ki so nam pomagali, sem od srca hvaležna..." ● A. Žalar

Velika želja v KS Koprivnik - Gorjuše

Bo šola (vendarle) spet krona dogajanja

Krajani Koprivnika in Gorjuš s predsednikom sveta krajevne skupnosti Janezom Koroščem, če bi rekli v prispolobi, so v zadnjih letih gore premikali. Zdaj pa si želijo še krono vsega prihodnjega dogajanja - šolo.

Koprivnik - Gorjuše, decembra - Tako kot se zadnja leta krajani v krajevni skupnosti Koprivnik - Gorjuše v radovljški občini niso "izneverili" svojemu predsedniku Janezu Korošču pri številnih načrtih in akcijah; tako, kot jih ni izneveril tudi Janez Korošč, ker je tisto, kar je načrtoval, kot "bohinjski sveder zvral", kakor je rekel radovljški predsednik skupščine Vladimir Černe na srečanju sred tega meseca, tako so tudi tokrat v Gostilni pri Korošču pokramljali ob koncu leta z vsemi, ki so letos in tudi prejšnja leta sodelovali z njimi.

Bil je prijeten in hkrati slovenski klepet, kjer Koprivnikarji in Gorjušči niso tudi tokrat hoteli ostati nehvaležni (in nezvesti Janezu) in so se izkazali tudi pri akciji, da povabljenici ne bi sedeli pri praznih mizah. Presenetili so celo svojega predsednika, saj so jo Janezu

Korošč "zagodli" z darilom, za katerega bi težko rekli, da pomeni zahvalo ob slovesu, marveč prej spodbudo, da se še kaj uresniči v tej krajevni skupnosti, ki "trmasto" vztraja in želi, da mladi ostanejo doma, ne pa da bi kot leta in leta odhajali v dolino.

Stoji učilna zidana, nasproti nje pa, za zdaj predvsem sameva, lepa dvorana v gasilskem domu. Ko bo šola, bo dvorana tudi polna...

Prednoletno srečanje v krajevni skupnosti Koprivnik - Gorjuše, kjer so se vsi strinjali, kjer sta že cerkev in gostilna, mora biti tudi šola...

Z ureditvijo preskrbe s pitno vodo, s cesto, s telefonijo, ki so jo dobili letos, z izgradnjo postajališča, gasilskega doma, mrljiske vežice po načrtih domačina Stanka Korošča in še vrsti drugih del, jih ob nadaljevanju na cestah in drugih drobnih komunalnih delih, čaka še eno velika naloga. Na Koprivniku stoji zdaj "Učilna zidana", v njej pa domačini želijo, da bo mladim dajala znanje, voljo, življenje... Šolo hočejo nazaj. Zato, da bodo ustanovili še kakšno športno ali drugo društvo, da bodo imeli prireditve, na katerih v programu ne bosta nastopala samo predsednik krajevne skupnosti z govorom

in ansambel, ki potem igra za plese; da bo velika in lepa dvorana sprejemala domačine in goste in "živelja" s krajem in krajani z njim...

In dobili jo bodo. Kakšen pa je kraj s cerkvijo in gostilno brez šole. Predsednik občinske skupščine Radovljica, pa Jože Resman, Pavel Žirovnik, pa poslanec dr. Mencinger in povabljenici iz GG, PTT, Zavarovalnice... so se strinjali in ugotovitvijo Janeza Korošča, da ne kaže milijonov lahko samo porabiš, šolo pa zapraviš. Zato šola mora nazaj in obljuba krajnom Koprivniku in Gorjuš bi se najbrž moralna urešnici v letu, ki prihaja. ● A. Žalar

Praznično kramljanje z družino Šmid

Zelimo si zdravje in mir, in da bi Lojze dobil službo!

Na obisku pri Šmidovih v Škofji Loki: kako dandanes živi mlada slovenska delavska družina?

Ko smo pred prazniki zmotili družinsko idilo Jolande in Lojzeta Šmidov v naselju blokov na Trati v Škofji Loki, še ni bilo čutiti prazničnega razpoloženja. Jolanda se je komaj dobro vrnila z dela, 10-letna hči Maja s popoldansko šolsko izmene, vsi skupaj pa so imeli še polne roke vsakdanjih opravil. Pri Šmidovih so ta čas vloge obrnjene malce na glavo: Jolanda služi kruh, Lojze, ki je že dlje časa brez dela na zavodu za zaposlovanje, pa gospodinji in skrbi za otroke. Družina, ki bi ji v nekdanjih časih rekli tipično delavska, je živila že boljše čase.

Kakšna družina ste?

JOLANDA: »12 let delam kot šivila v škojeloškem Kroju, mož pa je po 15 letih zaposlitve najprej v LTH in kasneje pri zasebniku, od lani brezposeln. Imava dve hčerki, 10-letno Majo, ki obiskuje 4. razred osnovne šole na Trati, in dveinpolletno Matejko, ki je trenutno v očkovem domačem varstvu.«

Kako ste prišli ob zaposlitev? LOJZE: »Ko sem odpovedal delovno razmerje v LTH, sem se poskusil v zasebnici dejavnosti. Ker mi ni preveč šlo, sem se zaposlil pri zasebniku kot šofer. Prvega dne do pusta lani pa se mi je v Škofji Loki primerila prometna nesreča. Zdravil sem se več mesecov, kar štiri meseca sem bil v bolniški in tedaj me je zasebnik odpustil. Tisti čas se nam je vse podrl, v isti savi sem bil ob avto in ob delo. Svoj prav sem moral kot žrtve prometne nesreče izložiti, zavarovalnica mi je naposled povrnila odškodnino, vse skupaj pa je terjal čas in energijo. Zdaj smo si sicer materialno opomogli, toda že vedno sem brez službe. Pogrešam volan, pogrešam delovni tempo življjenja.«

JOLANDA: »Saj se dopoldne ukvarja z družino in gospodinjstvom, toda moški ne more ves čas živeti na tak način.«

Pa išete delo? LOJZE: »Iščem, prej redkih časopisnih oglasov, oglasne deske na zavodu za zaposlovanje, tudi med znanci povprašujem, toda dela zame ni. Povprašujejo v glavnem po goštinskih poklicih, iščejo učitelje, za kovinarja in voznika pa nima nihče zaposlitve.«

Zivite od plače in nadomestila? JOLANDA: »V Kroju so plače kar dobre. Z otroškimi dodatki vred sem nazadnje zasluzila 12 tisočakov. Možemo nadomestilo pa znaša okoli sedem tisočakov. Saj nam ne gre slabno. Zdravi smo, sami plačamo vse stroške, same si vam oblačila za družino... Otroške hlačke stanejo od 700 do tisoč tolarjev. Če jih sešijem sama, preostale prihranek.«

lahko veliko prihranek. Tudi nekaj hrane pridelamo na domačem zelenjavnem vrtičku, nekaj pa je dobimo na moževem domu v Selški dolini.«

Stanujete v družbenem stanovanju. Kako zmorte stroške bivanja?

LOJZE: »Stanujemo v dvosobnem stanovanju, okoli 60 kvadratnih metrov meri. Stanarina in ogrevanje sta v Škofji Loki hudo draga. Tudi mi smo med tistimi, ki jim občina subvencionira stroške. Okoli tri tisočake plačamo. Moje bivše podjetje LTH, ki je lastnik stanovanja, nam ga je sicer ponudilo v odkup, vendar se zaenkrat še nisva odločila. Če ga kupiva, namreč subvencija pada, malo pa naju je strah tudi, kolikšni bi bili odpalčilni obroki, če ga vzameva na 20 let. Sicer pa bova o tem do pomladbi še razmisli.«

JOLANDA: »V to stanovanje smo se preselili pred šestimi leti (ko je bil blok zgrajen), prej pa smo stanovali kot podnajemniki na Partizanski cesti. Še predtem sva bila pri moževih starših v Selški dolini. Ne rečem, da bi si ne želela prijetne hiše v vrtom, toda tudi v bloku nam nič ne manjka. Le mož, ki je odrastel na kmetiji, se nikakor ne more navaditi na blok. To skušamo popraviti tako, da smo veliko v naravi, na vrtu, na kolesih, včasih smo se veliko vozili po izletih, zdaj pa to že več stane.«

Kako obvladujete druge življenske stroške? JOLANDA: »Že od nekdaj sva vajena najprej poravnati vse položnice, od električne, stanovanja do naročnin, ostalo imamo za življjenje.«

Vam je ob koncu meseca že kdaj zmanjkalo? JOLANDA: »Tudi se je že zgodilo, zlasti ob večjih nakupih, denimo, ozimnicne. Ali lani, ko je mož doživel prometno nesrečo. Tedaj smo se ravno lotili beljenja stanovanja. Mož si je dal popravljati zobe pri zasebnem zobozdravniku. Potem pa je prišlo še do nesreč, ki nam je vzel preostale prihranek.«

Sta vaša otroka v vrtcu in šolskem varstvu? JOLANDA: »Nikoli jima ni bilo treba biti. Varovala ju je stara mama, zdaj pa je doma mož, ki varuje mlajšo. Starejša ima dvoizmenski pouk, tako da se ji prilagajamo z družinskim ritmom. Odkar je mož doma, nam življenje teče bolj lagodno, ni več naglega tempa. Ko pride domov, je kosilo skuhano, nato samo še pospravim in popoldne

Ste se lani zato odrekli dopustu?

JOLANDA: »Ne, avgusta smo se vendarle odpravili na morje. Tudi sicer smo vsoko leto dopustovali, enkrat v Krojevih, drugih v LTH-jevih počitniških zmogljivostih, dokler je bil pač mož še tam v službi. Edinoleto nismo šli na morje, ker smo bili v strahu zaradi vojne.«

Lahko rečete, da ste kdaj doživeli zlate čase? LOJZE: »Pred 15 leti smo gotovo vsi živeli bolje kot danes. Danes se sicer manj vozimo okoli, drugače pa nam še nicedar ne manjka.«

JOLANDA: »Zlati časi so bili, ko sva še oba delala. Moževa nesreča in brezposelnost pa sta veliko spremenili. Marsičemu se moramo odreči. Toda v primeri z nekaterimi drugimi družinami nam res še ni hudega. Zadnjem sem se za radio Žiri (kjer se honorarno poskušam v novinarstvu) govorila z neko materjo šestih otrok. Ker oba z možem slabno zaslužita in sta občasno celo na čakanju, jim seveda maričesa manjka. Nujnim otrokom denimo še vedno kupiva toliko sladkarij, kolikor si jih le želite. Pri njih pa kupijo kilogram bonbonov in vsak od njih dobi po dva na dan.«

Sta vaša otroka v vrtcu in šolskem varstvu? JOLANDA: »Nikoli jima ni bilo treba biti. Varovala ju je stara mama, zdaj pa je doma mož, ki varuje mlajšo. Starejša ima dvoizmenski pouk, tako da se ji prilagajamo z družinskim ritmom. Odkar je mož doma, nam življenje teče bolj lagodno, ni več naglega tempa. Ko pride domov, je kosilo skuhano, nato samo še pospravim in popoldne

lahko preživimo skupaj, najraje v naravi.«

Bi si želeli več kot le dva otroka?

LOJZE: »Izhajam iz družine z veliko otroki, osem nas je bilo v hiši. V svoji družini pa nimam želje po veliko otrocih. Vsak naj jih ima toliko, kolikor jih lahko zgledno preživi.«

JOLANDA: »V naši družini pa smo bili trije otroci. Samo sem si vedno želela le dva. Eden je premal, dva pa sta ravno dovolj za družbo, dvema tudi lahko nuditi kolikor toliko udobno življenje. Otreke moraš namreč vzrediti sam, nihče ti pri tem dosti ne pomaga.«

Kakšno je bilo za vas leto 1991?

JOLANDA: »Za nas je bilo težko predvsem leto 1990, ko je mož doživel nesrečo. Letošnje pa je bilo tesnobno predvsem zaradi vojne.«

Kako boste praznovali? JOLANDA: »Z možem sva včasih za silvestro veliko hodila v družbo, letos pa bomo novo leto najbrž dočakali doma. Po polnoči bo prišel voščit kdo od domačih. Od doma pa ne bomo hodili. Mateja je še premajhna, da bi jo puščali samo. Slavili bomo tudi božič, kot ponavadi z dobro večerjo, potico, postavili bomo drevešček in jaslice, odšli skupaj k maši...«

Kaj si najbolj želite v letu 1992?

JOLANDA: »Zdravja, miru, in da bi mož dobil službo. Upam, da bom tudi jaz v prihodnje še obdržala službo. Tovarni gre zdaj kar dobro, veliko izvozi in dela imamo čez glavo. Da bi le tako ostalo! ● D. Z. Žlebir, foto: J. Cigler

Pri Fonovih na Jesenicah:

Mesto železarjev je danes mesto revežev

Jesenice, 28. decembra - Na Jesenicah smo si za naša sogovornika izbrali Jožico in Francija Fona s Tomšičeve ceste na Jesenicah. Jesenici Francija Fona prav dobro pozna, saj je 33 let delal v jesenici Železarji - zdaj pa je v pokolu - tudi kot preglednik bolniškega staleža. Še bolj pa je priljubljen in cenjen po tem, da vedno vidi stvari take, kot resnično so, in govori brez dlake na jeziku. Njegova žena Jožica pa je bila med prvimi, ki so na Jesenicah moralni na prisilni dopust. Zaposlena je namesto v Iskri na Blejski Dobravi, kjer so se najprej pokazale vse tiste težave našega gospodarstva, ki jih tako množično občutimo danes.

»Jesenice so »ratale« mesto mladih upokojencev in mesto revežev, mesto železarjev že niso več,« pravita Fonova. »Že leto in pol trajajo take razmere v železarni. Če ne bi bilo odpadkov, bi bilo že vse na tleh. Ko bodo odpadki odpotovali in če bo država dvignila roke, potem bo konec. V proizvodnji je naročil dosti, a če ni vložka, ni kaj delati. Skozi vso povojno zgodovino smo le preveč razmišljali o tem, kako bi ogromno ogromno delali, ob tem pa so proizvodne naprave zastarele.«

Jesenice so tako postale mesto revežev, ljudje nití za kruh nimate več. Danes nima Jesenican niti toliko v žepu, da bi avto prodal, kaj šele kupil! Štiričlanska družina s 6.000 tolarji in enim samim zaposlenim ne more preživeti!

Na Jesenicah so danes razmere veliko slabše kot pod prejšnjo oblastjo - 33 let sem bil zaposlen in 33 let sem vsakega 15. v mesecu dobil izplačilo. Lahko sem preživil držino, si opremil stanovanje in kaj malega kupil. Danes je porazno, če zastuši v železarni 6.000 tolarjev in so čevlj v trgovini 2.400 tolarjev!

Ne pomnik, da bi imel delavec kdaj tako malo pravic, kot jih ima danes. Ljudje životarijo, kakor vedo in znajo, nikjer nočajo ničesar reči, ker se bojijo za delovno mesto. Porazno!

Vlada nam streže tudi z veliko neumnostmi. Oba z ženo imata 55 let delovne dobe, vsa leta sva plačevala stanovanjske prispevke, za stanovanje sva plačala soudeležbo in vseh 22 let, kolikor sva v stanovanju, plačujeva tudi amortizacijo. In zdaj naj stanovanje kupiva?? Menda ni tudi tako, da je delavcem za stanovanjsko izgradnjo ta družba nekaj dolžna? A kako pri takih dohodkih sploh kupiti stanovanje? Pošteno bi bilo, da bi od dejanske cene odračunali delavče stanovanjske prispevke.

Druga žalostna stvar je zdravstveno in socialno zavarovanje, ko je vse treba dodatno plačevati. Kaj se zgodi, če kdo resno zbolezi in mora plačati stroške bolnišnice? Naj kar umre, ker ne more plačati prispevkov?

Zanimivo je, da se v Sloveniji monopolistom nikoli nič ne zgodii! Energetiki vpijejo, da je v Sloveniji elektrika za 50 odstotkov cenejša kot v Avstriji, nihče pa ne pove, da so tam plača osemkrat več kot v Sloveniji - pa se ne dela osemkrat več kot tu, brez skrb! Res se mora pošteno delati, a delo je tudi pošteno plačano.

Vsaka država si res preskrbi denar z davčinami, a ne tako kot naša. Tu se mora postaviti meja in nizki prejemki ne bi smeli biti tako hudo obdavčeni, saj danes tudi upokojenci plačujejo davke. Naj bo obdavčen alkohol, pa cigarete in luksuz, ne pa avto, ki je nujna in potreba vsake družine.

Jesenice se bodo »pobrala« samo z majhnimi podjetji, v katerih bo redno zaposlenih vsaj šest delavcev. To, kar doživljamo danes, da zasebniki zaposlujejo upokojence in presežke delovne sile, ki so socialno zavarovani, ni nič. Nima ne občina nič denarja in nič od tega, mesto pa nobenih perspektiv...● D. Sedej

Novoletni čas je posebej lepo doživetje za otroke. Novoletna jelka, pričakovanje dari, lepše od daril samih, čas in pozornost, ki jim je bolj kot navadne dni posvečajo starši, spreهد po praznično razsvetljenem mestu, lutke, igrice, skupno pričakovanje dedka Mraza v vrtcih... Letošnji (in že lanski) december je otrokom še posebej naklonjen: rehabilitiral je Miklavž in Božička in pred koncem leta je med otroškimi dobrotniki pravca gneča. Škoda, ker morajo starši zaradi tega globlje seči v žep! Naša fotografija pa je iz kranjskega vrtca Kekec, kjer so otroci družno s starši zaražali pred novim letom. Čeprav zabava ni bila razkošna kot v starih časih, čeprav so darila izdelali sami, pecivo pa napekle neutrudne mame, je bilo prav zabavno. - Foto: A. Goršek

Fata Botonić iz Lesc

Naj živimo od neba?

Lesce, decembra - Botonićevi so ena številnih pred desetletjem v Slovenijo priseljenih delavskih družin, ki danes zaradi dveh prenizkih plač sodijo v samo socialno dno. Žena Fata je nazadnje prejela sedem tisočakov mesečno plačo, mož Rezak, ki je zadnje mesece izmenično na čakanju, je na 70 odstotkih. Vsak mesec sproti ju skrbi, kako bosta preživela troje otrok. Ko so pred kratkim napovedovali veliko podražitev električne, se je sicer tihia in potrežljiva Fata pridušala: ali naj živimo od neba!

Oba z možem delata v leski Verigi. Rezak je ta čas spet na čakanju. 18. so Verigini delaveci na tretjino plači sicer dobili življske bone, da bodo lažje počakali na plačo, ki pride pred koncem meseca.

»Se sama ne vem, kako se uspemo prebiti iz meseca v mesec,« je odgovorila na vprašanje, kako shajajo. »Plači sta nizki, vsakdanjim stroškom smo komaj kos. Čeprav živimo v majhni sobi s kuhinjo v samem domu v Lescah, nas tudi stanovanje z ogrevanjem in električno kar precej stane. Za najine tri otroke, stare osem, sedem in štiri leta, dobiva k plači tudi otroški dodatek. Pa gredo vsi prihodki za najnajnejše: hrano, stanovanje, pložnice... Mislimi smo že, da bi se

preselili v večje stanovanje, pa so nam rekli, da ne gre drugače kot z odkupom. Toda pri dveh verigarskih plačah na kaj takega ni misliti. Saj ne tarnam, navadis se potpeti, toda težko je otrokom.

Novi oblačil jim že dolgo nisem kupila. Kar imajo, ponosim drugač. Najhujje je bilo, ko so v šoli zbirali oblačila za begunc. Ničesar nisem mogla dati, saj še sami nimamo. Toda sinu je bilo hudo in sram ga je bilo pred sošolci, tako da sem se potem o tem pogovorila z učiteljico. No, na socialni službi so nam kasneje obljubili oblačilo za otroke. Težko si privoščim nakup obutev za vse tri. Zimski škornji za otroke bi me veljali več kot pol plače. Tako pa sem jim spomladi kupila ra-

bileno obutev, po 50 tolarjev za par.« Botonićevi otroci težko razumejo, da ne morejo imeti vsega, kakor njihovi vrstniki. Za Miklavž si je osemletni sin začel smuči. Kaj naj

Janez Eržen, kmet iz Žabnice:

Da bi kmetje in delavci še naprej živeli v sožitju!

"Kmetje si želimo, da bi v prihodnjem letu tudi delavci več zaslužili, kot so letos, in da se število brezposelnih ne bi povečevalo. Dobro vemo, da kmetje brez delavcev ne moremo in da je za kmete dobro takrat, ko tudi delavci dobro zaslužijo. Čeprav nas nekateri včasih poskušajo medsebojno skregati, si želimo, da bi še naprej živeli v sožitju."

Republiška skupščina je letos sprejela le en pomembnejši zakon s kmetijsko-gozdarskega področja. Gre za zakon o denacionalizaciji, ki med drugim ureja tudi vračanje podprtavljenih, zaplenjenih ali kako drugače krivично odvzetih kmetijskih zemljišč in gozdov. Kmetje si želimo, da bi prihodnje leto slovenski parlament sprejel tudi nekatere druge, za kmetijstvo in gozdarstvo pomembne zakone. Najbolj težko čakamo na zakona o zadragah in gozdovih, za katere smo misljili,

li, da bosta začela veljati že letos, a se je nepričakovano zapletlo. Zdaj je velik nered, kmetje smo prepričeni sami sebi in ne vemo, kako se odločati in kako ravnati. Da se v nekaterih gozdovih seká brez kontrole in da se pri trgovjanju z lesom prometni davki ne pobirajo, ni dobro ne za gozdne lastnike in ne za državo; ustvarja se le slab vzdusje.

Kmetje bi želeli, da bi slovenska država v prihodnjem letu sprejela dolgoročno strategijo razvoja kmetijstva in da bi v tej strategiji tudi opredelila, kaj bomo v Sloveniji pridelovali. Za kmete je zelo pomembno vprašanje, kako bo s prodajo: ali bo omejena samo na slovenski trg, se bo ponovna "odprla" tudi v druge dele nekdanje Jugoslavije, ali je edino nadomestilo za južne trge izvoz v druge države... Kmetje bi že zdaj, ob prehodu starega v novo leto, radi vedeli, kakšne bodo v letu 1992 cene glavnih kmetijskih pridelkov, kakšna bodo razmerja med cenami mleka, mesa, krompirja, pšenice in drugih pridelkov ter kakšna razmerja med kmetijskimi pridelki in najpomembnejšimi kmetijskimi reprodukcijskimi materiali. Zelo nas skrbi, če se bo elektrika res toliko podražila, kot napovedujejo, in če bo enako "zgodilo" tudi s cenami naftnih derivatov.

Za našo kmetijo si želim, da bi v prihodnjem letu pridelala vsaj toliko kot letos. Pri krompirju je bila letos letina normalna, prodajna cena pa tako slaba, da ne želim, da bi se še kdaj ponovila. Še najmanj pa si želim, da bi se ponovila prihodnje leto, saj dve slabi prodajni sezoni že lahko povzročita kmetijam precejšnje težave. Želim si tudi, da bi odkupne cene mleka in živine ostale vsaj na letošnji ravni in da bi se pri hrani od kmata do kupca zmanjšal delež posrednikov." ● C. Z.

Olga Lombar, tajnica Turističnega društva Kokrica

Začnimo razmišljati o sebi

Ali veste, zakaj že od nekdaj vdove v črno oblačijo? Zato, da jim po smrti najdražjega prehitro ne začnejo trparije hoditi po glavi.

"Zakaj Cajanke? Zato, ker na predavanje, če vabiš, nikogar ni; če napišeš "z barvnimi diapozitivi", spet nikogar ni. Ker pa mi tako imenovane mejne znanosti niso neznane in predvsem, ker ob čaju in domačem pecivu "lepše zveni" kot povabilo, in ker nenazadnje zdaj tudi že na mejne znanosti drugače gledamo, kot smo pa še pred leti, naše Cajanke še kar "uspevajo". Mislim, da bomo z njimi in z rahlim odtenkom na to vrzit in področje, na mejne znanosti namreč, z njimi še nadaljevali. Že po novem letu, januarja pripravljamo temo Konec sveta. Tema naj bi nam skozi besedo strokovnjaka razkrila nekdanje in uresničene prerokbe in tiste, ki naj bi se še."

Zadnja Cajanka 14. decembra letos je bila zelo obiskana. Beseda je bila o sliki Zadnje večerje in njenem pomenu. Razkrila je, da je 12 apostolov 12 mesecev, da je Jezus sonce, da ga je da Vinci študiral kar dve leti, da predstavlja vsak apostol svoj znak v Zodiaku, in predvsem, da se je Leonardo da Vinci zelo dobro "spoznal" na astrologijo.

Olgpa se spozna na dogajanje in utrip kraja. Zato rada dela v turističnem društvu in prepričana je, da jim vsaj na Kokrici v turizmu volje še lep čas ne bo zmanjšalo. Tudi zato ne, ker turistični delavci, ko sedejo skupaj, ne razpravljajo o problemih z strankarskimi in političnimi zornimi kotov, marveč s ciljem, da bi kraju in krajanom nekaj doprinesli, trenutek in čas v okolju obogatili, uredili...

V prihodnjem letu si Olga Lombar želi vse najboljše in tudi želi vse najboljše vsem. Nekako preroško pa svetuje, naj ljudje začnejo razmišljati o sebi, kajti zdaj prihajajo takšni časi, ko bo duhovnost še kako potrebna. V bogatiji namreč ni prostora za duhovnost, razmišljajoča duhovnost pa je hkrati veliko bogastvo. In nazadnje ob čestitki še pojasnilo: slikati za portret se Olga ni hotela. Zakaj, tudi nismo izvedeli. Pa vse najboljše... ● A. Žalar

Štefan Urbanc - Štefko - 80-letnik

Bili smo na pravem mestu

Tržičan je po rodu, doma iz kajžice na robu enega od kamnolomov pod Sv. Jurijem v Bistrici. Na svetega Štefana je bil rojen, zato je Štefan, če bi bil uro prej prišel na svet, na sam Božič, bi bil Kristi. Tako je bilo takrat v navadi. Imen se niso izmišljali. In hvala bogu, tudi župnika niso imeli tako po cankarjevsko hudobnega, da bi mu kot nezakonskemu dodelil ime, ki bi ga naznamovalo. Že tako je bilo dovolj hudo, razmišlja danes o svoji materi, o stari materi in svojem otroštvu. Svojih osemdeset let bo poprazoval z družinicami obeh sinov, z vnuki, s številnimi prijatelji, aktivisti in soborci. Tudi v hišici pod Sv. Jurijem, kajti tu je in bo vedno doma njegova milost, vse, kar je bilo v življenju najlepšega.

Kofčarjev Štefko

Lepo otroštvo je imel, kljub strogemu času in pomanjkanju. Bil je bister otrok, priljubljen v okolini. Mati je morala za kruhom, stara mama pa je bila njegova zaščitница, njegova vzgojiteljica. S seboj ga je jemala povsod, tudi na njivo spodaj v Bistrici, kamor je hodila plet, okopavat. Iz Železne Kaple je bila doma stara mama, to neno vejo mora še enkrat dokončno raziskati, stari oče pa je "kope kuhal" in fural. Pri Kofčarju se je reklo pri hiši. Eni razlagajo, da so morda nekoč pri hiši delali klobuke, Štefko se bolj nagiba k razlagi, da ima prihaja od "kupčevati", kajti ded je fural čez Ljubelj in trgoval, "kpčaval". Zanimiv možak je bil. Ohranila se je njegova slika. Napreden je moral biti, da se je v tistih časih, v prejšnjem stoletju, za časa Francozov, dan slikat!

Manj kot na staro mamo ima spominov na mamo. Takoj po šoli je morala služiti pod Stol, k Finžgarju v Žirovnicu in od tu v Volosko pri Opatiji za sobarico v hotel, kamor so Čoppi, Finžgarji, Medvedi in Janežiči hodili na morje. Po njegovem rojstvu je delala pri Peku v vzorčnem oddelku. "Muštre" je delala. Ima Štefko po materi izredni dar za risbo, za oblikovanje?

Revnih dota je znanje

Odličen učenec je bil in dobre, prijazne učitelje je imel; zavzeli so se za otroke, če so ti obetali. Deška šola je bila tedaj pri športnem igrišču v starem delu Tržiča. Meščansko šolo je obiskoval na Balos. "Vir modrosti, blaginja in sreče" je z velikimi črkami pisalo na pročelju stavbe. In pa: "Revnih dota je znanje." Rek, ki je veljal prav zanj. Osemnajst predmetov so imeli že tedaj, zraven pa je naredil še stenografski bataljon. V 4. manevrski bataljon Gorenjskega odreda je prišel. Specjalne naloge je imel njegov bataljon. V tehniki, ki se je uradno imenovala Vojška tehnikov Gorenjskega odreda "A", je bil kulturni referent. Izdajali so bataljonski časopis "Sel naših gora". Se danes hrani izvode. Kasneje je njihov bataljon postal bataljon 2. Kokrškega odreda. Prav nad Dolžanovo sotesko so imeli skrito tehniko. France Slana je tu nariral svoja prva dela, prav tako Marjan Belec, Mitja Valenčič - Sonec, Janko Francel in Ludvik Perun-Zigar so bili njegovi neutrudni sodelavci. Tudi od tu Štefkova velika ljubezen do drobne risbe, drobnih načrtov za odlikovanja, značke, spominske medalje. Menda je prav vse načrte zanje, kar so jih prejeli borce Gorenjskega ali Kokrškega odreda vsa leta po vojni bilo, danes pa tu živi pet tisoč ljudi. Danes je vse to zgodovina.

Predsednik okraja, župan, direktor

Po vojni je bil prvi predsednik okraja Tržič - Brezje in po prvih volitvah izvoljen za predsednika Tržiča, istočasno pa tudi za sekretarja KP in poslanca v Okrajski odbor Kranj. Hkrati je bil direktor Tria, Runa in Smukove cvekarne. Vse za eno plačo in vse je šlo. Bili pa so to ogromni naporji. Družinske življence tista leta skorajda ni pozval. Prva leta po vojni, pod njegovim županstvom, so v Tržiču zgradili prve stanovanjske bloke. Najsteviljnje družine so dobile stanovanja. Javno, na zboru volivcev, so jim razdelili ključeve. Louis Adamčič, ki je postopno prihajal v viho Bistrico v Tržič, ni mogel verjeti, da kraj tako hitro napreduje. Tisoč udarniških ur so Tržičani naredili pri blokih za Virjem. Adamčič je moral vse videti, vse

preveriti. Ni bilo dovolj, da sta mu Štefko in Recar napisala poročilo. Najbolj pa je Tržič potreboval cesto. Takrat so iz Jelendola hlode skozi mesto, po "placu" vlačili. Zato je bila cesta po lev strani Bistrice v prvem planu.

Ogromne uspehe so dosegali, se spominja Štefko danes. Prva leta celo večje kot Kranj. Prvo povojno odlikovanje je dobil tista leta, Red dela I. stopnje. Veliko so tedaj pomenila odlikovanja. Ce si si jih pripel na prsi, so te tajnice v Ljubljani kar brez najavljanja spustile do velikih šefov, se danes s smehom spominja Štefko. Vendar, ce si bil preveč prizadelen, so te tudi preveč izrabili. Štefka so postavili povsod tam, kjer je "zapelo". 1950. je bila ljubljanska usnjarna Indus v minusu. Z družino se je preselil v Ljubljano, se kot strokovnjak zavzel in rešil usnjarno in Ljubljansko tovarno čevljev. Postali so celo dobaviteli. Tako so jih počastili, da verjeti ni mogel. Sam Kučan in njegovi so jim pripravili protokolarni sprejem. Le za nekaj slovenskih podjetij za plačilo izdeluje reklamne napis. Toplo je človeku pri srcu, ko se mimo vozijo avtobusi z reklamami, ki so nastajale v njem in zdaj z velikimi črkami in znaki sporočajo ljudem to in ono. Edino to si pusti plačati, sicer mu pokojnina zadostuje. Nikoli ni bil materialist in nikoli ne bo. Kaj pa je bogastvo? Eno samo veliko breme!

Zgodovina bo poštena, neutralna

"Bojim se, kaj čaka naše ljudi. Prevelike razlike bodo med ljudmi. Saj ni treba komunizma, ko naj bi imel vsak po svojih potrebah, kot smo včasih sanjarili, toda nek socialni red bi moral biti. Ne moreš gledati, da je en človek brez kruha, drugi pa bogataš. Morali bi stvari urejati na pravi način. Ne zaposlovati brez znanja. Socialni nemir je nevaren. Zadnji sem v naši trgovini videl mladega moža, ki je pred prijateljem jokal kot otrok. Ni imel dela. Nešteto osebnih, družinskih tragedij bo nastalo. Zdi se mi, da gremo z dežja pod kap. Za to se res nismo borili. Peščica zaposlenih bo pretirano obremenjena, drugi bodo ostali brez vsega. Kako dolgo lahko to zdržimo? Prav so dejali zadnji zdravniki, ko so štrajkali, da "smo Ameriko že imeli". Jaz bi spoštoval vsako oblast, ki bi bila pravno urejena, ki bi sprejemala zakone, ki bi bili sprejemljivi za vse ljudi, spomljani. Zdaj smo pa vse to zrušili, spravili v anarhijo. Spreminjam imena ulic, šol, ker nosijo imena narodnih herojev, rušimo spomenike. Vsak mesto je mrtvo, če nima spomenikov. V njih se zreali zgodovina. Zgodovina bo poštena, neutralna, bo dokazala, kaj je v resnicu bilo. Če bi se Hitlerju ne uprl, kot smo se, če bi ne bilo poljanske vstaje, če bi ne bilo Dražgoša, bi Slovenci končali kje na Poljskem. Tako sem bil Stephen Urbanc, takoj zaznamovan.

Danes smo svobodni. Zamerim našim politikom, ker so vsi tako strašno šolani, pa se ne morejo pametno dogovoriti. Naj nehajo s politiziranjem, naj skrbijo za gospodarstvo. Več bo ustvarilo gospodarstvo, več bo denarja za kulturo, socialno, zdravstvo, šolstvo. Od kod pa naj bi prišlo, če bomo gospodarstvo spravili na tla in ljudi pometali na cesto?" ● D. Dolenc

"Blow up" à la Franco Juri

KARIKATURA JE ZRCALO POLITIKI

Že dve leti vsak dan nariše karikaturo za prvo stran časopisa Delo, tudi če je na počitnicah, ali na potovanju po Istri, od koder je doma. Doma je tudi v Ljubljani, toda tu je bolj gost, integriran gost, kot sam prav; v Ljubljani nastajajo njegove politične karikature, ki so te dni v izboru izšle tudi v knjigi, v Ljubljani sedi v parlamentarnih klopeh, kjer mrgoli idej za njegove politične karikature, tja dobiva tudi prijazna in manj prijazna, celo zelo našpičena pisma drugačemislečih - vesel pa je vsakršnih -, v Ljubljani tudi predava italijansko književnost, iz Ljubljane beži v svojo Istro, saj se počuti zares doma le v triku med Novo Gorico, Koprom in Puljem...

Je karikatura za vas resno opravljena? Kako gre skupaj, da ste asistent italijanske književnosti na Filozofske fakulteti v Ljubljani, vsak dan pa izide tudi karikatura z vašim podpisom na prvi strani časopisa Delo. Je težavnost zdrževati tako različna opravila?

"Karikatura je predvsem komentiranje. Njej najbljža dejavnost bi bilo novinarstvo. Karikatura ustreza - ne poročanju, pač pa komentiranju dogodkov, karor jih vidim sam, to so moji pogledi, moje mnenje, moj pristop, to so psihični profili politikov, kakor jih sam vidim in razumem. To je zelo oseben pristop do politike, do političnih subjektov: le-ti nastopajo včasih zelo živahnno, večkrat tudi smešno in celo grotesko - kar je zame seveda navdih. Zato so moji najljubši 'heroji' ponavadi taki z močnim karakterjem - negativnim ali pozitivnim - ampak v politiki sploh ni povsem pozitivnega ali povsem negativnega človeka. Vsekima ima le prednosti in pomanjkljivosti, razlika je le, kaj trenutno prevladuje. Nihanje političnega bioritma bi lahko rekel, in to opazujem in po svoje s karikaturo komentiram. Od tu do satire v književnosti seveda nidaleč. Tu je ta povezava tudi z delom, ki ga opravljam kot asistent za italijansko književnost: o satiri in ironiji v književnosti bi se dalo veliko povедati od srednjega veka pa do danes: v najboljših romanah renesanse najdemo v tistih navideznih slavoslovih mogočenje precejšnjo dozo grenze in močne ironije, ki se bere med vrsticami. Ljudskim posmehovalcem v srednjem veku je bilo tudi več ali manj dovoljeno povediti, da je kralj nag, če in ko je bil nag - in pri tem so seveda tvegali glavo ali grmado..."

Današnji karikaturisti tudi tvegajo politiku?

"Satira je zrcalce, kot pravi moj censor in uvodničar v knjigi. Centralni del vsega je smeh, smeh kot nekaj demonskega za dogmatike in ozke duše; smeh je prvi sovražnik fanatizma, toda le tako imenovan inteligentni smeh. Ironija, predvsem samootrojna, je dobra zaščita pred vsemi fanatizmom. Čeprav smo dokaj laična, liberalna družba, Slovenija je sicer v določeni prednosti pred drugimi vzhodnimi deželami socializma, smo vendarla v fazu spremjanja, ko je pretirana čestvenost in zagnost lahko nevarna, zlahka preide v fanatizem - politični, miselnii, religiozni, moralistični fanatizem. Ena od preventiv pred takim fanatizmom je vsekakor politična satira, vendar kruta, strupena, taka ki pove v obraz prav vse brez dlake na jeziku. Kljub temu da tudi pri meni deluje avtocenzura, končno smo vsi otroci socializma, samoupravnega razmišljanja v pristopu do oblasti, pa mislim, da se moja satira dokaj dobro približuje teh funkcijam, ki jo satira mora imeti."

Ste tudi politik, poslanec v republiškem parlamentu - je parlamentarju dogajanje za vas bogat vir idej? Vas pri tem vaša prijednost Liberalno demokratični stranki tudi kaj ovira? Je lahko vaš satirični pogled na 'smešno plat zgodovine' zaradi tega kaj drugačen?

"Biti poslanec in karikaturist pomeni tudi določeno dozo shizoferenije. Vsekakor vloga, ki ne traja posebno dolgo. Čež čas bom prisiljen izbirati - aktivna politika ali aktivna satira. Če bi to moral izbirati že danes, bi seveda izbral satiro. Toda moje vidjenje parlamentarnih dogodkov se ne menja, tudi če bi sedel kot novinar na balkonu. V naslednjem mandatu bo moje mesto v parlamentu tam zgoraj, upam vsaj takoj, in ne spodaj v parlamentarnih klopeh.

Pripadam pa seveda stranki, ki sem jo izbral tudi zato, ker je

FRANCO JURI: Avtoportret

"Res, zaradi tega so mi celo očitali, da nisem naklonjen osamosvajaju. Kar seveda ni res. Če bi se dalo rešiti Jugoslavijo, če ne bi imeli Miloševića, če bi lahko normalno živel v jugoslovenski državi, ne bi imel nic proti temu. Jugoslavije pa ni več. Vsaka republika se mora osamosvojiti in tako preživeti in temu seveda ne ugovarjam. Vse skupaj pa je treba izvesti zelo profesionalno in brez evforije. Bal sem se tega procesa, ker sproža veliko čustvenih reakcij, nestrpnosti, netolerance, tudi ksenofobije. Te fanaticizme tudi vedno prikazujem s satiro. Treba je seveda ločevati proces osamosvajanja, proces državotvornosti. Kar se pri takih procesih pojavlja stranskega, nehumanega, če vznikajo druge tendence - pri tem pa seveda ne morem molčati."

Kot pritisk?

"Ne, to je vpliv resnice, ki je politik ne vidi, vidi pa jo satirik. Dobra plat karikature vsekakor onemogoča ustvarjanje kulta osebnosti. Tito je bil na primer nedotakljiv za karikaturo, tudi za karikaturo, ki bi ga recimo predstavila na simpatičen način. Karikatura bi ga počeločila, snela bi ga s piedestala. Politiki današnega časa pa so prav gotovo sanjali, da bodo postali novi heroji, novi nacionalni miti, to je bilo očitno. Ob satiri pa mit ni uresničiljiv: zato ostajajo le kot politiki, kot ljudje, ki imajo oblast in večjo odgovornost, kaj več pa ne. To je zasluga dobre satire, pa ne le moje, ampak nasploh, saj je karikaturistov pri nas kar nekaj in to odličnih."

Je satiri pomagala do take uveljavite parlamentarna demokracija?

"No, satira pri nas se je začela že prej, še pred spremembijo politične oblasti, to je jasno. Vsaj dve leti pred tem smo že živel v socialistu, ki ga ni bilo več razumeti v takem pomenu besede, kot danes gledamo nanj ali kot hočejo nekateri dokazovati - da je bilo to 45 let peklenškega obdobja. Vemo, da ni bilo tako: v osemdesetih letih se je medijski prostor odpiral do take mere, da je bila dosežena maksimalna svoboda tiska v letu 1988. Po politični spremembah v zadnjem pol-drugem letu pa se mi zdi, da v vseh uređenjih spet prevladuje nekaj opreznosti do oblastnikov, ni več takih udarnih potez, ki so bila značilna za vodilne časopise ob koncu socialismu. V tistem obdobju sprememb, nekakšnem vakuuumu, je bil lahko novinar najbolj kritičen, tudi konstruktiven, saj je dejansko lahko ustvarjal neke nove razmere. Večina novinarjev zdaj več ali manj iše svoj novi prostor... Za satiro je drugače, pot si je utrla do te mere, ko nazaj praktično ni več moge. Cenzura ni možna, obstajajo pa seveda pritiski, gonje, tudi zrežirane, doslej na srečo neuspešne. Nekaj tega je bilo v pismih bralcem tudi objavljeno, nekaj najhujših pa sem celo uporabil za reklamo svoje knjige - in to je vedno najboljša reklama. Taka pisma med drugim tudi omogočata celo analizo določene družbe netolerance."

Slovensko osamosvajanje je bilo pogosto tarča vaših karikatur, bi rekli, da je slovenska pot v samostojnosti tlakovana s karikaturami Franca Jurija...

Je to tudi vloga opozicije?

"To je vpliv opozicije. Slovenija je zdaj na dokaj solidnem tihu. Prišli smo vse skupaj do določenega kompromisa: če ne bi bilo nas liberalcev, kritikov, razbijev, žigosali so nas tudi kot izdaljice in ne vem kaj še vse, če torej ne bi bilo nas skrajnih pacifistov, bi prevladal drugi povsem militantni ekstrem. Če ne bi bilo nihj, bi morda prevladal nas ekstrem. Zdaj smo prišli do sinteze interesov. V novi ustavi je ta sinteza dokaj vidna, zato je ta ustava dokaj dobra ustava. Ko smo skoraj doživeli vojno v Sloveniji, to pač še ni bila prava vojna, sta bili vojaška in politična, pogajalska plati, ki smo jo mi zagovarjali, komplementarni. Slovenija je se nekako dialektično rešila pred ekstremizmi. Tudi moja satira postaja bolj 'normalna', medtem ko je bila prej razumljena kot sovražno dejanje, pripisovali so jo nekakšni specijalni vojni. Upam, da bo Slovenija ostala demokratična, laična, skeptična država je pri tem bistvena. Pripravljenost smejati se tudi sebi - to olajšuje maršik. Če pa vodiš podobno politiko, kot recimo Milošević, in v marsičem smo tudi vodili tako politiko, morda biti tudi pripravljen svoj obraz zagledati v ogledalu, se nasmejati - in spremeniti register."

Je ta vaš ironičen odnos do politike posledica tega, da se iz Istre, od koder ste doma, velika politika vidi drugače?

"Za Istro je res značilen ironičen odnos do politike našploh, vpliv italijanskega načina, da se je treba prilagoditi novim časom, je dobra lastnost, onemogoča ustvarjanje totalitarizma. V Istri smo vajeni relativizirati vse - predvsem pa zgodovino. Nimač posebnega odnosa do zgodovinskih podvigov, velika zgodovina je v glavnem vedno zatirala Istro, omejevala njen razvoj, tudi danes. Za Istro ni dobra perspektiva ne Jugoslavija, ne ustvarjanje novih državic, ne italijanski iridentizem, nič tega ni dobro za istrske interese. Mislim, da si Istani zaslužijo, če že drugega ne, vsaj spoštovanje svoje identitete. Prav takšno gledanje na dogodke pa omogoča tudi večjo ironijo, tudi avtorironijo... Sмо ljudje, ki naglas klepetajo, se veliko smejijo, ne verjamejo nacionalnemu heroju, očetom naroda, ker pripadajo več narodom, ne le enemu."

Vam to, da se ukvarjate s književnostjo, kaj pomaga pri karikaturah - le te so nemalokrat tudi napoved prihodnjih dogodkov?

"Vsekakor. Kulturološka in psihična plat zgodovine vsekakor pri tem pomaga, znani so mehanizmi, ki poganjajo zgodovino. Zdaj na primer ponavljamo vzorce značilne za čas pred drugo svetovno vojno: izbruh nacionalnih evforij, netolerance, val skrajno desnih gibanj, vse je bilo tudi značilno za weimarsko republiko, za porajajoče se fašizme, nacizme. Zato ni težko ugantiti, kaj bodo govorili protagonisti takih gibanj, kaj bodo poceli. Meni je jasno, kam gre Milošević, kam Tudjman, kam vse skupaj, zato nisem vedno optimist, žal. Morena je Slovenija pri vsem tem še v najboljšem položaju, ker je majhna, da se jo rešiti, zanimala je za zahod, morda nas bo to ubranilo pred totalno katastrofo, ki čaka ostali del Jugoslavije in tudi vzhodni del Evrope."

Kaj si želite v novem letu?

"Sliši se banalno, toda res želim, da bi bil mir. Mir in normalno življenje, čeprav mi seveda godi, da se kaj dogaja, pa ne vojna. Ironijo in humor bi našli lahko tudi v manjših, manj pomembnih stvareh. Zdaj nenehno risem vojno, smrt, to so grenke risbe. Rad bi že enkrat risal karikature o vsakdanjih, majhnih stvareh, o majhnih napakah, ne več velikih, usodnih. Toda kaj bi napovedoval?" ● Lea Mencinger

KULTURNI KOMENTAR

Lee Mencinger

LEA MENCINGER

KOLEDNICA

Kadar gre tako burno obdobje, kot je bilo leto 1991, hkrati, večino prevzema želja, da bi dnevom do izteka leta še pomagali, da hitreje izginejo v zgodovino časa. In pri tem si še vse delamo utvare, da bo tega obdobja zares tudi konec, samo da nam uspe 31. decembra dokončno poriniti čez prag in zaloputni vrata. In odpreti okna za novo, mlado leto, ki bo vse drugačno, sveže v idejah, v rešitvah, v možnostih in v dejanskem. Potem pa bomo morali tam sredi leta naenkrat opazili, da to novo dete vleče nase stare cape, v katerih morda prepoznamo oblačila, ki smo jih že lani obnovili, zavrgli. Vse novo namreč ne zraste iz povsem počiščenih in s prago za novo mlado rast pripravljenih tal - v naslednje leto bomo povlekli skupaj z letnico še na kupe starih težav, ustaljenih gledanj, morda bomo celo taki, kot smo bili včeraj, kot smo mislili oktober, načrtovali aprila... Vso svojo z leti nabranu rotopijo nosimo s seboj v novo leto, ne začenjamо misliti na novo, ne gledamo v svet z novimi očmi, ne odpiramо se za vse, kar je bilo včeraj neznano in za nas v nevedni temi. Razen, če za novo leto ne pademo na glavo.

Toda bolj, ko se ukvarjamо s preteklim, nas novo prehiteva. V hišnem strahu, da nam med prsti uhaja nekaj vrednega, starega, medtem ko novega še ni, bi nas moralno skrbeti pravzaprav le to, da si ob vsakem, še tako čudnem času, kot je ta, ki je bil, in bo še marsikateri v prihodnje, ohranili svoj OBRAZ. Na to misel navaja na še včeraj neuglednem, danes pa modernem in okoli prijaznem papirju natisnjena pesniška zbirka dubrovniškega pesnika Luke Paljetka z naslovom Ubežne pesmi. Pesnik nam je blizu, pa ne zato, ker bi dobro poznali njegovo pesniško besedo že doslej, pač pa zato, ker je v celoti prevedel poezijo Franceta Prešerna. In tudi zato, ker je begunec iz Dubrovnika. Ni pa begunc in poezije. V dneh, ko neka civilizacija kaže svoj obraz z unicenjem vsega, kar večini pomeni kulturnega - da ne omenjam življenj - je pesnik begunec ohranil vero v poezijo. Njegova zbirka pesmi, ki so nastale danes in včeraj, kaže uporni obraz pesnika, kaže obraz civilizacije, ki ohranja poezijo v času, ki ji ni naklonjen. In medtem, ko se velika politika ukvarja z malimi narodi in vleče potese, ki lahko pomenijo dolgo pričakovani mir ali pa drugo skrajnost - totalno vojno, ohranja poezija svoj obraz ne z bojevitostjo verza, pač pa z bojevitostjo pravice obstaja v vsakem še tako ubožnem času. Pokazati obraz v pravem času pa je že napolnjena bitka.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Lipa razstavlja Bojan Bensa, v galeriji Metstne hiše pa je odprta novoletna prodajna razstava del članov Likovnega društva Kranj.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava črnobelih in barvnih fotografij FK Triglavski narodni park. V razstavnem salonu Dolik je na ogled skupinska razstava likovnih del članov likovne sekcije Relik Trbovlje.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši razstavlja akad. kipar Stane Kolman, odprt pa je tudi prodajna novoletna razstava likovnih del. V fotogaleriji Pasaža radovljische graščine je na ogled razstava fotografij Vojna v objektivu; razstavljajo člani Foto kluba Sloboda-Vis in Varaždina.

BLED - V Atlasovi galeriji Sebastijan so na ogled male plastike akad. kiparja Toneta Demšarja.

SKOFJA LOKA - V galeriji ZKO - Knjižnica je na ogled klubsko razstava fotografij FKK Anton Ažbe Škofja Loka. V Groharjevi galeriji je odprta prodajna razstava del članov Združenja umetnikov Škofja Loka. Zbirke Loskega muzeja bodo z decembrom odprte samo ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

KAMNIK - V razstavnišču Veronika so na ogled likovna dela skupine Nova - ob njeni dvajsetletnici.

PRIREDITVE TEGA TEDNA

KRANJ: LUTKOVNI ČETRTEK - V četrtek, 2. januarja, bo v Lutkovnem gledališču Cveta Severja v gradu Kieselstein spet veselo. Otroci bodo uživali v lutkovni predstavi Pavliha Lutkovnega gledališča Kranj. Prireditvi bosta ob 16.30 in 17.30 uri.

KRANJ: GLEDALIŠČE VABI - V Prešernovem gledališču bodo danes, v ponedeljek, ob 10. uri uprizorili Mojco Pokrajcijo za izven. Jutri, v torek, 31. decembra, ob 19.30 bodo kot novoletno predstavo zaigrali komedijo Georgesja Feydeauja DORE-MI-FEY-DEAU. Za izven.

RADOVLJICA: KOLEDOVANJE - V soboto, 4. januarja, ob 20. uri bo v gostilni Kunstelj Koledva 91 z moškima pevskima zboroma Kropa in Podnart pod vodstvom Egija Gašperšiča ter solistoma Zlatom in Dragišem Ognjanovićem. Sodeluje tudi trio Branko Brezavšček (violina), Lojze Velkavrh (klarinet) in Miško Hočevar (kontrabas). Po koncertu bodo postregli z obaro in ajdovimi žganci. Rezervacije Gostilna Kunstelj.

ZIRI: NOVOLETNI KONCERT - V dvorani Svobode bo v sredo, 1. januarja, ob 19. uri tradicionalni novoletni koncert Pihalne godbe Alpina Žiri. Gostji koncerta sta citrarki Kokalj iz Podnarta. Vstopnice bodo žrebali, izkupiček gre kot pomoč Hrvatski. V soboto, 4. januarja, ob 19. uri bodo koncert ponovili v dvorani Partizana v Gorenji vasi.

NOVOLETNI KONCERT

Bled

M. VOLČJAK

Šestdeset let Paulusove delavnice

Evropski standardi tudi v mehanični delavnici

Ker so avtomobili vse boljši, morajo mehaniki znati vse več in kmalu vsakdo ne bo več mogel biti mehanik.

Škofja Loka, decembra - Letos je minilo šestdeset let, odkar je Leopold Paulus odprl v Škofji Loki prvo mehanično delavnico daleč naokrog. Avtomehanika je v Paulusovi družini pognala krepke korenine, saj je Leopoldovo delo nadaljeval sin Janez, ki se je specializiral za popravila audijske volkswagenov, zdaj pa ga nadaljuje Janezov sin Stane, ki v delavnico uvaja računalnike in evropske standarde.

Paulusova delavnica je prva in dolgo edina v Škofji Loki in daleč naokoli. Tedaj še ni bilo veliko avtomobilov, Ločani so jih šeli na prste, zato so v Paulusovi delavnici popravljali tudi cestne valjarje, mlatilnice, slamoreznice, drolilce kamejna, motorna kolesa in dvokolesa. Leopold je delavnico leta 1931 postavil blizu Plevne, poslopije je ohranjen, v njem je danes Alpetourov Bandag. Ker je tekoče govoril nemško, je nakupil knjige o avtomehaniki, znanje je kasneje dopolnil s seminarjem v tovarni Saurer-Benz na Dunaju. V delavnici je imel stružnico, ki mu je omogočala, da je sam izdeloval rezervne dele. Počasi so začeli prihajati vajenci, med njimi so bili Tone Starman, Rudi Gaber, Ivo Čemažar.

Kako draga stvar je bil tedaj avto, pove zgodba o Bajželjevem avtu, prvem, ki ga je Leopold popravil. Po kopici predelav in popravil se je cena povzpela na 7.000 dinarjev, s tem denarjem je Leopold hotel poplačati dolgove, ki so mu nabrali pri gradnji hiše. Vendar Bajželj iz Železnikov toliko denarja ni imel in avto je začgal.

Zavarovalnico je njegovo gojufijo odkrila in Bajželj je ostal brez avta, Leopold pa brez denarja.

V Paulusovi družini se je rodilo devet otrok, po očetovih stopinjah je šlo vseh pet sinov.

Vendar je vojna družino zelo prizadela. Polde in Stane sta odšla v partizane, družino so

Nemci izselili, Janeza in Vido je rešilo naključje, nakar sta odšla v partizane. Polde je padel v Ribnici, Stane na kruni mati Francka Paulus, rojenega Čemažar, je umrla v taborišču Rotensels. Med vojno je delavnico prevzel Nemeč, v prvih povojuh dnevi Vili Tomšič in nato Rudi Gaber. Ko se je oče z otroki vrnil domov, je nadaljeval z delom v delavnici, pomagal mu je sin Janez, ki je mojstrski izpit napravil leta 1953. Franci se je na Češkem izučil za avtoelektričarja, Vinčko je prav tako postal mehanik.

Janez je počasi zamenjal očeta, delavnico je specializiral za popravila osebnih vozil. Staro delavnico je leta 1965 prodal Transturistu in nad Plevno zgradil novo hišo in delavnico. Na cestah je bilo vse več različnih avtomobilov, leta 1969 se je odločil za audije in podpisal s tovarno pogodbo o servisu, kasneje je dodal še Volkswagno.

Janeza Paulusa zlasti Ločani niso poznavali le kot dobrega mehanika, temveč tudi kot dirkača. Motorje je imel rad, na motorju s prikolico sta dirkala s Pavlom Podobnikom, dobra tri leta, začela sta leta 1949. Dobra sta se izkazala v dirki čez Gorjance, dirkala sta celo v Črni gori.

Ob Janezu je v odličnega mehanika zrasel njegov sin Stane, ki je po očetovi smrti delavnico prevzel leta 1986. V tem času jo je že nekoliko preure-

dil, postavil je novo dvigalo in dopolnil veliko opreme, ohranil pa je specializiran servis za audije in volkswagen. Prav zdaj razmišlja o temeljiti preureditvi in razširivosti delavnice, saj tudi v njegovo prihajajo evropski standardi.

Mehanična delavnica je danes nekaj povsem drugega, kot je bila včasih, bolje rečeno, kot je bila še pred nekaj leti, saj Stane sledi zahtevam odličnih nemških izdelovalcev avtomobilov, v katerih je vse več elektronike. Ce primerjamo Leopoldovo stružnico in Stanetov računalnik ter CD plošče, na katerih so podatki o avtomobilu in njegovem motorju, je razlika osupljiva. Tako kot je Leopold potreboval veliko iznajdljivosti, potrebuje Stane veliko znanja, kakor je bil Leopold pionir avtomehanike, je danes Stane pionir sodobne avtomehanike. Svoje znanje mora nenehno izpopolnjevati, da je

na tekočem z novostimi, vse zahtevnejše so, saj tudi v njegovo delavnico že prihajajo avtomobili, ki imajo vgrajene računalnike. Na posebnih folijah, ki jih že zamenjujejo CD plošče, mu tovarna posilja vse potrebne podatke o posameznem avtomobilu, s pomočjo računalnika za vsakega nato pripravi "recept" za najpogostejsa popravila in nastavitev motorja. Tako se drži vseh navodil, ki mu jih daje tovarna, tako lahko za vsako opravljeni popravilo daje tovarniško predpisano garancijo, tako lahko vsaki stranki natančno pojasni, kaj priporoča tovarna. Svoje znanje vsako leto izpopolnjuje na seminarjih, ki jih Volkswagen prireja v Wolfsburgu, kjer ima tovarno z 62 tisoč delavci. Stvari imajo tam že tako dodelane, saj so jih na zadnjem seminarju poučili predvsem o tem, kakšen mora biti njihov odnos do strank.

Tudi avtomehanika postaja zahtevna stroka, avtomehanik ne bo več mogel biti vsak. Ni več daleč dan, ko bo imel Stane v delavnici računalnik (počkal mi ga je na prospektu), ki ga bo "odklenil" s ključem avtomobila, ki ga stranka pripelje v popravilo in na ekranu se bodo pokazali vsi podatki o avtu in njegovih okvarah ter "recepti" za popravilo. Ker so avtomobili vse boljši, bo popravil vse manj, ostali bodo le najboljši mehaniki, ki bodo šli v korak z evropskimi standardi.

Stane Paulus

Odprte strani

Urednikova beseda

Novoletne Odprte strani prinašajo v sredici pregled dogajanja v letu 1991 in zapis o novi ustavi, na prvi in zadnji strani pa so gospodarske teme: kako uspevajo zasebni podjetniki z dolgo tradicijo in kaj poskušajo novi. Preberite obo prispevka in primerjajte.

Vsem našim zvestim sodelavcem in bralcem želimo mirno in uspešno leto 1992!

Leopoldina Bogataj

M. VOLČJAK

Šestdeset let Parentove delavnice

Parentove nahrbtnike pozna vsa Slovenija

Cenijo jih alpinisti in himalajci, taborniki in smučarji in sploh vsi, ki zahajajo v gore.

Škofja Loka, decembra - Virmaše, vas pri Škofji Loki, so najbolj znane po Parentovih nahrbtnikih. Ljudje prihajajo ponje od blizu in daleč in o njih vselej govorijo pohvalno. Kako tudi ne, saj jih cenijo tudi vrhunski alpinisti in himalajci, ki so jih preizkusili v najtežjih razmerah in se vedno znova vračajo ponje. Srečka in Mijo Parenta smo obiskali, ker je letos minilo 60 let od začetka Parentove delavnice.

Alpinist Viki Grošelj je o Srečku Parenti zapisal: "Pri nas je edini, ki je doslej znal in hotel prisluhniti željam in potrebam planincev in alpinistov. Izdeluje zelo kvalitetne nahrbtnike, ki dosegajo zahodne standarde, le da so precej cenejši. Bistvo dobrega nahrbtnika je v tem, da je njegova teža razporejena po vsem hrbitu in bokih, najmanj na ramenih."

Skopa in natančna ocena, kakršno lahko napiše redkobedni alpinist. Srečko Parenta že dvajset let podpira slovenske himalajske odprave, Grošelj je s Parentovimi nahrbtniki osvojil devet osemisočakov. Zanimivo je, kako Srečko kontaktira z alpinisti, pravi Mijo, Stane Belak - Šrauf mu na droben listič napiše, kaj je potreb-

no še napraviti, prebrati ga znata le onadva. Tako so v preteklih dvajsetih letih postajali nahrbtniki vse boljši, alpinisti in himalajci so se vračali z našimi, Parentove nahrbtnike so preizkusili v najtežjih vremenskih pogojih in jih testirali v tujini.

Parentovi so bili prvi, danes imajo že nekaj konkurenco, vendar so njihovi nahrbtniki še vedno daleč najbolj znani in priznani. Izdelovati so jih začeli pred dobrimi dvajsetimi leti, ko sta Parentovo delavnico sredili šestdesetih let po materini upokojitvi prevzela Srečko in Mijo. Srečko je bil odličen smučar, za Elan je najprej izdeloval smučarske torbice. Smučarski prijatelji so mu prigovarjali, naj napravi nahrbtnik in

mu dopovedovali, kakšnega potrebujejo. Tako je začel in ostal pri nahrbtnikih, saj so vse pogosteje prihajali smučarji, planinci, alpinisti in zečeli dober domači nahrbtnik, saj so bili tuji predragi.

Poleg planinskih in alpinističnih naredi veliko nahrbtnikov tudi za tabornike, s Parentovimi nahrbtniki so opremljeni gorski reševalci, vzorce so naredili tudi že za slovenske vojake. Materiali so v glavnem uvoženi, vendar Induplati že izdeluje dober najlon. V delavnici imajo štiri delavcev, izdelujejo pa tudi šolske torbe, smučarske vreče in podobne stvari. Srečko in Mijo si delo dela, Srečko se ukvarja z izdelovanjem in kreiranjem izdelkov, Mijo s proda-jo in s financami. Zaradi posla se še nikoli nisva sprla, sta smeje pritrdila, saj vsak dela svoje, tisto, kar ga veseli in se ne vtika v delo drugega. V posle pa sta se že vključila tudi hčerka Darja z možem Igorjem Kreacičem, dve trgovini Parenta-sport imata, v Kamniku in pri Tromostovju v Ljubljani. V teh prednovotetnih dneh Parentove nahrbtnike prodajajo tudi na Gospodarskem razsta-

Srečko in Mijo Parenta

mož in fantov, ki jih niso ustrelili, če bi bil za začetku abecede, bi bil med petdesetimi padlimi. Lahko si predstavljate, kakšno grozo je doživila Srečkova mati, ko je na plakatu prebrala moževo ime in iskala med ustreljenimi. Ali pa kakšno je doživila, ko stav hišo vdrila črnorokca in zahtevala šnops. Srečko se spominja, da ni bil med škofjeloškimi talci. Zaradi priimka na črko P je bil uvrščen v drugo skupino petdesetih žila in zazvenele ob vrtni ograji.

Po vojni so jim premoženje pobrali, oče je bil zaprt skoraj leto dni, mati je moralna na prisilno delo v Gorenjsko predilico, srce se ji je trgalo, pravi Mijo. V hiši je bilo pet strank, družina pa je živelna v hišici na vrtu. Toda oče se ni dal, pod hruško na vrtu je začel šivati žoge za Slovenijašport. Ko je bilo najhujše mimo, je leta 1951 spet dobil dovoljenje za obrt.

JOŽE KOŠNJEK

Država Republika Slovenija ima novo ustavo

Svojo svobodo bomo znali živeti

Nova slovenska ustava, sprejeta pretekli teden, je skladna z merili sodobne evropske demokracije, je bistveno krajsa od sedanje, saj ima 173 členov, stara pa jih je imela 200 več, predvsem, kar je najpomembnejše, pa je skladna z voljo večine državljanov in državljanov Slovenije, ki bodo svojo, v ustavi zapisano svobodo, znali živeti.

Predsednik slovenske skupščine in predsednik ustanove komisije dr. France Bučar, ki si upravičeno lahko lasti velike zasluge, da je bil glede ustave dosegel kompromis in predlog ustave ni padel tik pred ciljem, kar so nekateri očitno žeeli, tudi z vsljevanjem dopolnil tik pred sprejemom in s poskusi miniranja že dogovorjenega, je v uvodni obrazložitvi predloga dejal, da je imelo sorazmerno dolgo obdobje pripravljanja ustave tudi pozitivno plat: to je bilo obdobje notranjega du-

hovnega vrenja, zorenja in razčiščevanja. Sele ta časovni spatiuum je pripomogel, da so se mnogi pogledi na odprtva vprašanja razbistirili, mnoga nesoglasja izglašila in doseglo večjo razumevanje mnogih vprašanj, ki so nas ločevala. K Bučarjevim besedam je potrebno dodati še nekaj: Slovenci smo vendorle dokazali, da tudi v času največjih političnih razhajanj

znamo oceniti pomembnost trenutka in doseči soglasje. Nihče ni z ustavo popolnoma zadovoljen in vsak poslanec je imel razloge za glas proti, vendar se je tokrat pomembnost odločitve dvignila nad strankarske, politične interese. Narod, ki to zmore, je zrel in takim je mesto v družini narodov, ki krojijo sedanost in bodo gradili prihodnost Evrope.

Vse pravice so iztožljive

Nova slovenska ustava je izraz soglasja o gospodarskih in socialnih razmerjih. Če je stara ustava razglasila celo vrsto programskih ciljev kot pravico, potem nova ustava izhaja iz predpostavke, da je neka pravica resnična pravica samo takrat,

Najkasneje v enem letu volitve

Ustavni zakon za izvedbo ustave določa, da se začne ustava povsod, kjer je mogoče, takoj izvajati. Izjema je sedanja skupščina, ki je nastala na temelju volitve in jo mogoče rekonstruirati samo na temelju novih volitev. Zato bo skupščina še naprej delovala na osnovi sedanjih ustavnih določb. To prehodno obdobje bo trajalo do se stave novega državnega zborra, v katerega je treba izvesti volitve najkasneje v enem letu po sprejemu nove ustave.

če ima sodno varstvo in mora biti iztožljiva. Odpravljanje navideznih pravic ne pomeni zmanj-

ševanja dejanskih pravic, pač pa samo uskladitev stvarnega stanja z dejanskimi možnostmi. V drugem poglavju naštete človekove pravice in temeljne svoboščine so samo tiste pravice, v katere država ne sme posegati, vendar ima posamežnik še več pravic. V ustavi naštete pravice so samo obrambni zid pred lastno državo, ki je tako kot vse druge organizacije usmerjena k omejevanju popolnoma svobodnega ravnanja posameznika. Vsaka pravna norma je v bistvu poseg v človekovo svobodo, zato je za človeka več svobode, če je manj pravnih norm in to za novo slovensko ustavo drži. Država pa ni samo razsodnik v družbenem dogajaju, ampak ima naloge zagotavljati normalno družbeno sožite, možnosti za zaposlovanje in delo, socialno in ekološko funkcijo lastnine. Skrbeti mora

za smotorno izkorščanje kmetijskih zemljišč, za vsestranski razvoj gorskih in hribovskih območij, za okolje, za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Ustava nima posebnih določil o gospodarskem sistemu in še manj o vlogi države na področju gospodarstva, predvsem pa nikačnih določil o planskem usmerjanju gospodarstva. Vse prihaja v pristojnost avtonomnih nosilcev gospodarske podjetnosti. Seveda pa država ni izključena kot partner v urejanju gospodarskih procesov.

Partnerstvo je del družbene ureditve

Ustava zagotavlja svobodo sindikatov in njihovo sodelovanje pri urejanju družbenih zadev. V državnem svetu bodo zastopani delodajalci, delojemalci, profesije in lokalni interesi. Dana jim je možnost zakonodajne pobude, imajo pravico odločnega veta na vse že sprejete zakone in pravice zahteve po referendumu. S tem prihajajo v parlament nosilci različnih gospodarskih, socialistih in lokalnih interesov, ob političnih seveda. Država Slovenija bo imela po novem dvočlanski parlament. Splošno predstavniško telo s funkcijo zakonodajne oblasti bo državni zbor z 90 poslanci, ob njem pa bo neodvisni državni svet z dopolnilnimi in korektivnimi funkcijami, v katerem bo 40 poslancev. Taka ureditev velja v večini evropskih držav.

V parlamentu bo veljal nov način glasovanja. Za sprejetje odločitve bodo veljali samo opredeljeni glasovi. To sicer omogoča, da sorazmerno majhna večina odloča o pomembnih družbenih zadevah, vendar je realna domneva, da so vsi tisti, ki se niso opredelili, nevratali in torej ne nasprotujejo odločitvi. Sicer pa so na široko odprta vrata za sprejemanje zakonov na temelju referendumu.

Slovo komunalnega sistema

Nova ustava ločuje zadeve države in lokalne samouprave. Država ne more posegati v urejanje samoupravnih lokalnih zadev in zato med državo in lokalnimi skupnostmi ni vzpostavljen hierarhični odnos. Samoupravi je s tem vrnjeni mesto, ki ga je imela v nastajanju evropske družbe. Lokalna samouprava je bila pred državo, nacionalna država pa je nastala z uzurpacijo pravic lokalne samouprave.

Občine, ki bodo nastale na osnovi referendumov, so povsem svobodne v povezovanju z drugimi občinami v najrazličnejših oblikah lokalnih skupnosti. Ustava predvideva možnost, da država po sporazumu s širšimi lokalnimi skupnostmi, recimo pokrajinami, prenese nanje tudi določene državne zadeve.

Posebne pristojnosti so lahko preneseno na mestne občine, kot sta na primer Ljubljana in Maribor. Za prenos državnih pristojnosti na lokalno skupnost so možne tudi nekatere drugačne kombinacije, vendar vedno samo sporazumno. Pri razmejevanju, kaj so državne in kaj lokalne pristojnosti, je temeljno načelo subsidiarnosti: vse, karkoli lahko opravi nižja enota in če pri tem ne prizade-

Kučan, Bučar in Peterle o novi ustavi

Milan Kučan, predsednik predsedstva Republike Slovenije: "Vesel sem, da je s tem postala Slovenija prava država, država, ki je z ustavo izrazilo voljo, kako želi imeti urejena svoja notranja razmerja med državljanji in oblastjo, da to želi biti v vsakem pogledu evropska država, ki bo sposobna mednarodnega komuniciranja in ki bo sposobna v tem mednarodnem življenu sprejemati tudi obveznosti, brez katerih ni mogoče živeti v nobeni skupnosti. Z zadovoljstvom bi rad ugotovil tudi to, da je pred več kot letom dni v slovenskem predstvu formuliran predlog zapisanih stvari večina v novi ustavi upoštevanih. Skupščina je takrat ta izhodišča sprejela in se je po njih tudi ravnala."

France Bučar, predsednik skupščine in ustavne komisije: "S to državo smo dobili tisti državni instrumenti, ki nam bo omogočal, da pridejo dejansko do vlad, ki bo vrh državne uprave in da nam ta ustava daje s tem osovo, da bomo lahko organizirali državno upravo, ki bo sodoben instrument za poseganje v družbene probleme. Lahko imamo še tako dobro ustavo, še toliko dobre volje, če nimamo instrumenta, s katerim bi urejali problematiko in vanjo posegali. S to ustavo ustvarjam neke vrste partnerstvo v družbi, pri čemer je država samo eden od partnerjev in mora biti država usposobljena za tako funkcijo. Prav rezultati glasovanja o novi ustavi me navdajajo z določenim optimizmom. Dokazali smo, da smo sposobni oblikovati skupne odgovore kljub največjim razlikam in smo danes položili neke vrste zelo stolne izpit."

Lojze Peterle, predsednik izvršnega sveta: "Vesel sem, da je po polletni zamudi do nove slovenske ustave prišlo. Ustava odraža sodobne pravne standarde. Zame pa je vendarle nesrečen kompromis 55. člena, ki pa odraža sedanje stanje v slovenski družbi in to se odraža preko poslanca. Ta člen nam ne kaže ravno evropskega obraza, čeprav toliko govorimo o Evropi. Ustava pa je v drugih dimenzijah taka, da bomo lahko izpeljali nekatere bistvene spremembe v družbenem, gospodarskem in tudi v političnem redu in s tega vidika novo ustavo pozdravljam."

Sporni 55. člen

Sporni 55. člen, ki je povzročil tik pred sprejmom nove ustave največ razhajanj in dvomov o sprejemu ustave, se glasi: "Odločanje o rojstvih svojih otrok je svobodno. Država zagotavlja možnosti za uresničevanje te svoboščine in ustvarja razmere, ki omogočajo staršem, da se odločajo za rojstvo svojih otrok." Razlag: Cilj načrtovanja družine je obogativitev in neomejevanje človeškega življenja. Načrtovanje družine pomaga ustvarjati pogoje, v katerih posamezniki lahko izkoristijo vse svoje možnosti. Starši morajo vedeti, kako načrtovati družino. Imeti morajo sredstva za načrtovanje svojih družin in možnost, da sami odločajo koliko otrok in kdaj jih bodo imeli. Svoboščina iz 55. člena vključuje tudi pravico človeka do ugotavljanja in zdravljenja zmanjšane plodnosti, do preprečevanja zanositve, kar vključuje kontracepcijo in sterilizacijo, ter pravico ženske do prekinitev nosečnosti. Država zagotavlja dostopnost zdravstvenih in drugih storitev za uresničevanje teh pravic. V skladu s 15. členom je uresničevanje te temeljne svoboščine človeka zagotovljeno nesposredno na podlagi ustave. To svoboščino je mogoče omejiti samo, kadar bi pomenila poseg v pravice drugih ljudi. Zagotovljeno je sodno varstvo te svoboščine, ki je ni dopustno omejevati z izgovorom, da je ta ustava ne priznava ali da jo privzima v manjši meri. Tej pravici je zagotovljeno tudi varstvo pred ustavnim sodiščem."

J. KOŠNJEK

Začetek leta je bil dramatičen. Združene države Amerike so terjale od Iraka, naj zapusti Kuvajt, Sadam Husein je razglasil sveto vojno zoper Američane in njihove zavezničke, sovjetska armada je napadla Litvo in posredovala v Latviji, ponosni s 16. na 17. januar pa so zavezniške sile napadle iraške enote. Udar je bil silovit, operacija "puščavski vihar" pa dobro načrtovana. V Sloveniji so se začele priprave na sprejem ustavnih dopolnil, jugoslovenskim republikam pa je bil iz Ljubljane poslan prvi poziv k razdrževanju. Slovenija je na srbski vdor v monetarni sistem, težak je bil 18,2 milijarde dinarjev, odgovorila s protiureči, predvsem na področju carin in davkov, 11. januarja je slovenska vlada sprejela poseben memorandum, ki je v Beogradu povzročil val ogroženja.

Odnosi med Ljubljano in Beogradom so se zaostrili, armada se je začela vedno bolj vmešavati v politiko, terjala orožje od takoj imenovanih paravojaških formacij, premeščala slovenske vojake izven Slovenije in Hrvaške, na kar je slovenska skupščina reagirala s pozivom, naj gre vojska v vojašnice, slovenski fantje pa domov. Januarja se je začela serija neuspešnih sestankov predsednikov jugoslovenskih republik. Februarja se je doma vse bolj zapletalo. Pritiski na Slovenijo in Hrvaško so bili vedno hujši, za Slovenijo je postala zaradi tega nekakšna nova konfederalna ureditev Jugoslavije nerealna in 20. februarja je Slovenija sprejela resolucijo o razdržitvi skupaj z ustavnimi dopolnilnimi, s katerimi smo večino zveznih pristojnosti prenesli na republiko. V Beogradu so se nadaljevali prepriči, 28. februarja pa so Srbi v Kninski Krajini razglasili av-

Sportniki uspešni

Sportniki so nas kljub težkim in nevarnim časom razveseljali. Nastop pod jugoslovensko zastavo je bil zanje sramota in so nastopali pod slovensko, ne glede na mednarodno priznanje. Imamo svoj olimpijski komite, ki čaka na sprejem v mednarodnega. Sicer pa so naši sportni biseri Franci Petek, ki je februarja postal svetovni prvak v smučarskih skokih na veliki skakalnici, Nataša Bokal, druga na svetu v slalomu, blejska veslača Žvegelj in Čop, ki sta bila druga na svetovnem prvenstvu v veslanju, pa alpinisti Česnovega in Štremljevega kova, itd.

tonomijo kot del Srbije. V Sovjetski zvezni, kjer je Litva izvedla referendum o samostojnosti, se je začel dvoboje med Gorbačovom in Jelcinom, 28. februarja pa je bila končana iraška vojna. 38 dni so letala neprekiniteno bombardirala Irak, nato pa je sledilo 100 ur kopenske ofenzive. Sadam je bil poražen. V Sloveniji pa so osamosvojiti prizadevanja spremljali prepriči v vladu in o vladu, začelo pa se je tudi reševanje begunjskega Elana. V Slovenijo je prišel čudežni harvardski ekonomist Sachs, ki je v naslednjih mesecih še buril slovenske politične in ekonomske duhove.

Jovićev državni udar

Marec se je začel v znamenju obsodb slovenske in kasneje tudi hrvaške resolucije o razdržitvi. Na Hrvaškem so se začeli spopadi med Hrvati in Srbi, vojska pa je bila še kolikor neutralna. V Beogradu je začel delovati štab vrhovnega poveljstva, ki mu je uslužno stregel tudi Marković in pozival k enotni Jugoslaviji in jenemu zavarovanju. Jović je skušal uvesti izredno stanje, kar mu ni uspelo, zato je odstopil in se spet premislil, dejanjsko pa je vojska že prevzemala oblast. 10. marca so bile v Beogradu velike demonstracije srb-

*Moda
in
kvaliteta*

Elita

J E Z

Kar tam vežite, kjer ste to prebrali!

V našem časopisu smo objavili oglas Ljubljanske banke, Gorenjske banke Kranj, da lahko občani vežejo tolarška sredstva tudi za nekaj dni in ne le za mesec ali tri mesece.

Naš bralc se je oglasil v banki, kjer pa so ga zavrnili: »Tega ni! Kar tam vežite, kjer ste to prebrali!«

Ko smo »intervenirali« v banki, smo dobili približno tak odgovor: »Kaj pa jaz vem, saj nimam »cajtenga« in ne vem, kaj je objavljeno.«

To pa še ni vse! V ponedeljek, 23. decembra, smo telefonirali za podatke, kakšen je menjalni tečaj. In dobili odgovor v stilu prejšnjih: »Saj v »cajtengihu« piše!«

Gorenjski banki očitno nikoli ni nič prav. Zdaj, ko jim obilno prinašamo devize v banko, so namrgodeni; ko jih hočemo ven, so spet namrgodeni, malodane užaljeni. Ko hočemo vezati denar, zapravijo: Tega ni! In pri vsem imajo ti vrli bankirji še »public relation«, se pravi službo za stike z javnostjo.

Res čuden stik z javnostjo. Brž ko se postikaš z njimi, te že strese... ● D. S.

Pod Ribičičem napis: JAMA!

Videli smo, na naši televiziji, da je Stranka demokratične prenove Slovenije zborovala v Postojni.

Prav fino se je videlo, ko je kamera prikazala šefa stranke dr. Cirila Ribičiča, ki je nagovoril navzoče. V zadnjem času je že v navadi, da hotel, kjer zborujejo naše stranke, pač na vidno mesto postavili SVOJE IME: recimo hotel KOKRA na Brdu, hotel RADIN, ROGAŠKA SLATINA in podobno. Da se, jasno, reklamira...

In tako so tudi na govorniški oder v Postojni, kjer je zborovala Ribičičeva stranka, Postojnčani samoumevno napisali ime hotela, kjer je bilo zborovanje.

Kaj moreš, ko pa se ta hotel imenuje hotel JAMA.

Tako je pod govorečim gospodom Ribičičem nenehno pisalo hotel JAMA!

Kako zlobni ste, če ste zdaj pomislili na kakšno simboliko! ● D. S.

Kandidatura v promilih

V Stranki demokratične prenove Slovenije je ob koncu decembra zavrsalo, kajti zapustil jo je bil senčni vladar Emil Milan Pintar. Da se nočte siliti v boljševizem in sploh, da se ne strinja s programsko usmeritvijo stranke.

Žalostno!

Pa je ni zapustil le Emil Milan Pintar. Na programske konferenci v Postojni se je izkazalo, da je v predsedstvu kaj malo Gorenjcov. Zgodil se je namreč še en »incident«, kajti s stranko je prisel navzkriž tudi Kranjčan Stane Boštjančič.

Ko je stopil na govorniški oder, je nekako takole dejal:

»Med lepo in grdo punco je šest šnopsov! Med mojo nekandidaturo in kandidaturo je pa flaša piva!«

Koliko flaš bi bilo med njegovo kandidaturo in neizvolitvijo v predsedstvo, kasneje ni povedal...«

Spoštovani bralci

Redna petkova priloga GL16AS se v današnji obliki poslavljajo, kajti z novim letom smo zasnovali novo petkovo prilogo, ki bo izhajala na osmih straneh Gorenjskega glasa in vas bo razbremenila predvsem nevšečnega rezanja strani.

Tudi v prihodnje bomo objavljali televizijski in radijski spored ter spored naših lokalnih radijskih postaj. Najmlajši je v prilogi še naprej namenjena rubrika Iz šolskih klopi, gospodinjam pa stran Za dom in družino. Poleg razvedrila, zanimivosti, glasbenega kotička ostajajo tudi nagradne igre, predvsem pa križanka, ki ima tako privlačne in bogate nagrade, da vedno dobimo izredno veliko rešitev.

Trudili se bomo, da bo priloga še bolj pestra, še bolj zanimiva in zabavna.

Vsem sodelavcem, ki so sooblikovali prilogo, vsem, ki ste nam minulo leto dobrovoljno poslali pohvalne ali kritične pripombe, vsem bralkam in bralcem želimo veliko sreča in zadovoljstva v novem letu 1992!

Bohinj, 27. decembra - Minuli božični prazniki so na naša smučišča privabili množico smučarjev, ki so uživali na belih strminah. Zlasti lepo je bilo na Voglu, ki ga je obiskalo dnevno okrog tisoč petsto obiskovalcev. Zimske radosti na Voglu pa si je po uspešnem sprejetju ustave privoščil tudi predsednik slovenskega parlamenta, sicer pa domačin iz Bohinja, dr. France Bučar. Foto: V. Stanovnik

V R E M E
Sneg

Za novoletne praznike nam praktika takole napoveduje vreme: v sredo, 1. januarja, sneg, v četrtek, 2. januarja, oblčno, v petek, 3. januarja, spet sneg, v soboto, 4. januarja, nestanovitno, v nedeljo, 5. januarja, mlaj, v ponedeljek, 6. januarja, veter, v torek in v sredo jasno, v četrtek pa mrzlo.

Lunine spremembe

Ker se Luna spremeni 5. januarja deset minut čez polnoči, po bo Herschlovem vremenskem ključu mrzlo, če ne bo jugozahodnika.

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

8.50 Video strani
 9.00 Mozaik, ponovitev
 11.50 Umetniški večer, ponovitev Harold Lloyd, angleški dokumentarni film
 13.30 TV dnevnik
 13.40 Napovednik
 13.45 Umetniški večer, ponovitev The Sin of Harold Diddlebock, ameriški film
 15.10 35 let z Aveniki, ponovitev
 16.00 Charlie Chaplin: Priseljenec, ameriška burleska EP, Video strani
 16.20 EP, Video strani
 16.25 Poslovne informacije
 16.30 Poročila
 16.35 Spored za otroke
 17.45 Daljna dežela, avstralska nadaljevanja
 18.35 EP, Video strani
 18.40 Risanka
 18.50 TV nočaj in napovednik
 18.55 Divji svet živali
 19.25 EPP
 19.30 TV dnevnik
 19.55 Vreme
 20.00 Forum
 20.15 EPP
 20.20 Oči kritike
 21.00 EPP
 21.15 S. Moore: Trgovina z mamilami, angleška nadaljevanja
 21.55 EPP
 22.10 TV dnevnik, vreme
 22.30 EP, Video strani
 23.15 Sova
 Pri Huxtablovih, ameriška naničanka
 Svet prihodnosti, ameriški film Škorpijonov obroč, avstralska nadaljevanja
 Smrtonosno orožje, ameriški film
 2.30 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

15.20 Video strani
 15.30 Glasba skozi čas, koprodukcija
 16.30 Sova, ponovitev
 18.40 Euroritem, ponovitev
 19.00 Klasika
 19.30 TV dnevnik HTV
 20.00 Alternativni program: Studio City
 21.35 Peter's pop show
 23.00 Yutel, eksperimentalni program

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Pričetek, opoldanski telegraf, horoskop, Danes do 13. - Radio Slovenija, Domača novice I, Kulturna dejavnost, Dogodki in odmevi - Radio Slovenija, obvestila, Domača novice II, aktualno, čestitke, BBC London - večerna inforamtivna oddaja, 19.00 - Zaključek

GORENJSKI GLAS

KINO

3. januarja

CENTER amer. west. film PLEŠE Z VOLKOVI ob 10. in 16. uri, amer. west. film PLEŠE Z VOLKOVI ob 19. uri STORŽIČ amer. fant. thrill. EVA - UNIČEVALKA ob 16. uri, amer. trda erot. VROČICA LJUBEZNI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. akcij. kom. AIR AMERICA ob 16. uri, amer. kom. HUDSON HAWK ob 18. in 20. uri KOMENDA amer. pust. akcij. film NIKOLI NE RECI NIKOLI ob 20. uri LAZE amer. fant. film ROCKETEER ob 19. uri ČEŠNJICA amer. akcij. film DICK TRACY ob 20. uri DOVJE amer. pust. film ROBIN HOOD - PRINC TATOV ob 19.30 uri ŠKOFJA LOKA amer. akcij. film NA BOJNI STEZI ob 18. in 20. uri ŽELEZNIKI amer. akcij. film DELTA FORCE II ob 19. uri

Velika božično-novoletna razprodaja od 10. do 27. decembra

TV - 51 cm, teletext	33.990,-
Videorekorder, 3 glave, VPS, LCD	23.990,-
Hi-Fi stolp: DC gramofon, digitalni radio, dvojni kasetofon, gramofon, dajinsko upravljanje	22.990,-

CENE VELJAJO DO PRODAJE ZALOG!!!

del. čas
 od pondeljka
 do petka
 9. do 12. ure,
 od 14. do 19. ure
CENTER KRAJN
C. Talcev 3
 (pri gostilni Blažun)
 tel.: 212-367

AVTO ŠOLA

ing. HUMAR
SREČNO '92

ORGANIZIRA
TEČAJ
CESTNOPROMETNIH PREDPISOV v
 kranjski gimnaziji
ZAČETEK TEČAJA
BO V PONEDELJEK
6. 1. 1992, ob 18. uri

VOZILI
 BOSTE NA
 SODOBNIH VOZILIH
R 5, GOLF

311-035

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP -
 17.00 - Obvestila - 17.15 - Od tu in
 tam - 19.00 - Odpoved programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program - glasba -
 6.50 Dobro jutro, otroci - 10.00 Do-
 poldanski dnevnik - 11.05 Petkovo

inštalacije p.o.

ŠKOFJA LOKA

vam v novi prodajalni na Kidričevi c. 55 v Škofiji Loki nudi:

- elektroinstalacijski material
- material za centralno kurjavo
- vodovodni material
- peči na trda goriva LOKATERM
- svetovanje pri nakupu materiala za adaptacijo in novogradnjo
- montaža nabavljenega materiala
- brezplačno dostavo v Škofjo Loko in bližnjo okolico

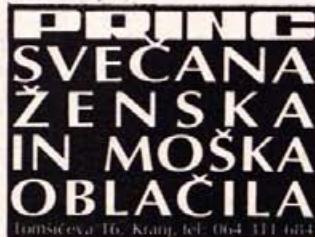
Prodajalna je odprta vsak dan od 8. do 16. ure, ob sobotah in na silvestrovo pa od 8. do 12. ure.

Od 1. do vključno 6. januarja 1992 je prodajalna zaradi inventure zaprta.

*Želimo vam srečno in uspešno
 novo leto 1992.*

srečanje + glasba - 12.00 Poročila -
 na današnji dan - 15.30 Dogodki in
 odmevi - 16.00 Obvestila, čestitke po-
 slušalcev + EP - 17.00 Studio ob
 17.00 - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45
 Lahko noč, otroci - 20.00 Oddaja za
 pomorščake + glasba - 20.30-23.00
 Slovencem po svetu - 22.00 Zrcalo
 dneva + EP + vreme - 23.05 Literar-
 ni nokturno - Desanka Maksimović:
 Rojenje - 23.15-4.30 Nočni program -
 glasba

Voščilnica

SREČNO in ČISTO želimo našemu okolju v letu 1992 in v naslednjih letih ter desetletjih.
Tovarne, ne izpuščajte strupenih snovi!
Kmetje, manj gnojite in škopite!
Starši, manj se vozite z avtomobili!

Učenci 4. c r. OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka

Božič

Božič je bil nekoč največji praznik v letu. Ob božiču postavimo jaslice in dreveček. Babica mi je povedala, da so včasih pri njih imeli papirnate jaslice, ki so jih obesili po stropu. Pozneje pa je iz mahu naredila hrib, na vrh postavila hlevček, okoli hlevčka pa pastirčke. Navada je bila, da so na vsak božični večer v hiši kadilo. Vzeli so lonec, dali vanj žerjavico in suho vrbje od velikonočnih butar. Noter so dali nekaj zrnec kadila, da je lepo dišalo. Potem je družina kadila okrog hiše.

Primož Kujundžič, 4. d r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Moja želja je tudi prijateljstvo

Moja želja je... Ne vem! Imam jih nešteto. Poln nebodičnik samo mojih želja. Imenujem ga nebodičnik želja. Želja, ki se skriva v tem nebodičniku, je tudi prijateljstvo.

Imam veliko prijateljev in prijateljcic, a v moji okolici zelo malo. Tri ali štiri. Prijatela sem z vsemi. Nerada pa priznam, da se zelo rada prepriram, a če se skregam, ne zdržimo dolgo skregani ne jaz in ne sošolka ali sošolec.

Rada bi imela prijatelje, s katerimi bi hodila na sprehode, drug k drugemu na obiske, si pomagali, se pogovarjali, hodili iz šole in še mnogo drugega bi lahko počeli. Najbolj mi je hudo povedati, da nimam nič takih. Ko v časopisih prebiramo horoskope, pod mojo zvez-

do zmeraj piše: "Našli boste veliko prijateljev, ki vam bodo pomagali." Kje pa, jaz na kaj takega še pomisliti ne smem. Ko poklicem sošolko, mi slušalka zmeraj odvrne isto: "Ne morem, ker se učim," ali pa: "Staršev in doma, ne moreš priti k meni." Sama samevam v sobi in delam... še sama ne vem, kaj delam. Mami me podiven na dvorišče, a jaz nerada grem, saj nimam nikogar, s katerim bi lahko počela vsemogoče.

Zelo bi bila vesela, če bi se mi ta želja uresničila.

Katja Sitar, 5. a r. OŠ Matije Valjaveca Preddvor

Dedek Mraz

Dedek, dedek, dedek Mraz,
dedek prišel je v vas.
Vsi nestrplno čakamo,
kaj prinesel nam vse bo.
Radi vsi imamo ga,
ker je dobrega srca.
Na koncu poslovimo se
in kličemo: Pridi še!
Učenci 4. b r.

Pesnica o muci

Naš maček je miško ujel.
Joj, kako je bil vesel!
Se miška milo je jokala,
ko se je v želodčku obračala.
Na peči naš maček sit leži,
se sam sebi smeji,
prede, dremlje, se preteguje,
tudi meni se prilizuje.
Blažka Gantar, 2. b r. OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas

Pomagali smo beguncem

Sem članica Rdečega kriza. Na sestanku smo se dogovorili, da bomo pomagali beguncem, ki so se zatekli v kranjsko občino. Drugi dan sem povedala sošolkam in sošolcem. Zbirali smo denar, obleko, obutev in igrače. V našem razredu smo zbrali 342 tolarjev, v vsej šoli pa okrog 5.000 tolarjev. Vsi smo bili veseli, kajti vsak begunec je dobil lepo darilo. Pevci in igralci so jim v dijaškem domu v Kranju pripravili še koncert. Upam, da so bili veseli darili.

Katarina Krivec, 4. b r. OŠ Predoslje

Prepir

Oroci imamo to smolo, da smo življensko odvisni od dobre volje svojih staršev. Na žalost pa je ta dobra volja kakor aprilstvo vreme. Skrbi me, kako se bo končal dan, ko oče pride iz službe mrk in kislega obraza. Začne me spraševati, kako je bilo v šoli in pri tem ves čas nekaj godrnja in išče napake, ki sem jih ali pa jih nisem zagrešil.

Jure Rozman, 7. a r. OŠ heroja Bračiča Tržič

Naše novoletne želje

- Za vse otroke, ki so spoznali vojno in lakoto, želim miru. **POLONA**
- Čim več kontrolnih nalog. **JAKA**
- Rad bi se preselil v svet naših prednikov. **NACE**
- Ves svet naj se spremeni v dobro otrok. **GAŠPER PU.**
- Mir pri nas in na Hrvaškem. **MAJA HA.**
- Naša Ajša naj ne grize več copat moji mamici. **TJAŠA**
- Malo več denarja pri hiši. **LUKA H.**
- Vsi bolni naj ozdravijo. **JURE**
- Rad bi imel psička. **MATEJ**
- Da bi se mama odpočila. **BOJANA**
- Mamico bi rad razveselil z dobrimi ocenami. **KLEMEN**
- Veliko snega in dolge počitnice. **GAŠPER PO.**
- Dobro voljo za očka in mamico, kar pa je skoraj nemogoče ob mojem bratcu. **LUKA Z.**
- Vsi begunci naj se vrnejo domov. **MAJA HO.**
- Rada bi imela svoj živalski vrt. **MATEJA**
- Veliko snega, da mi sanke in smučke ne bodo zarjavile. **NASTJA**
- Dolge počitnice in veliko snega - tudi v dolini. **ANA**
- Želim čist svet. **MOJCA B.**

Učenci 3. b r. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

JANA KRAJNC 4.D.

SOBOTA

SPOREDI

4. januarja 1992

I. PROGRAM TV SLOVENIJA

8.55 Video strani
9.05 Spored za otroke, ponovitev
13.15 Forum
13.30 TV dnevnik
13.40 Video strani
14.10 Domači ansambl: Alpski kvintet
14.40 Potovanje v Melonijo, švedski risani film
16.25 Poslovne informacije
16.30 Poročila
16.35 Spored za otroke, Zgodbe iz školjke
17.15 Paralaksa, nizozemska dokumentarna serija
17.45 Daljna dežela, avstralska nadaljevanja
18.35 EP, Video strani
18.55 Divji svet živali
19.25 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Žrebanje 3x3
20.15 Show Rudija Carrella
21.50 EPP
21.55 TV dnevnik, šport, vreme
22.25 J. Cundill: Hlapčič, avstralska nadaljevanja
23.15 Sova
Murphy Brown, ameriška naničanka, Škorpijonov obroč, avstralska nadaljevanja, Štajanje, ameriški film, Ljudje počnejo vse mogoče, oddaja ameriškega varietejskega programa

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

9.45 Video strani
16.05 Video strani
16.15 Glasba skozi čas, koprodukcija
17.15 Sova, ponovitev
18.30 Garfield in prijatelji
19.00 Jazz in blues
19.30 TV dnevnik, Beograd
20.05 Plava laguna, ameriški film
21.50 Peter's pop show
22.50 Yutel, eksperimentalni programi

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Pričetek, opoldanski telegraf, horoskop, Duhovna obzorja, Danes do 13. - Radio Slovenija, Domača

Na 1. programu Radia Slovenija bo letosnjica silvestrska noč še daljša kot prejšnja leta, s slavnostnim začetkom ob 22. uri, ko vas bosta v našo družbo povabila že znana nočna voditelja Betka Šuhel in Slavko Kastelic. Ob obilici dobre glasbe, ki jo bo za vas izbral Lojze Kožar, bomo za najboljše razpoloženje poskrbeli s šalamami, humoreskami, bodičkami in veliko steklenico šampanjca, ki jo bomo odprli natanko ob polnoči. Da pa bomo čisto točni pri odmerjanju časa, nam bo pomagal časomerilec Seiko - z odštevanjem minut in sekund in nagradami za vas. Rajali bomo vse do 6. ure zjutraj, ko tudi najbolj za grjeni počasi odidejo k počitku. Vabljeni na naše radijske valove!

KINO

4. januarja

CENTER amer. najstn. film KAKOR OČKA REČE ob 10. in 17. uri, amer. pust. film ROBIN HOOD - PRINC TATOV ob 19. uri, amer. pust. akcij. film NIKOLI NE RECI NIKOLI ob 21.15 uri STORŽIČ amer. ris. MALA MORSKA DEKLICA ob 16. uri, amer. trda erot. VROČICA LJUBEZNI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. kom. GOLA PIŠTOLA ob 17. uri, amer. kom. HUDSON HAWK ob 19. in 21. uri DUPLICA amer. fant. pust. film ROCKETEER ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. POHOTNE ZAČETNICE ob 21. uri TRŽIČ amer. west. film PLEŠE Z VOLKOVI ob 16. in 19. uri ŠKOFJA LOKA amer. akcij. film DELTA FORCE II. ob 18. in 20. uri ŽELEZNIKI amer. drama KRIK V TEMI ob 19. uri

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO**

**VSEM PRIJATELJEM IN POSLOVNIM
PARTNERJEM ŽELI**

TERMO

INDUSTRIJA TERMIČNIH IZOLACIJ,
ŠKOFJA LOKA

KAMENA VOLNA - TERVOL, ARMIRANI POLIESTER,
TESNILNE MASE - KITI

**MI SKRBIMO ZA ČLOVEKA IN OKOLJE
MI SKRBIMO ZA UDOBJE VAŠEGA DOMA
MI SKRBIMO ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO**

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - Razvedrilo popoldne na vlovih Radia Žiri - vmes EPP in obvestila - 19.00 - Odgovor programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba + EP - 9.20 Dnevnikov odmev

ELAN

FLIGHT d.o.o.

Begunjska št. 1
Begunje na Gorenjskem

vabi k sodelovanju

NOVE SODELAVCE ZA DELO V PROIZVODNJI JADRALNIH LETAL

Pogoji:

IV. ali V. stopnja srednjega usmerjenega izobraževanja ali poklicna šola strojne, lesarske in avtoličarske smeri, odslužen vojaški rok, najmanj 1 leto delovnih izkušenj, lahko tudi pripravnik, in poskusno delo 2 meseca.

Pisne prijave sprejema kadrovska služba Elan Commerce, d.o.o., Begunje št. 1, Begunje na Gorenjskem, 15 dni po objavi.

**SAMSUNG - GORENJE
ISKRA**

RTV servis satelitske antene, tel.: 216-945

Servis gospodinjske opreme Gorenje, tel.: 41-590

Servis hladilne in zamrzovalne opreme Gorenje, tel.: 421-250

**VSEM STRANKAM SE
ZAHVALUJUJEMO ZA ZAUPANJE IN
ŽELIMO VESELE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO 1992!**

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.10 Video strani
 9.20 Otroška matineja
 8.20 Živ žav
 10.25 Telovadka, ponovitev franco-ske nadaljevanke
 10.55 Kitarski ansambl in solisti šole Franca Šturna, ponovitev
 11.25 ONA + ON, ponovitev
 12.25 Obzorja duha
 12.55 EP, Video strani
 13.00 TV dnevnik
 13.10 Domači ansambl: ansambel Tonija Verderberja
 13.40 Sedem let skomin, ameriški film
 15.20 Video strani in napovednik
 15.30 K. Eidam: Johann Sebastian Bach, nemška nadaljevanke
 16.20 EP, Video strani
 16.25 Poslovne informacije
 16.30 Poročila
 16.35 My little girl, ameriški film
 18.30 Zimsko veselje v Sloveniji
 18.45 EPP
 19.05 TV mernik
 19.20 Slovenski lototo in EPP
 19.30 TV dnevnik
 19.55 Vreme
 20.05 Zdravo
 21.05 EPP
 21.10 Kaj se dogaja v trgovini s kromom, dokumentarna oddaja
 21.55 TV dnevnik, šport, vreme
 22.20 EP, Video strani
 22.30 Sova
 Taksi, ameriška nanizanka
 Mračna pravica, ameriško ka-

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.30 Video strani
 14.30 Video strani
 14.40 Sova, ponovitev
 16.00 Športno popoldne
 20.00 Svet narave: Strah pred divjino angleška poljudnoznanstvena serija
 20.50 Majo Dizdar-Duško Andić: Sarajevske zgodbe, nanizanka TV Sarajevo
 21.45 Novotekni koncert, posnetek z Dunaja
 0.05 Yutel, eksperimentalni program

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 8.00 - Pričetek, ura za najmlajše, minute z godbamima pihala, Slovenci v svetu, Špikov kot, kuhaški nasveti, kupim - prodam, Nedeljsko popoldne, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

- 9.00 - Napoved programa - radijski koledar - EPP - 10.00 - Športne novice - 11.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 12.00 - Nedeljska duhovna misel - 12.15 - EPP - 12.30 - Čestitke in pozdravi - 13.30 - Nedeljsko popoldne na 91.2, 98.2, 96.4 MHz - vmes kulturni kažpot - prometni

KINO

5. januarja

CENTER amer. ris. MALA MORSKA DEKLICA ob 10. in 17. uri, amer. pust. akcij. film NIKOLI NE RECI NIKOLI ob 19. uri, prem. amer. erot. drame DEVET TEDNOV IN POL ob 21. uri STORŽIČ amer. pust. film ROBIN HOOD - PRINC TATOV ob 16. uri, amer. trda erot. VROČICA LJUBEZNI ob 18.30 in 20. uri ŽELEZAR amer. kom. DVJOVČKA ob 17. uri, amer. kom. HUDSON HAWK ob 19. in 21. uri DUPLICA amer. akcij. kom. AIR AMERICA ob 17. uri, amer. thrill. film MISERY ob 19. in 21. uri TRŽIČ amer. fant. pust. film ROCKETEER ob 16. uri, amer. west. film PLEŠE Z VOLKOVI ob 18. uri ŠKOFJA LOKA amer. akcij. film DELTA FORCE II. ob 18. in 20. uri ŽELEZNICKI amer. akcij. film NA BOJNI STEZI ob 19. uri

R. BITENC, Vodopivčeva 3, 64000 Kranj
OKVIRJANJE SLIK
OKVIRJI, SLIKE, OGLEDALA

DELOVNI ČAS: od 10. - 12. in 15. - 19. ure, sobota zaprto

- OKVIRJANJE SLIK, OGLEDAL, POSTERJEV
- VELIKA IZBIRA OKVIRJEV V VSEH BARVAH
- STALNA RAZSTAVNA PRODAJA SLIK

Kupcem in poslovnim partnerjem šečimo vesele praznike.

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnenja - 10.00 Poročila - 11.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domaćih - 18.00 Reportaža na kratko - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočturno - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

SATELITSKI TV SISTEMI

- ECHOSTAR SR1500 ZDA
- ACTION 250 Anglija

Ugodni aranžmaji za skup. sisteme do 16 uporabnikov.

ZAHT. DOD. INFORMACIJE

064 45 381

Izvršni svet Skupščine občine Kranj v sodelovanju z Društvom urbanistov Gorenjske

objavlja

REZULTATE SPLOŠNEGA, JAVNEGA, ANONIMNEGA NATEČAJA

za pridobitev strokovnih rešitev za ureditev ožjega mestnega središča Kranja.

1. nagrada prejme:

Elaborat pod šifro "3 TRGI"

Avtor: BOSTJAN KOLENC, dipl. ing. arh.

Sodelavka: BREDA TORKAR - KAMPUŠ, dipl. ing. arh.

2. nagrada prejme:

Elaborat pod šifro "SPARK"

Avtorji: MARJAN VRHOVEC, dipl. ing. arh.

BORUT ŠAJN, dipl. ing. arh.

mag. PETER BASSIN, dipl. ing. arh.

BLANKA BARTOLJ, dipl. ing. kraj. arh.

Sodelavci: ZORAN GUŠTIN, abs. arh.

JASNA ČERNE, gradb. teh.

BORIS MLAKAR, teh. sod.

3. nagrada prejme:

Elaborat pod šifro "JEDRO"

Avtor arhitekture: ALEŠ VODOPIVEC, dipl. ing. arh.

Sodelavka: NATASA JAKOPIN, dipl. ing. arh.

Avtor zasnove trga: prof. DUŠAN OGRIN, dipl. ing. kraj. arh.

Sodelavec: DAVORIN GAZVODA, dipl. ing. kraj. arh.

Tri enakovredne odkupe prejmejo:

Elaborat pod šifro "CUNEO"

Avtorji: EDO RAVNIKAR, dipl. ing. arh.

MAJDA KREGAR, dipl. ing. arh.

Sodelavca: TINE GORENČIČ, dipl. ing. arh.

BRANE KREGAR, dipl. ing. arh.

Elaborat pod šifro "JOŠT"

Avtor: VOJTEH RAVNIKAR, dipl. ing. arh.

Sodelavci: MARUŠA ZOREC, dipl. ing. arh.

ROBERT POKAR, dipl. ing. arh.

ŠPELA KUHAR, abs. arh.

Elaborat pod šifro "50188"

Avtorja: FRANC HOČEVAR, dipl. ing. arh.

JANEZ LAJOVIC, dipl. ing. arh.

Konzultant za statiko: MARTIN KLEMENČIČ, dipl. ing. gr.

Sodelavci: IRENA HILEDE, dipl. ing. arh.

IRENA GERL, dipl. ing. arh.

MATEJ GAŠPERIČ, stud. arh.

BARBARA KOKALJ, stud. arh.

Razstava natečajnih del bo objavljena naknadno!

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

8.20 Video strani
 8.30 Program za otroke
 9.50 S. Moore: Trgovina z mamilami, ameriška nadaljevanka
 10.40 Video strani
 13.30 TV dnevnik
 13.45 Video strani
 16.25 Poslovne informacije
 16.30 Poročila
 16.35 Slovenska kronika
 17.30 Obzorja duha, ponovitev
 18.00 EP, Video strani
 18.05 Boj za obstanek, angleška poljudnoznanstvena oddaja
 18.40 Risanka
 18.55 EPP
 19.00 Žarišče
 19.24 EPP
 19.30 TV dnevnik
 19.55 Vreme
 19.59 EPP
 20.05 Da, predsednik, angleška naničanka
 20.35 EPP
 21.30 A. Marodić: Odsev brez blišča
 22.10 TV dnevnik, vreme
 22.40 Sova
 Mračna pravica, ameriško katalonsko nanizanka
 Zvezdne steze - naslednja generacija, ameriška nanizanka
 0.40 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

9.10 Video strani
 15.40 Video strani, ponovitev
 15.50 Oči kritike, ponovitev
 16.40 Sova, ponovitev
 17.55 Eurotem
 18.15 Športni dogodek
 19.30 TV dnevnik HTV
 20.05 Po sledenjih napredka
 21.05 Druga godba: Ferus Mustafov
 21.30 Mostovi
 22.25 Ciklus filmov Alfreda Hitchcocka: Dvojčično okno, ameriški film
 0.15 Yutel, eksperimentalni program

PRAV JE, DA VEMO

Kozarci za vino

Izbrati primerne kozarce za vino je skoraj tako težko, kakor izbrati samo vino, kajti kozarci morajo biti vedno prilagojeni značaju vina, pravi veliki Pellaprat. Za črna vina uporabljamo navadno kozarce na pecljih. Pri takšnem kozarcu mora imeti čaša obliko balona, da se v njej lahko razvije vinski buket. Zgoraj mora biti malo zožena, da se vonj prehitro ne porazgubi. Kozarci za črno burgundsko vino imajo izrazito, za belo bordojsko pa le zmerno balonasto obliko. Če je čaša manj balonasta, je zgoraj vedva tudi manj zožena. Kozarci za belo bordojsko vino so podobne oblike kot za črno, le da je čaša zgoraj popolnoma odprta.

Za nemška, švicarska, avstrijska pa tudi naša štajerska ali primorska bela vina je najbolj prikladen kozarec na razmeroma debelem peclju, tako imenovan "roemer". Kozarci in podstavek morata biti brezbarvan, kajti danes niso več priljubljeni kozarci, ki prekrivajo barvo vina. Vsako belo vino ima namreč svojo barvo, ob kateri lahko uživamo. Pisani kristalni "roemerji", ki so bili nekoč ponos naših dedov in babic, so prišli čisto iz mode. Ravno tako danes niso več priljubljeni zelo plitvi, široki kelihu za šampanjec ter visoki in ozki kelihini. Danes dejamo prednost kozarcu tipa "flavte", ali še bolje, kelihu, ki ima obliko tulipana na peclju. Oblika kozarca za sladka vina se skoraj ni spremenila, sicer pa imamo danes na izbiro toliko modernih kozarcev za vino, da lahko vsakdo najde kaj primernega po svojem okusu.

KINO

6. januarja

CENTER amer. drama MORSKE SIRENE ob 16. in 18. uri, amer. erot. drama DEVET TEDNOV IN POL ob 20. uri STORŽIČ in ŽELEZAR Danes zaprto!

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Pričetek, opoldanski telegraf, horiskop, Danes do 13. - Radio Slovenija, glasbena rubrika - klasična glasba, pregled nastopov gorenjskih športnikov, DOmače novice I., razgovor, Dogodki in odmevi - Radio Slovenija, obvestila, DOmače novice II., aktualna tema, čestitke poslušalcev, BBC London - večerna inforamtivna oddaja, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP
 16.50 - Športne novice - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Otorški program - 18.00 - Mladinski program - 19.00 - Odgovored programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba + EP - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 12.05 Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 15.00 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Obvestila, čestitke poslušalcev + EP - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 19.00 Radijski dnevnik + EP + vreme - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplesite z nami - 23.05 Literarni nočturno - Boris Pangerc: Moji briegi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TRGOVINA

Club

GAULOISES BLONDÉS

POSKUSIMO ŠE ME

Za enkrat v usta

Poljubčki

Potrebujemo 7 dkg zmletih orehov ali lešnikov, 7 dkg sladkorne moke, sneg iz enega beljaka ter malo naribane limonine ali pomarančne lupinice.

Iz vseh sestavin umešamo maso. Pekač namastimo. Iz dobro umešane mase oblikujemo male kroglice (le s centimeter in pol premera), jih drugo za drugo polagamo na pekač, z vsaj centimetrom razmaka, ker pri peki narastejo, in že na pekaču vsako pritisnemo s prstom, da se naredi okrogla vdolbinica. Pri oblikovanju poljubčkov moramo imeti roke mokre, ker se sicer masa prijema rok. Iz te količine sestavin dobimo okrog 30 piškotkov. Če jih pripravljamo iz orehov, jim dodajmo lupinico limone, lešnikovim pa lupinico pomaranče (in nobene moke!). Poljubčke pečemo 15 minut pri 175 stopinjah C, na koncu pa damo za nekaj minut na 200 stopinj C.

Pasta flora

Potrebujemo 20 dkg moke, 5 dkg masti, 5 dkg masla, 8 dkg sladkorja, 1 celo jajce, 1 vanili; cele orehe ali lešnike in 1 stepeno jajce za nadevanje.

Iz vseh sestavin ugnjetemo gladko testo, ga pustimo malce počivati, potem pa vzamemo košček testa in na gladkem prozornem papirju (v kakrsnega zavijamo rože) naredimo za centimeter debel svaljek. Tega razrežemo na male koščke, iz njih v dlaneh naredimo kroglice in jih polagamo na dobro pomazan pekač malce v razmaku, ker narastejo. Lešnik, pol orchovega jedrca ali pol mandeljna pomočimo v stepeno jajce in pritisnemo na kroglico.

Pečemo jih okoli 15 minut pri 180 stopinjah C. Zapečemo jih bledo rumeno, nikakor jih ne smemo močno zapeči.

TRGOPREVOZ
d.o.o.Proizvodno in trgovsko podjetje
Lenart, Ptuiska cesta 16

Vabi k sodelovanju sposobne in samostojne mehanike-obrtnike za servisiranje traktorjev naslednjih tipov:

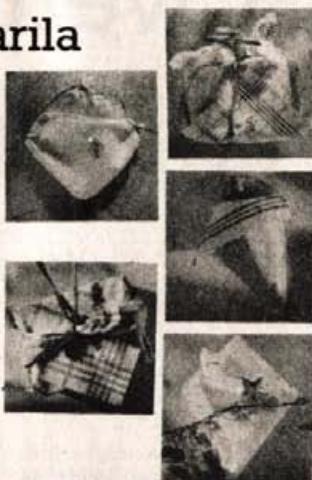
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DTC 445
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DT 445
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP V 445
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP U 445
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DTC 550
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DT 550
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP U 550
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DT 651

Rezervni deli so v celoti zagotovljeni za vse vrste servisiranja (rezervne dele zagotavlja proizvajalec).

Interesente vabimo, da se oglastijo na podjetju osebno ali pismenno, oziroma po telefonu 062/724-675.

Ko zavijamo darila

Ko prelistavam tuje revije, ugotavljam pri zavijanju daril pravo revolucijo. Nič več svetlečih šketal s tako in drugače košatimi pentljami. Darilca so zdaj skrita v grobo lepenko, ki je oplemenjena s čipko ali pa v preprosto kuhinjsko servieto. Servjeta povezana v culo, v žensko torbico oblikovana, v koničast škrnicelj zvita, prepognjena in s papirnim leplilom zlepiljena, z vrvico prevezana... Lahko je enobarvna ali karirasta, rožasta ali črtasta, naj pa ima izvezen monogram obdarovanega. Torej, naj bo letos tudi pri darilih malo drugače.

In kaj obleči za najdaljšo noč v letu

Imate svojo malo črno obleko, ki je primerna prav za vse priložnosti. Nimate? Potem imate zagotovo malece bolj praznično belo bluzo ali zdaj silno moderno dolgo bluzo iz svetlečih se niti "za čez" in temno krilo. Modne so vse mogoče kombinacije črnega s črno perjanico, ki si jo nadenemo nad dekolte, ali pa odprta črna obleka v kombinaciji s kovinsko modernim ali rožnatim ogrinjalom in podobno. Toda take ekstravagance si ne bomo privoščile. Pomembno je le, da imate k enostavni bluzi vpadijiv nakit. Naj bodo večkrat okrog vrata ovite perle, naj bo grob in težak moderno oblikovan srebrn nakit, prav takšna zapestnica, naj bodo svetleči se gumbi, veliki uhani, ki smo jih izbrali v kakšni boljši bižuteriji. Pomemben je učinek!

OGREJMO SE

Silvestrski punč

Segrejmo 1 steklenico mineralne vode, 500 g sladkorja, 1 steklenico belega in 1 steklenico rdečega vina. Nazadnje prilijemo sok pol limone in 2 del rumu. Premešamo. V vsak kozarec damo spiralasto odrezan kos limonine ali pomarančne lupine, nalijemo pijačo in okrasimo z vloženimi česnjami.

Drage naše bralke

Želimo vam, da bi bile v novem letu 1992 srečne in zadovoljne, predvsem pa, da bi zmogle zvezati začetek meseca s koncem. Na tejle strani vam bomo poskušali svetovati, kako kaj dobrega in poceni skuhamo, kako si same pomagamo, kako in kje lahko kaj privarčujemo, skratka gospodinjimo tako, kot nam kažejo časi. Radi bi, da bi se nam oglašale s svojimi predlogi. Saj veste, več ljudi več ve.

S R E Č N O !

PET MINUT ZA LEPŠI VIDEZ

Da bo make-up zdržal

Da bi zadnji dan pred novim letom še letali h kozmetičarkam, zagotovo ne bo časa. Če ste si mislili obraz temeljite urediti, ste ga moral že teden prej, kajti rdečica, ki ostane na obrazu po kozmetičarkini obdelavi, ne bo najbolj privlačna za najdaljšo in najlepšo noč v letu. Da bo make-up, ki si ga bomo za ta večer zagotovo nadele, dlje držal, profesionalci za šminko svetujejo sledeče:

1. Preden se lotimo "grundiranja", si moramo kožo temeljito očistiti z losjoni, mlekom ali kremami, za katere vemo, da jih naša koža dobro prenaša.
2. V kožo obraza zdaj enakomerno vtremo vlažilno kremo ali kremo, ki je kot nalašč pravljena za osnovo make-upa.
3. Sledi tekoči puder - pravi odtenek barve zase seveda že poznamo. Na obraz ga nanesemo z blazinicami prstov in ga nalahko vtremo v kožo. Nobenega drgnjenja, nasilnega praskanja.
4. Suhu puder si zdaj na obraz nanesemo z blazinico in ne s čopičem, kot običajno. Narašlo ga vtiram. 25. Preden si na veke nanesemo barvna senčila, jih moramo prav tako, kot obraz obdelati s tekočo osnovno in pudrom. Trepalnice namažemo z vodoobstojno maskaro.
6. Silno pomembne so ustnice. Dobro jih namažemo z negovalno kremo in da se bo bolje vtrla v robe ustnic, le-te obdelamo z vatno paličico.
7. Sama šminka se nam bo hitro zbrisala z ustnic, zato si jih raje zdaj, ko smo jih dobro nakremili, namažimo s pudrom za ustnice. Nanesimo ga z malo gobico.
8. Naj bo šminka ali puder, s prstnimi blazinicami si barvo nežno vtremo, nato pa čez "potegnemo" transparentni puder. Torej, ustnice naj se ne svetijo, temveč naj imajo raje žametno zabrisan sijaj.

Sicer pa novi trendi ličenja govore, naj ima obraz čim manj barve. Zato naj bodo veke komajda vidno osenčene, na ličnice nanesemo s čopičem resnično malo rdečila. Svinčnik za oči naj bo pri brinetkah in temnolasih sin. Blondinke pa naj oči poudarijo s temnim senčilom (pudrom), ki naj bo v zunanjih koticah oči in vek črn, same oči pa naj poudarijo še s črnim kajalom. Ustnice naj si obrobijo z rjavim konturnim svinčnikom in prav tako čez šminko na tanko vtrejo še puder za ustnice.

Temnooke si lahko privoščijo široko senčeno črto pod očmi, kot se je nosilo v tridesetih letih. Rjavim očem se lepo poda modro-lila senčilo. Ličilo za ustnice je dveh barv: rjavo za obrobo, znotraj pa svetlo medeno rjave barve.

Predvsem pa pred začetkom praznovanja poskrbimo vsaj za urico počitka. Ko se okopljemo, uredimo, namažemo nohte, si morda na hitro naredimo še masko iz beljaka. Morda ne toliko zato, da nam bo polepšal kožo, kot zato, da bomo tisti čas, ko naj deluje maska, res počivale. Potem si uredimo pričesko, se oblecimo in vzemimo čas za temeljiti make up, kot smo vam ga predstavili zgoraj.

TEMA TEDNA

V letu, ki se izteka, smo doživeli več prijetnih in neprijetnih stresov kot v vseh minulih petinštiridesetih letih! Politika Partije je bila tako dovršeno vsepričajoča, diktatorsko vsemogočna, obenem pa ljudstvu tako nedosegljivo in bogaboječe skrivnostna, da sploh ni presenetljivo, da smo se v demokraciji trumoma vrgli prav na politiko. Vse leto in več nas je obsedalo strankarstvo - tiste na vrhu še posebej, saj so čisto pozabili na kakšne bolj posvetne teme: na gospodarstvo pa na šolstvo pa na zdravstvo pa na znanost pa na razvoj. Medtem ko v svetu pride na dan kvečemu kakšna seksapilna ali mafijaška ministrska afera, je bil pri nas že škandalozno, če je kakšna ugledna osebnost, ki so jo v vladu naplavile prve demokratične volitve, izjavila: »Saj ni važno, če je pismen, važno je, da je naš«. In tresli smo se od ogorčenja, ko je pravosodni minister moral priznati, da je tihotapl svetilko. Če nič drugega, takoj ga je ljudstvo kaznovalo z nesramnim vzdevkom: LAMPI!

Naši ministri z ministrskim predsednikom vred so na lastni koži občutili, česar v sanjah niso pričakovali: **ni hujše diktature, kot je diktatura javnega mnenja!** In večina je diktatujo javnega mnenja jemala vnemar in ostala debele kože. Ob kakšnih resnih zahtevah in opozorilih so se otročje sprenevedali ali držali kot egipčanske mumije in si mislili: »Juhej, mi gremo naprej, dokler je še v proračunu kej!« Bolj resni in strokovni ministri, ki se nikomur niso pustili vtakniti za klobuk ali v zadnji žep, so bili odstopljeni. Tako tudi minister Mencinger, ki je dal daleč najboljšo izjavo o našem lastninjenju in privatizaciji. Modelarje lastninjenja je primerjal z butalskim kovačem Nacem. Butalski kovač Nac je na vprašanje Butalcev, kaj kuje, pomodroval: »Ne vem, kaj bo ratalo!«

Srečno!

Če bo špičasto, bodo vile, če bo okroglo, bo pa lopata!« Da pa nismo skovali ne vil in ne lopate, je pa tudi že vsem jasno.

Zanimivo je, da se je javno mnenje veliko bolj razvynelo, kadar je šlo za kakšne pritlehne javne besedede dvoboje ali kakšne nagusne poslanske replike, skoraj grobna tišina pa je bila tedaj, ko je šlo za finančni lumperaj in mafijaška posla. Minister za trgovino Maks Bastl nam je s Slovinovo transakcijo mimo-grede zapravil domala vse blagovne rezerve in pognal 4 odstotke davkopalčevalskega denarja, pa so stranke kar tih, da o davkopalčevalcih sploh ne govorimo. V normalnih pravnih državah bi tisti moment letel, kot je dolg in širok in bi ga kvečemu žena kot skladiščnika zaposnila v svojih dveh podjetjih, ki jih ima v Celju ali v Avstriji. Pri nas pa je minister za štacuno, ki je prav zaradi konkurenčne klavzule moral zapustiti Kovinotehno, zaščiten kot severni medved. In po vsem mirne duše celo upa izjaviti, da je šlo samo za papir! Če bi to naredil Butalcem, bi ga nasadili na Naceve vile in vrgli na gnoj.

Ljudstvo v tej državi pa je kar preveč tiho. Samo posluša in zmaje z glavami, se bori za košček vsakdanjega kruha in sebi v brado preklinja. Z novimi volitvami bo zanesljivo že leto zamenjati vse tiste Nace, ki jim niso ratale ne vile in ne lopata. Malo morgen! Delale se bodo levosredinske in desnosredinske in kaj vem kakšne še koalicije, samo, da bi kakšni Nacki še zarotirali, kajti oblast je slast.

Ne mene in ne vas pa niti približno ne bodo pustili do besede! Konec koncov pa Evropo 92 kakšnim nadutim in samovšečnim Nackom, ki se bodo zrinili na oblast, prav privoščim. V takšni ali drugačni evropski integraciji ne bo nacionalno eksperimentiranje in ekonomsko čudaštvo današnjega tipa le smešno, ampak nas bo porinilo tudi v izolacijo. V obdobju državnega konstituiranja so se še lahko šli kakšne hece, v Evropi 92 pa jih bodo imeli za bedake.

In kar želim sebi, želim v letu 92 tudi vam: manj politikantstva, političnega spakovanja in več belega kruha. Srečno!

● D. Sedej

HIT obrača kapital, da se ti v glavi zavrti

Slovenija, moja dež

Kar veliko prahu se je dvignilo ob novici, da »podjetje HIT iz Nove Gorice kupuje gorenjska hotelska in turistična podjetja v Bohinju, Podvinu, Kranjski Gori in Bledu!« Poslanci so zahtevali odgovore in v javnosti so se pojavila raznorazna namigovanja, od kod novogoriškemu HIT-u toliko kapitala, da meni nič tebi nič kupi skoraj vse, kar vidi. Ko je HIT v Kranjski Gori odpril novo igralnico ameriškega tipa, so HIT-ovci posredovali tudi nekaj podatkov, predvsem pa odločno zavrnili kakršnakoli namigovanja! Da bi vam bilo vsaj približno jasno, za kakšne denarje gre v primeru HIT-a, vam bomo HIT predstavili. Nam se je od številki in načrtov kar v glavi vrtele in verjetno se bo tudi vam.

Kupiti CIMOS in urediti zabaviščni park

Podjetje HIT se je povzpelo predvsem s povezanjem iger na srečo: od majhnega igralnega salona je nastala CASINO Nova Gorica, ki je danes najuspešnejša igralnica med devetimi slovenskimi igralnicami. Ustanovili so še igralnice v Ročaški Slatini, v Kranjski Gori in v Tolminu, podjetje pa je oblikovalo tri nova podjetja: HIT Invest in HITTOURS International. Za povezovanje s HIT-om pa so se odločila še blejski Park in Golf, Kompas Bled, Hotel Grad Podvin, Alpinum Bohinj, Zdravilišče Moravske Toplice, Hoteli Gorenjska Kranjska Gora in Univit Ljubljana.

»Lani smo bili po uspešnosti na 23. mestu v turizmu. Vsa Slovenija je imela lani za 500 do 600 milijon nemških mark deviznega priliva, na HIT z 1.800 zaposlenimi in 3.900 ležišči pa odpade 112 milijonov mark priliva. Ko smo podpisali protokol o povezavi v holdinski sistem, kar bo trdnješa povezava, smo načrtovali še večji bodoči priliv deviz,« je dejal generalni direktor Danilo Kovačič. HIT obvladuje kar 60 odstotkov slovenskega igralništva, ob tem, da igralnice stalno posodabljajo in povečujejo. Samo v kranjskogorsko igralnico so vložili 3 milijoni nemških mark.

Minister za turizem Ingo paš...

Tik pred zaključkom je podpis pogodbe HIT-a v Tirani v Albaniji, kjer za poslovne ljudi nameravajo zgraditi igralnico in hotel z 200 sobami. V Tirani bodo morali najprej poskrbeti za izobraževanje kadra. Kupili so tovarno CIMOS, ki je šla v stečaj in na 70.000 kvadratnih metrih in 18.000 kvadratnih metrih pokritih površin nameravajo zgraditi velik park, zabaviščni center po vzoru ameriških igralnic. Za te namene so že plačali 7 in pol milijard italijanskih lir, za nabavo opreme, del te je tudi v igralnici Kranjska Gora, so porabili 2 milijardi italijanskih lir. Podjetjem, s katerimi se povezujejo, so za reševanje likvid-

In tako se je zavrtelo kolo sreče še v eni izmed HIT-ovih igralnic v Sloveniji...

dežela igralcic...

nostnih težav posodili 3 milijarde 750 milijonov lir čiste glavnice.

Za Bled 183 milijonov nemških mark

HIT je ambiciozen in ima tudi ambiciozne projekte, tudi na Gorenjskem.

V obnovo bohinjskega turizma namerava takole vlagati: v obnovo hotelov 15 milijonov mark, v novogradnjo hotelskega kompleksa v Stari Fužini 30 milijonov mark, v apartmajski objekt Triglav 2 milijona mark, v trgovski center Ribčev Laz 4 milijone mark, v golf igrišče 15 milijonov mark in v sofinanciranje centra na Voglu 15 milijonov mark. Bohinjski zalogaj znaša torej: 81 milijonov mark.

V Bled pa takole: za obnovo hotelov 11 milijonov mark, za obnovo starih vil 12 milijonov mark, za izgradnjo penzionov 15 milijonov mark, za revitalizacijo 25 zasebnih hiš 3 milijone mark, za izgradnjo mestnega hotela s 600 ležišč 72 milijonov mark in za izgradnjo zabavno - rekreacijskega centra 70 milijonov mark. Skupaj: 183 milijonov nemških mark.

Ocena vlaganj v turistično gospodarstvo Kranjske Gore znaša 40 milijonov mark, načrtujejo pa precejšnja vlaganja tudi v primorsko turistično gospodarstvo.

tve, podjetja so se sama odločila, da se povezujejo s HIT-om.

Božo Resman, direktor Hoteli Gorenjka Kranjska Gora je dejal: »Turizma v Kranjski Gori ni, saj zaradi znanih političnih razmer ni gostov. Razmere se tudi po novem letu ne bodo bistveno spremenile, morda lahko pričakujemo porast števila gostov še v naslednjem zimskem sezonu. Medtem ko smo imeli prejšnja leta smolo z zelenimi zimami, nas danes pestijo nestabilne politične razmere v bivši Jugoslaviji. Ubadali smo se z velikimi likvidnostnimi težavami, vprašanje razvoja je bilo popolnoma odprto. Popolnoma bi zastali, če se ne bi nekaj spremeno.

Hotelov še vzdrževati nismo mogli več, so pa nekateri zelo stari. Prisank je star 30 let, vprašljivi so Erika, Razor, hotel Slavec, ki »zapadejo« tudi pod zakon o denacionalizaciji. Predvsem v Vitranc, Razor, Slavec pa smo v preteklih letih precej vlagali. Vprašljiva je tudi podpora.

Iskali smo razne možnosti, da bi preživeli. S HITOM smo našli povezavo v razvoju, skupni investicijski politiki, trženje. Če ne bi bilo HIT-a, bi morali v stečaj in čas bo pokazal pravilnost naših odločitev.«

Grega Benedik in Dušan Senčar....

V naslednjih petih letih bi tako zaposlili 2000 do 2.500 delavcev, povečali število ležišč iz 4.000 na 8.000 in vložili okoli 700 milijonov mark. Skupni priliv članic korporacije naj bi se s 112 milijonov nemških mark povečal na 600 milijonov nemških mark.

Čas bo pokazal...

Predstavniki HIT-a zagotavljajo, da nikomur niso vsljivali nikakršne poslovne odloči-

Dnevna potrošnja turista: 250 mark

Vinko Marolt je takole ocenil blejske turistične perspektive: »Bled se v prihodnosti nikakor ne sme širiti, ampak je treba podpirati lastnike domačih penzionov. Bled tudi potrebuje veliko več zabave, saj je danes precej pust turistični kraj. Načrtuje pa se obnova 1.500 ležišč in izgradnja 1.200 novih postelj. Skratka: Bledu je potreben tak turizem, da bi prihajali gostje srednjega razre-

V zadnjih petih letih je podjetje HIT realno podeseterilo celotni prihodek, ki je lani znašal 65 milijard italijanskih lir, letos pa bo znašal okoli 70 milijard lir. Samo letos so za sponzorstva namenili kar 300 milijonov italijanskih lir!

da, ki dnevno potrošijo od 150 do 250 nemških mark. V petih letih naj bi tudi mladim v turizmu ponudili 700 novih delovnih mest, saj se že postavlja veliko vprašanje, kje zaposliti mlađo generacijo.«

HIT ima v vseh igralcicah 60 igralnih miz in 800 igralnih avtomatov. Največji dobitek, ki je bil doslej izplačan, znaša 970 milijonov lir ali 1,3 milijone nemških mark.

Janez Zaje, Tone Vogrinec in Danilo Kovačič na otvoritvi igralnic...

O bohinjskem turizmu pa je Iztok Noč dejal: »Že dvajset let so pripravljeni načrti za novogradnjo v Stari Fužini, a ti so že tako zastareli, da bo treba napraviti nove. Tudi v povezavi s HIT-om bi radi obnovili žičnice na Vogel. In še to: v večjem sistemu so nedvomno velike prednosti. Mi potrebujemo nova tržišča, ki jih majhno podjetje težko najde. In če si majhen, moraš imeti tudi veliko kapitala, moraš imeti partnerja, ki te rešuje, ko si v stiski. In povezava s HIT-om je naš dolgoročni interes.«

Največji dobitek: 1,3 milijone nemških mark

HIT pa vendarle »sloni« na igralništvu. Odločili so se za ameriški tip igralnice, ki se tudi vedno bolj uveljavlja v svetu. Od evropskega tipa igralnic se razlikuje predvsem v tem, da ni poudarek na hazardu, ampak na hazardu povezanem z zabavo. Poleg klasičnih iger, razen francoske rulete, imajo še značilne ameriške igre kot ameriško ruleto, craps, punto banko, bingo in kolo sreče ter igralne avtomate. Vzdusje v igralcicah je v znamenju showa. Pri obiskovalcih so manj selektivni in se držijo načela: vsak gost je dobrodošel. Občasno obdarjujejo igralce, stalnim obiskovalcem delijo proste vstopne, nagrajujejo z gostinskim storitvami, vsak dan žrebajo vstopnice, organizirajo zabavne programe.

Največ gostov prihaja iz Italije - vendar pri nas ne prenovejo, ampak se po igri vračajo domov. Za naslednje leto načrtujejo povprečni dnevni obisk 2.000 gostov.

HIT pa gre še dalje: načrtuje tudi zabavni prostor na meji: nem prehodu Vrtojba in še več: poleg igralništva doma se jim kažejo tudi velike možnosti razvoja v tujini. Dovolj so usposobljeni tudi za izgradnjo in vodenje igralnic na tujem. Že se pogovarjajo s tujimi partnerji, vendar kaj več za našo domačo javnost za zdaj še nočej odkriti...«

Tako. V Sloveniji imamo zdaj devet igralnic, odpire pa se bodo tudi nove. HIT jih bo verjetno odpiral še v tujini.

Tako nenaden skok in prodor igralništva ter takšen kapital, s kakršnim razpolaganjem novogoriški HIT, nas je v takih razmerah, kakršnih smo zdaj, Slovence nedvomno presenetil. Dolga desetletja so bile za nas igralnice nekaj skrivnostnega, nedosegljivega, če ne že nekaj, kar je bilo v grozljivem nasprotnju s socialistično moralno. Ob tako živem medijskem prodoru igralnic v slovenski prostor, ob kapitalu, ki se tam obrača in namenja tudi za ostalo infrastrukturo in ob tem, da so povsod drugod malodane same črne finančne luknje, se tako zdi, kot da je dežela Slovenija postala moja dežela igralnic... ● D. Sedej

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

8.20 Video strani
8.30 Program za otroke
10.00 Šolska TV
11.20 Eurotemr, ponovitev
11.40 Sedma steza, ponovitev
13.30 TV dnevnik
13.45 Video strani
13.50 Ciklus filmov Alfreda Hitchcocka: Dvojčno okno, ameriški film, ponovitev
15.50 Mostovi, ponovitev
16.20 EP, Video strani

KINO

7. januarja

CENTER prem. amer. kom. **FANTASTIČNI BRATJE** ob 16. uri, amer. erot. drama **DEVET TEDNOV IN POL** ob 18. in 20. uri **STORŽIČ** amer. trda erot. **SUŽNJE SLASTI** ob 18. in 20. uri **ŽELEZAR** amer. fant. thrill. **EVA - UNI-ČEVALKA** ob 18. in 20. uri

16.25 Poslovne informacije
16.30 Poročila
16.35 Slovenska kronika
16.45 Program za otroke
18.40 Risanka
18.55 EPP
19.00 Žarišče
19.24 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 C. Israel: Luisiana, ameriška nadaljevanka
21.00 Novosti založb
21.10 Osmi dan
22.05 TV dnevnik
22.30 Dokumentarna oddaja
23.05 Sova
V območju somraka, ameriška nanizanka, Mračna pravica, ameriško katalonska nanizanka
0.20 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

16.10 Video strani
16.20 Sova, ponovitev
18.00 Regionalni programi Koper
19.00 Zgodovina slovenskega pop-a
19.30 TV dnevnik, Sarajevo
20.00 Paralaksa, nizozemska dokumentarna oddaja
22.35 Alternativni program: kino
23.05 Yutel, eksperimentalni program

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Prijetke, opoldanski telegraf, horoskop, Danes do 13. - Radio Slovenija, Domače novice I., razgovor, Dogodki in odmevi - Radio Slovenija, obvestila, Domače novice II., torkovo popoldne z Bracom Korenom, vmes čestitke in obvestila, BBC London - večernje inforamtivne oddaje, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP - 16.50 - Športne novice - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Po poti vaših vprašanj in pobud - 19.00 - Odpoved programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba + EP - 10.00 Dopoldanski dnevnik - 12.05 Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.20 Osmotrnice in obvestila - 17.05 - 18.30 Silvestrsko popoldne za otroke in mladino - 19.00 Radijski dnevnik - 19.30 - 06.00 Silvestrski noveletni program -

In aperitivi?

Konjak in armagnac razvijeta šele pri sobni temperaturi ves svoj vonj in okus. Češnjevo, malinovo in mirabelino žganje ter podobne močne sadne pijače serviramo hladne; vodka, whisky in druga žitna žganja pa najbolj ugajajo, če so ohlajena na ledu. Opozoriti pa moramo tudi na to, da je polsuhi šampanjec najboljši aperitiv, ki sploh obstaja.

Ko pride maček

Če se držite pravila, da je treba k vsaki jedi svoje vino in da se za tako velike praznike, kot so noveletni, spodobi tudi dober aperitiv za začetek in šampanjec za vrhunc silvestrske noči, potem moramo pričakovati, da bo naslednji dan glava protestirala. Klin se s klinom zbij, mačka pa tudi podobno. Eni predlagajo za preganjanje mačka močno kavo z limono, drugi spet, da s pijačo nadaljujemo, barmani pa svetujejo Bloody Mary.

Bloody Mary

V manjši kozarec za viski damo pet koščkov ledu, malo limoninega soka, žlico worchester omake, kozarček vodke (1/2 dcl) in dodamo paradižnikov sok. Pomešajte, zamišlite in popijte. Poznavalci obetajo, da bo čez pet minut živiljenje spet lepo.

**POSLOVNIM
PARTNERJEM, KUPCEM,
članom kluba Kokra
ter vsem občanom
želimo srečno
in uspešno
1992**

Trgovsko podjetje p. o., 64000 Kranj, Poštna ul. 1

varnost KRANJ p. o.

podjetje za varovanje premoženja

*Poslovnim partnerjem
želimo veselje božične praznike
in srečno novo leto 1992!*

64000 KRANJ

Cesta JLA 16

Telefon: 064/22-726, 28-684

Telex: 34655 var-kra

ŽR.: 51500-601-15421

- Fizično - tehnično varovanje
- Prevoz in spremstvo gotovine in drugih vrednosti
- Prevozi in najem vozil

Alenka Vrhovnik in Mimi Novljjan

Oni dan, ko sem jih obiskala, snega še ni bilo. Bilo pa je zunaj ivje in zvezdice zmrzali so se nabrale tudi na klopeh, na igralih. "Sneeeeeg!" so se razveselili otroci in vsak je vsaj malo moral tega belega prahu obrisati z rokavico. Kako težko so čakali letosnji prvi sneg! Zdaj ga imajo, imajo pa tudi že okrašene hodnike in sobe v pričakovanju dedka Mraza. Njihova vzgojiteljica v kranjskem vrtcu "NAJDIHOJCA" Alenka

Vrhovnik in varuhinja Mimi Novljjan sta iz papirja izrezovali zvezdice, snežinke, lune, snežake in kdo ve kaj še. Tudi didaktične igrače, kot tiste imenitne domine in slikanice, ki jih bo potem verjetno prav njihovi skupini prinesel dedek Mraz, sta izdelali sami. Dobri punci sta, za vseh devetnajst mulčkov v skupini. Letos ni gneče v sobi, veliko kranjskih staršev je "na čakanju", pa so otroci doma. Pa vendar je škoda, da niso v vrtcu, razmišljata Alenka in Mimi, 1.200 SLT je najnižja cena, tu so otroci v družbi vrstnikov, trikrat dobijo hrano in še jutranji napitek, igrač je na pretek in obe si kar naprej izmišljata nove igrice. Pa tudi kaj drugega počno. Prejšnji teden so obravnavali promet, kako se edino sme čez cesto, izraze, kot so križišče, zebra in podobno, vse najbolj preproste pojme, ki jih malčki od treh do štirih let lahko razumejo. Najraje pa so zunaj. Če je le količkaj vreme spodobno, gredo ven, sicer bi jih razgnalo. In potem so na vrsti igrala na vrtu, zvirala in seveda vlak, kjer se najbolj korajžni povzpenje prav na sam "dimnik ču-ha ču-ha", drugi pa so seveda potniki. Kdo bi ustavil tak vlak?! Samo tovarišice, ki jih znajo spet zvabiti v tople prostore vrtca, potem ko so noski že vsi rdeči... ● D. Dolenc

Na prireditvi Vala 202 na Brdu, ko so razglasili najbolj negativno in najbolj pozitivno osebnost leta, ki sta se obe zgodili v svojstvu Lojzeta Peterleta, sta bila med povabljenimi tudi poslanka Darja Lavtičar - Bebler in njen soprog Anton Bebler. In zgodila se je nešreča: natakarica se je spotaknila ob gospoda Beblerja in ga zalila s šampanjem... Foto: Gorazd Šinik

MARMOR HOTAVLJE

Gorenja vas tel.: 064/68-210

PRIDITE - PRESENEČENI BOSTE NAD PONUDBO IN KVALITETO!

Kranjska Gora, decembra - Na tekmi evropskega pokala, ki je bila prejšnji teden v Kranjski Gori, so se zbrali vsi naši najboljši tekmovalci, precejšen del vodstva Smučarske zveze Slovenije in seveda tudi direktor naše alpske reprezentance. Ko je po prvem veleslalomskem teku kazalo, da se je našim fantom končno le odprije in se bo sezona vendarje nadaljevala z vse boljšimi rezultati, je v drugi vožnji domačin Jure Košir zapeljal s proge. Takole je njegovo zamujeno priložnost komentiral Tone Vogrinec, ki sicer med ljubitelji smučanja ni znan kot direktor, ki si "zatiska oči" pred dejstvi - pa naj bodo slaba ali dobra. Toda možnost za popravni izpit naših fantov bo že konec tedna na 31. pokalu Vitranca. In upamo, da bo "Tona" tokrat v Kranjski Gori bolj nasmejan. V. Stanovnik, foto: J. Cigler

IZŠLA GLASBENA KASETA »S'M TRŽIČAN«

Po drobceni zbirki tržiških pesmi in veliki pesmarici je tik pred koncem letosnjega leta Zveza kulturnih organizacij Tržič presenetila Tržičane z glasbeno kaseto z naslovom S'M TRŽIČAN. Na enourni kaseti je zbrano 23 najbolj znanih in priljubljenih tržiških melodij. Založnik je pobrskal po domačih arhivih in arhivih Radia Tržič in zbral zanimivo paleto posnetkov, ki so nastajali od daljnega leta 1953 pa vse do letosnjega leta ob različnih priložnostih. Prava rariteta so posnetki Tržiškega veselega kvinteta s pevcem Bojanom Plahuto, pa Sester Potočnik ob spremljavi Francija Šarabona, Brigite Lupša, Daniela Zupana in Jelke Končina, Kvinteta bratov Zupan, ansambla Tretji človek in drugih.

Kvaliteta posnetkov in izvedb od izvajalca do izvajalca niha, kar je razumljivo, saj so nekateri nastali za izdajo plošče, drugi za domačo rabo, tretji na zabavnih prireditvah in prav zato ima kaseta tudi veliko arhivsko vrednost.

S pričujočo kaseto je ZKO izpolnil dolgoletno željo številnih domačinov po originalni izvedbi tržiških melodij. Na kaseti ne manjka Zelenica, Storžič, Kriška gora, Mladi alpinisti Janez in Micka in vseh »tržiških«. Dokaz za pravo potezo tržiške ljubiteljske organizacije, ki s tem projektom stopa v leto 1992, ko Tržič praznuje 500-letnico tržiških pravic, je tudi podatek, da je vsa prava naklada pošla že v prednarocičlu.

Boris Kuburič

Pohvalno!

Letos so ob božiču po nekaterih slovenskih občinah s pomočjo avstrijske dobrododelne organizacije Stranke krščanskih demokratov pripravile prireditve, na katerih so revnim in prizadetim podeliile nekaj tisoč paketov avstrijske pomoči - Božični dar.

Ne le, da je bila akcija zelo odmevna in dobrodošla, strankarski odbori so tudi obvestili, da je prireditve zaprtega tipa. Se pravi, da so na obdaritev vabljene le družine in otroci, ki so bili obdarovani.

Nadvse pohvalno!

SALON

POHISTVA

KRANJ, Gorenjski sejem
tel.: 222-308

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

8.20 Video strani
 8.30 Program za otroke
10.00 Novoletni koncert iz Portoroža, ponovitev
 11.00 C. Israel: Luisiana, ameriška nadaljevanka
 13.30 TV dnevnik
 13.40 Video strani
 14.30 Zgodbe iz školjke, ponovitev

domačem ognjišču - **10.05** Poslanice manjšin - **12.05** Na današnji dan - **12.15** - **13.30** Neposredni prenos noveletnega koncerta z Dunaja - **15.00** Radio danes, radio jutri - **17.00** Pošbna oddaja - pregled skozi leto 91 - **19.00** Radijski dnevnik - **20.00** Tako igrajo in razmišljajo - **21.05** Zborovska glasba po želji poslušalcev - **23.05** Literarni nočurno - Slavomir Mrožek: Črtica - **23.15**-**4.30** Nočni program - glasba -

KINO

8. januarja

CENTER amer. kom. FANTASTIČNI BRATJE BACKER ob 16. in 18. uri,
 amer. drama MORSKE SIRENE ob 20. uri **STORŽIČ** amer. trda erot. SUŽNJE SLASTI ob 18. in 20. uri **ŽELEZAR** amer. kom. BOGOVI SO ZOPET PADLI NA GLAVO ob 18. uri, amer. erot. drama DEVET TEDNOV IN POL ob 20. uri **DUPLICA** amer. fant. pust. film BREZNO ob 20. uri

15.30 Svet narave
 16.20 EP, Video strani
 16.45 Poslovne informacije
 16.50 Poročila
 16.45 Spored za otroke in mlade
 18.35 EP, Video strani
 18.40 Risanka
 18.50 TV nocoj in napovednik
 18.55 Divji svet živali
 19.25 EPP
 19.30 TV dnevnik
 19.55 Vreme
 19.59 EPP
20.05 Film terina: Izvoljeni, ameriški film
 21.45 Mali koncert nagrajencev Mozartovega tekmovanja Andreja Furlan - klavir
 22.05 TV dnevnik, vreme
 22.35 Sova
 Alf, ameriška nanizanka, Mračna pravica, ameriško katalonska nanizanka, Glasba skozi čas, koprodukcija
 0.50 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

15.25 Video strani
 16.25 Sova, ponovitev
 17.40 Euronitem, ponovitev
 18.00 Regionalni programi - Maribor
 19.00 Alter
 19.30 TV dnevnik HTV
 20.00 Športna sreda
 22.00 Komorna glasba skozi stoletja: pozna renesansa in zgodnji barok, ponovitev
 22.35 Yutel, eksperimentalni program

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Prijetke, opoldanski telegraf, hroskop; Danes do 13. - Radio Slovenija, novosti v narodno-zabavnih glasbi, Domače novice I., Kupim -prodam, Dogodki in odmevi - Radio Slovenija, obvestila, Domače novice II., aktualna tema, ura s Simonom Vodopovčevem, čestitek, BBC London - večerna informativna oddaja, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Spominska oddaja op slovenskem pevcu in humoristu Francu Koširju - 18.00 - Heavy metal na Radiu Žiri - 19.00 - Odgovred programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Ob

CENJENIM NAROČNIKOM OGLASOV V GORENJSKEM GLASU SE ZAHVALUJUJEMO ZA LETOŠNJE SODELOVANJE IN JIM TUDI V PRIHODNJEM LETU ŽELIMO ČIM VEČ USPEHOV Z OBJAVAMI V NAJBOLJ UČINKOVITEM PROPAGANDNEM MEDIJU NA GORENJSKEM!

NOVOLETNI PROGRAM RADIA KRANJ

Torek, 31. december, od 8.00 dopoldne pa vse do jutrinskih ur 1. januarja!

	A	B	C	D	E	F	G	H
1								
2	RADIO KRANJ 91.3 FM STEREO							
3					RADIO KRANJ 91.3 FM STEREO			
4								
5								
6								
7		RADIO KRANJ 91.3 FM STEREO				RADIO KRANJ 91.3 FM STEREO		
8								

NOVO: od 1. januarja 1992 program Radia Kranj vsak dan od 8.00 do 19.00 ure.

Novoletna lestvica Radia Žiri

Leto se je odvrtelo in tako bomo tudi mi spet odvrteli NOVOLETNO GLASBENO LESTVICO. Izbrali smo 10 domačih in 10 tujih skladb, ki so se našle v vrtele na naši lestvici v preteklem letu. Pa poglejmo:

NOVOLETNO LESTVICO, KI JO UREJA NATAŠA BEŠTER, LAHKO POSLUŠATE NA VALOVIH RADIA ŽIRI V SREDO, 1. januarja 1992!

Domača lestvica

1. Slovenski band aid - Za svobodo
2. Tajci - Dvije zvezdice
3. Kalifornia - V meni je California
4. Wolf - Koliko solz
5. Danijel - Ma daj obuci levisice
6. Edvin Fliser - Pogrešam te, draga
7. Novi fosili - Kad budemo ja i ti 3
8. Andrej Šifrer - Šum na srcu
9. Miran Rudan - Ne reci goodbye
10. Helena Blagne - Moj mornarček

Tuja lestvica

1. Bon Jovi - Blaze of Glory
2. Elton John - You gotta love someone
3. Maria McKee - Show me haven
4. Gloria Estefan - Comming Out Of The Dark
5. The Righteous Brothers - Unchained Melody
6. Roxette - Joyride
7. Sam Brown - Kissing Gate
8. Scorpions - Wind Of Change
9. Paula Abdul - Rush, Rush
10. Bryan Adams - Everything I do I do it for you

VSEM BRALCEM GORENJSKEGA GLASA IN LJUBITELJEM LESTVICE RADIA ŽIRI ŽELIM SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1992. OSTANITE Z NAMI!

Nataša Bešter

Izšla je prva slovenska CD plošča božičnih pesmi

Na policah nekaterih naših trgovin je v teh dneh mogoče najti prvo CD ploščo s slovenskimi in nekaterimi tujimi božičnimi pesmimi. Ploščo je izdala založba Gallus Carniolus iz Lukovice, izvajalci pa so Slovenski madrigalisti, dirigent Janez Bole in organistka Cecilia Kobal.

Štirinajst skladb, zasnovanih tako, da bi kar najbolj verno pričarale mirno in slovesno božično vzdušje, se razteza od Psalma z antifono Dominus dixit ad me, preko Kyrie eleison iz Misse de Algelis, Gallusovih Resonet in laudibus in Pueri concinente do Arcadetove Ave Maria, J. S. Bachove Ich steh an deiner Krippe hier, angleške Angelus pastoribus, Langove O, du frohliche in Gruberjeve Sveti noči. Sledijo nekatere najbolj priljubljene slovenske božične pesmi, Belarjeva Glej, zvezdice božje, Štolcer-Sicherlove Rajske strune, Ispavčeva Prišla je lepa, sveta noč, Sattnerjeva Noč božična in Cvekova Raduj, človek moj.

Najbrž nam izvajalcev ni treba posebej predstavljati, saj so se v letih pred Gallusovim letom in zlasti to leto premnogokrat sami dovolj dobro predstavili tako na koncertih, na festivalu IDRIART kot tudi v televizijskih oddajah. Omenimo naj le to, da so posnetki s te plošče med najboljšimi posnetki Slovenskih madrigalistov, zato jih vam jo lahko priporočamo z najtoplejšim srcem.

Tomaž Bole

In kakšna vina bomo pili pri silvestrski večerji?

Pravilo je, da k luhkim jedem pijemo lahka vina, k težkim jedem težka vina. Francozi med jedo pijejo zmeraj najprej belo vino, potem črno. Na koncu slavnostnega kosila, večerje serviramo šampanjec, ki veliko pripomore k boljši prebavi pa tudi k boljšemu razpoloženju.

Opozoriti moramo tudi na to, da k nekaterim jedem ne serviramo vina, ker se k njim veliko bolje poda voda ali pa mineralna voda. Takšne jedi so na primer testenine, jedi in solate, zabelejene s kisom in oljem, ker kis uniči okus vina.

Sončkov kot

V čast mi je...

... vsem vam, ki ste sodelovali v vseh devetindvajsetih al' pa kakšnem manj "Sončkovem kotu". Želeti, da bi praznovali še sto novih letov (o šit, se že zapleta). Ma ja, v glavnem, mišljeno je bilo tisto, kar se ponavadi reče za nov let. No, za čestitke se posebej zahvaljujem Saši iz Škofje Loke, Katji iz Kranja, Mateji iz Šenčurja, Nataši iz Voklega, Beti iz Podbrezja, Vidi z Jesenic, Renati iz Strahinja, Romani iz Brezovice ob Kokri pa obljubljjam, da bom v cvetju (vsaj zdele čez praznike). Kar se tice zadnje nagradne uganke, seveda črni belec je Majkl Dekson in žrebal je en fejst fantič, zdi se mi, da je ime plavo - rdečo bundo, človek je potegnu in pazi forra, v roki mu je ostala dopisnica, prebrali pa smo mi, pooblaščeni za branje dopisnic (s potrebnou specializacijo seveda), zadevo pa je bilo slišati takole Vera Dolenc, vaaau ona, Rodine 35, a je to gor okrog Radolce nek, 64274, ej, kakšna številka, Žirovnica, torej Vera, pride dopis, z njim pa v Sončka po želeno muzko.

Ampak, to še ni vse, zadnjič smo obljubili, nekaj nagrad, ki jih bo podelil šef Sončka za nekatere izmed vas, ki ste, da skrajšam "Sončniki", no, gospod Aligator je že nervozan... Ja, evo že pišem, počas človek, kalma..., 1. posebno novoletno nagrado zato, ker je iz Škofje Loke (dvojna plošča - Novoletni koncert Dunajskih filharmonikov) prejme Helena Juvan, Hafnerjevo naselje 99, Škofja Loka, 2. dve kaseti za najbolj scenski odgovor na nagradno vprašanje (beri v prejšnjem Sončkovem kotu) prisojamo Tini Gruden, Gorenjskega odreda 4, Kranj, 3. dve kaseti za najstarejšega "Sončnika" bo knjižil Albin Urh iz Jelovške 10, Bohinjska Bistrica, 4. dve kaseti za najbolj popisane dopisnice beleži Renata Lavtar, Strahinj 109, Naklo, 5. dve kaseti za največ poslanih dopisnic za eno nagradno vprašanje bo dobila Silvija Karlin, Titova 45, Jesenice, 6. Za najbolj razširjeno mrežo žlaht, znancev, stricev..., ki posojajo imena za žrebanje, nagrado prejme Marička, Milan in ostali Mavci, Šorljeva 31, Kranj - kar 3 kasete, da bo lažje razdeliti, 7. dve kaseti za najlepšo pisavo je Aligator namenil Špeli Sturm, Šutna 60, Žabnica, 8. dve kaseti za sprejem v klub proti enemu alpskemu pevcu pisec Sončkovga kota namenja Beti Vovko, Podbrezje 184, Duplje, 9. - 11. lično majico s kratkimi rokavi prejmejo za čisto zvestobo Mateja Zveršen, Srednja vas 59/a, Šenčur, Vida Jamar, Bokalova 15, Jesenice in Stanka Ščekić, Stružev, Kranj. Uuff. Končno. Kasete za vas je Sončkov šef že izbral, dobite pa jih v prodajalni Sonček na Cankarjevi 7 v Kranju, seveda ne čakajte na dopis, saj se meni ne da tolk listov stipkat, zato po objavi kar v Sončka, razpoznavni znak pa je osebna, mesečna za bus, vizitka... Vsem, ki smo vas kakorkoli uspeli zgredi, pa svetujemo pogum, še bodo nagrade.

TOP 3

1. The Best Of... - The Sončks
2. Na planini je živel - Tomaž Domicelj
3. Greatest Hits II - Queen
4. Nocoj - Helena Blagne

NOVOSTI

Tako. Cedeji: Richard Clayderman s Christmas, Georges Bizet s Carmen in Frederic Chopin s Preludiji (izvaja Pogoreličev Ivo). Kasete pa pravjo tako: Avsenik pravi Vse življenje same želje, Tina Turner skromno Simply The Best, The Best Of so tudi Spandau Ballet, Motley Crue pa Decade Of Decadence.

IN ŠE NAGRADNO VPRAŠANJE ŠT. 30:

Napišite, kako se vam po tridesetih tednih kaj dopade rubrika "Sončkov kot", kaj v njej manjka in česa je dovolj, kaj nova predlagate in kaj ne, kako ste zadovoljni s prodajalno Sonček in kako niste... skratka velja vse, kar vam pride na pamet ob besedah Sonček in kot! Seveda bomo spet žrebali za nagrado po vaši izbiri, zato posnete dopisnice pošljite do srede, 8. januarja, v uredništvo Gorenjskega glasa. Pripis "Sončkov kot", jaz pa pripisujem "čav do naslednjič".

Kaj pa temperatura vina?

Za temperaturo vina je najbolje upoštevati kletarjev nasvet na nalepki. Buket belega vina ubijemo s premočno ohladitvijo, črnega vina pa s tem, če steklenico z njim predolgo pustimo poleg radiatorja centralne kurjave ali pa jo celo potopimo v pretoplo vodo.

Bela vina pijemo hladna, vendar ne smejo biti ledeno mrzla. V glavnem zadošča zanje temperatura kleti, to je 10 do 12 stopinj C. Šampanjska vina serviramo ohlajena do kakih 8 stopinj C, malo sladka vina pa damo na mizo ohlajena 6 do 8 stopinj C.

Komentar

NAŽAGANA LOJTRCA DOMAČIH'91

Poslušalci Radia Slovenija in bralci štirih slovenskih časnikov Nedeljskega dnevnika, Slovenskih brazd, Kaja in Kmečkega glasa so preko vsega leta glasovali za najpriljubljenejše više na Lojtrci domačih '91, kar smo potem ob nedeljskih popoldnevih poslušali v radijskih oddajah. Žal pa letos ni bilo letnega epiloga z javno prireditvijo v celjski dvorani Golovec, ko so mesečni zmagovalci prejeli zlatega petelina in nastopili pred občinstvom.

Običajno je bila po decembrski javni prireditvi, med novoletnimi prazniki na televizijskem sporednu tudi Lojtrca domačih v televizijski verziji s posnetkom iz prireditve. Zaradi finančne zmožnosti uredništva in sponzorskih krogov gospodarstva in po posvetu z oddelkom za trženje, se je Radio Slovenija odločil, da gmotno zavrniti prireditve Lojtrca domačih '91 ne organizira, ampak jo je izpeljal le na radijskih valovih... Kot kaže tudi izida kasete desetih mesečnih zmagovalk letos ne bo, kljub tradiciji petekih let?! Ob tem se poraja vprašanje odnosa Radia Slovenije in strankarskih služb do domače glasbe, saj je bila prav Lojtrca domačih ena od sprejemljivih oblik, tekmovanja muzikantov in predstavljanje njihove narodnozabavne proizvodnje. Po glasovnicah sodeč, so ji bili zelo zvesti poslušalci, sedaj pa so prikrajšani za obiskano zaključno prireditve in televizijski posnetek z njo. Res je, da so se v uredništvu razvedrlnega programa TV Slovenija odločili, da bodo v Kopitarjevih oddajah Videomeh predstavili mesečne zmagovalce, vendar je to slaba tolažba, saj so bile med privrženci že ideje, da bi se nemara zaključna prireditve kot video posnetek izdala tudi na video kaseti, kar bi bilo na kakovostnejši ravni, kot pa so domača snemanja s televizijskih ekranov... Muzikantom je bila lojtrca domačih spodbuda pri nadaljnjenju delu in nagrada hkrati, da so imeli pravico nastopiti v finalu, to pa je zabeležila televizija, radio, mediji in avdio kaseta. Za letošnje leto bi lahko rekli, da je izvedba polovična, poslušalci in glasbeniki pa so bili opeharjeni!

Drago Papler

LJUDSKE PESMI NA KASETI

KAMNIŠKI KOLEDNIKI

Pred letom dni je izšla kaseto ljudskih pesmi **Kamniški kolednikov**, pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija, ki ima daljšo vrednost, saj je praznično obarvana za novoletne priložnosti. Trilečanska zasedba: basist **Rok Lap**, baritonist **Janez Majcenovič** in citrarnik **Tomaž Plahutnik** so že veliko nastopali v zamejstvu in pri nastopu na Opcinah pri Trstu jim je prinesel ime sestave, saj so jih zamejski rojaki kar poimenovali Kolednikov izpod Kamniških planin. Ime v skrajšani verziji se je ansambla prijelo, lani pa so kot Kamniški kolednikov nastopali skupaj z ansamblom

Slovenija na daljši turneji po Južni Ameriki.

Na kaseti **Kamniški kolednikov** je deset ljudskih pesmi ter stiri umetne, ki so že skoraj ponarodele pesmi. Na kaseto so

uvrstili najlepše kolednice, ki jih izvajajo ob različnih priložnostih. Stiri leta že nastopajo skupaj s programom ljudskih pesmi, ki jih pevca izvajata solistično ali v duetu, Tomaž Plahutnik pa ju spremlja na najbolj slovenskem ljudskem instrumentu, citrah.

Drago Papler

SALON

POHIŠTVA

KRANJ, Gorenjski sejem
tel.: 222-308

STROJNO VEZENJE APLIKACIJ
OLGA BREZAR, Britof 112 A, tel.: 064/241-694

SCHRODI

HIFI-TV-VIDEO

SREČO SO DELILI
PRI SCHRODIJU V BELJAKU

V soboto, 21. decembra, so v priznani beljaški trgovini s HI-FI, TV in VIDEO opremo z žrebanjem zaključili posebno nagradno igro za bralce Gorenjskega glasa. Za lepe nagrade so se potegovali vsi, ki so v trgovini oddali pravilno izpolnjene kupone, objavljene v oglasih SCHRODI v Gorenjskem glasu.

Lastnica trgovine Karin Schrödi, njen sin, poslovodja Dalip Kryezu in predstavnik Gorenjskega glasa Andrej Mali so poskrbeli za pravilen potek žrebanja, v katerem so bili izbrane:

1. barvni televizor na daljinsko upravljanje: Marija Belehar, Voklo 106
2. stereo radio z dvojnim kasetofonom: Miha Horvat, Bevkova 43, Radovljica
3. stereo radio z dvojnim kasetofonom: Ivan Mestek, Prešernova 37, Jesenice
4. par zvočnikov za avto: Marička Mavec, Šorljeva 31, Kranj
5. sobna TV antena z ojačevalcem: Joža Preželj, Sp. Gorje 91
6. - 10. super slušalki:

Albin Urh, Jelovška 10., Bohinjska Bistrica
Borut Kenda, Žiganja vas 63, Duplje
Matjaž Strgar, Kurirska pot 7, Jesenice
Matjaž Vaupotič, Prvoborca 5, Jesenice
Sašo Čuhalev, Janeza Puharja 8, Kranj

Nagrajencem čestitamo. Nagrade jih čakajo v TV-HIFI-VIDEO SCHRODI na Nikolajgasse 37, v Beljaku (tretji semafor za dravskim mostom levo). Obrnite se na poslovodjo Dalipa, ki razume tudi slovensko.

Nagradna križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
34	35	36	37	38	39	40	41	42		

Izpolnjeni kupon z vpisano rešitvijo, nalepljeno na dopisnico, pošljite v uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki jih bomo prejeli do četrtek, 9. januarja 1992, do 8. ure zjutraj. Ne pozabite pripisati svojega naslova!

Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:

1. nagrada: elektronski telefonski aparat ETA 910/102
 2. nagrada: elektronski telefonski aparat ETA 85
 3. nagrada: elektronski telefonski aparat ETA 812
- Prepričani smo, da se tako za lepe nagrade splača potruditi!

GAULOISES BLONDÉS je klub, ki zadovoljuje mlade in nekoliko manj mlade obiskovalce. Vanj zahajajo pristaši dobre glasbe - od evergreenov do rock'n'rolla. Tu je vedno živo in zabavno. Toda po številu prispehlih rešitev lahko sklepamo, da se ljubitelji kluba raje odločajo za glasbo kot za reševanje križanke. Nič za to! Kakorkoli že, med prispehlimi 997 rešitvami smo izzrebali deset srečnežev!

1. nagrada - SILVESTROVANJE ZA DVE OSEBI - MARINKA POGAČAR, Smokuč 16, Žirovnica
2. nagrada - LETNA VSTOPNICA ZA KLUB - ŠPELA PRESTOR, Kranjska 5, Tržič
3. nagrada - PAKET PRESENEČENJA, ki ga podarja KLUB: JOŽE MOHORIČ, Hraše 56, Smlednik

Ostale nagrade prispeva Gorenjski glas.

4. nagrada - PAVLA JELEN, M. PIJADEJA 32, KRAJN
5. nagrada - DENIS ČEMAŽAR, ZG. BITNJE 113, KRAJN
6. nagrada - MIMI ŠEMROV, ZG. JEZERSKO 109/a, ZG. JEZERSKO
7. nagrada - TOMAZ ČADEŽ, VIRLOG 10, ŠKOFJA LOKA
8. nagrada - NACE DEMŠAR, DAŠNICA 8, ŽELEZNKI
9. nagrada - ANICA STRGAR, PREDILNIŠKA 10, TRŽIČ
10. nagrada - LUČKA RIBNIKAR, GOLNIK 65, GOLNIK

Zahvaljujemo se komisiji za vestno sodelovanje pri žrebanju. Prvonagrajencu želimo prijetno silvestrovanje, drugim nagrajenem kot tudi zvestim bralcem pa poleg veselih praznikov še srečno novo leto.

			GORENJSKI GLAS	MANJŠA MORSKA RIBICA	LIVADA	VELIKA TEKOČA VODA	SUMERSKI BOG NEBA	ŠPECANJE	BEOGRAJ. IGRALKA	AFRIŠKA DRŽAVA, GL. MESTO AUKRA		
PREUDAREN VOJSKOVODA					17	4		40	41			
REMONT, OBNOVA NAZIV						36						
AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	SLOV GERMANIST IJAKOB	LEKARNAR	PРЕБИВАЛЕЦ СИРАКУЗ ИЗРАСТЕК ВУСТИХ	10				38		23		
VAREN, UTRJEN PROSTOR V TROJNAVI, JEČA							GR. DIDAKT. PESNIK					
NARAMNIK			22		29		GORAV SOSE ŠČINI KRINA					
SLOV. STROU- NIK IN IZ- MITEJ FELIKS				OSKAR DEV	PEDANT	PRASIĆ GR. POVELJ- NIK PRED TROJO	37		2			
EDWARD TELLER	7	33	OTROŠKO DOMAČE OBÜVALO KAMB. GEN. RAL. NOL.	16			42			MIT. REKA V GR. PODZEM GREZILO SVINČNICA		
NAPEV					14	28	STEKLO ZA SONČ. ČCALA PESNICA ŠKRLOVA			LATA NAZIV ZA BAKH. VNJK. AHILA	13	6
ZAGREBSKA KOVNIČA MEDALJ IN PLAKET				KARLOVAC NAČN. DELITVE CELIC	3		VER. VODI- TELJ. VIRANU REKA V HAMBURGU	12				
REKA NA TAJSKEM				NEKO PERZ POLITIK MOHAMMADI NATRIJ						NEGOVANJE ZANOS, VZNE SENOST		
ANTON RAVNIK	5	25	REK. V EGIPTU	11	24	LOVRENČ ARNIČ MOČ JAKOST (MINOZ)	19	26	IGOR PRETNAR IGRALEC TAMIROFF	1	30	KRAJ NAD VIPAVO AVSTRIJ. MESTO OB DONAVI
			ODOJ. MAPA	31			16		LESARSKI POKLIC VERA ALBREHT			RUDI OMOTA MODEREN PLES
			PATINA NA BAKHU				27			22		
			JAVOR (LATIN.)							15		

Skozi staro leto se je sprehodil Jože Košnjek

Leto 1991 je bilo leto vojn in miru, leto, v katerem so se zgodile nepričakovane stvari

Slovenci ga ne bomo pozabili

ske opozicije, ki so jih zadušili tanki, dva demonstranta sta bila mrtva, cel kup pa zaprtih, med njimi tudi Vuk Draškić. Slovenska skupščina je 7. marca sprejela dopolnila k slovenski ustavi, ki predpisujejo slovenskim fantom služenje vojaščine doma, razen če sami želijo drugače. V Slovenijo je prišel argentinski Slovenec Andrej Rot, ki je prevzel uredništvo novega dnevnika Slovenec, pa je bil tam odslovljen in izvoljen za vodjo informativne službe slovenske skupščine, kar pa je tudi odklonil. Marca se je utrgal tudi plaz beguncov iz Albanije v Italijo, pritisk pa je bil tudi na jugoslovanske meje. Aprila so se na Plitvicah spopadli Hrvati in Srbi, 11. aprila so se na Brdu zbrali predsedniki jugoslovenskih republik, Markovićeva vlada pa je pooblastila armado, da vzdržuje red in zavaruje enotnost in ozemeljsko celovitost Jugoslavije. To je bila znanika vojna, ki se je na Hrvaškem že razplamenevala. V Sloveniji so se začele razprave o osamosvojitenih zakonih, na 23. juniju, ko je preteklo pol leta od plebiscita. Maja se je v parlamentu nadaljevala razprava o osamosvojitenih zakonih, Beograd in armada, v njenem imenu je nastopal predvsem sedanji komandant 5. armadnega območja Konrad Kolsek, sta pritisala na Slovenijo, naj odneha, vrhunec pa so ti pritiski dosegli 23. maja, ko je vojska obkoliла učni center slovenske teritorialne obrambe na Pekrah pri Mariboru in ugrabila komandanta štajerske teritorialne obrambe Vladimirja Miloševića. Vojaški oklepnik pa je do smrti povozil Jožeta Simčiča. Izvolitev Mesica za predsednika predsedstva je bila preprečena, v Indiji pa je bil ubit predsednik Radživ Gandhi.

Junij: Vojna!

Mesec je bil podoben kriminalki. Marković je ponovno opozarjal Slovenijo, naj ne gre na svoje. Slovenija je vztrajala pri razglasitvi samostojnosti. Na meje je postavila svoje carinike in milicike, tudi h karavanške mu predor, ki je bil odprt junija in je dolg 7864 metrov. 2.

Ne moremo ga in ne smemo. Preživeli smo vojno in dosegli mir, zgradili smo lastno državo kljub notranjim in zunanjim pretresom, vendar si pustili tudi veliko dela za prihajajoče leto. Svet pa si bo zapomnil leto 1991 po iraški vojni in razsulu Sovjetske zveze ter odhodu Gorbačova.

Zgodba Grubelič in odpadki

Vlekla se je vse leto. Ko jo je Sandi pobrisal v Švico, je Slovenija januarja za njim razpisala tiralico. Ni in ni ga bilo iz Švice. Vrnil se je, s pomočjo švicarske in avstrijske policije, 11. novembra in sedaj je naš. Malo krajsa pa je zgodba z odpadki slovenskih podjetij, ki so jih Bosanci vrnili in so bili na Jesenicah, vmes pa so se Jeseničani in republikanci prepričali in decembra sklenili, da gredo odpadki na Finsko.

Slovenska zastava namesto jugoslovanske

junija je prisegala prva generacija slovenskih vojakov. Vendar 21. junija so piloti jugoslovenske armade z Brnika ukradli 10 letal znamke kragulj, last slovenske teritorialne obrambe. 25. junija ponoči je slovenska skupščina sprejela Deklaracijo o neodvisnosti in samostojnosti države Republike Slovenije, Temeljno ustavno listino in ustavni zakon za izvedbo listine. Dobili smo novo zastavo in grb. 26. junija zvečer smo v Ljubljani razglasili svojo državo in dobili pravico do sanj, kot je dejal Slovencem predsednik Kučan, 27. junija ob 2.45 pa so iz vrhniške in drugih slovenskih in hrvaških vojašnic tanki krenili proti mejnim prehodom, pred seboj rušili vse, streljali in uničevali. Slovenija se je dvignila k obrambni vojni, postala kot en mož in to so bili dnevi, ki jih Slovenci ne moremo in ne smemo nikdar pozabiti. Državo smo ubranili, tudi z žrtvami, vendar smo prestali eno najhujših zgodovinskih preizkušenj. Vojna je bila kratka in srdita, armada se je uštelna in julija pristala na umik v vojašnice. Potem je Slovenija 7. julija na Brionih sprejela Brionsko deklaracijo in med vojno in mi-

rom izbrala mir. 18. julija je zvezno predsedstvo sklenilo, da se bo armada umaknila iz Slovenije, k nam so prišli evropski opazovalci in nadzirali tudi umik vojske. Operacija je uspela in julij je bil ob juniju morda najodločilnejši za nastanjanje nove slovenske države, ki jo je kot prva 30. julija priznala Litva. V Sloveniji je nastajal mir, na Hrvaškem pa se je razbohotila vojna. Začele so se težave slovenskih letališč in slovenskega letalskega prevoznika zaradi zaprtja našega zračnega prostora. Vojna je zasencila mnoge druge dogodke v Sloveniji, kot so bili prepriči v vlad, sporna pobuda javnega tožilca Antona Drobniča, da ustanovi Novo slovensko zavezo, pa peticijski zoper njo, ki so jo podpisali tudi nekateri veljaki Demosa, pa so bili zato grdo krenali, predvsem po zunanjem minister Rupel, pa tudi Kučan in še trije člani predsedstva (razen Omana), ki so bili za peticijo.

Ustavno sodišče je potem ugotovilo, da to ni bilo prepovedano, saj so jo podpisali kot državljanji, ki imajo, tako kot vsak drug, pravico do svojega mnenja. V Rusiji pa je prevzel oblast Boris Jelcin in v tej največji sovjetski republiki porazil Gorbačova.

Avgust: Začetek konca Gorbačova

19. avgusta so Gorbačova osmili na Krimu in terjali naj odstopi. Na sceno je stopil Jelcin, se postavil v bran prezidenta in ga dal pripeljati nazaj v Moskvo. Armada ni udarila po ljudeh, ampak je bila poslušna Jelcnu in to je bilo odločilno za kasnejše dogodke. Gorbačov je odstopil kot generalni sekretar sovjetske partije in jo

vendar neuspešno, saj se je vojna na Hrvaškem nadaljevala. V Sloveniji so bile nekatere diverzantske akcije, vojska se je postopoma, z manjšo zamudo, umikala, v Slovenski demokratični zvezi so se pojavili priznaki razkola, parlament pa je sprejemal lastninsko in drugo zakonodajo, se prepričal in ostal na pol poti. Nekatere predele Slovenije je pričel hudo neurje. Septembra se je začela drama Vukovarja in Osijeka na Hrvaškem. Nobeno od sklenjenih premirij ni držalo. Makedonija se je odločila za referendum o samostojnosti, v Haagu se je začela mirovna konferenca o Jugoslaviji, v Slovenijo je začel prihajati val beguncov s Hrvaške in njihovo število je hitro doseglo 20.000. Sloveniji se je začelo obljudljano mednarodno priznanje izmikati. V Srbiji, Črni gori in Bosni je armada začela pospešeno izvajati mobilizacijo, v Beogradu je srbski del zveznega predsedstva izvedel puč in začel vladati in ukazovati v imenu tedaj že nekdanje Jugoslavije. Slovenska letališča so bila nekaj dni odprta, potem pa spet zaprta.

Oktober: konec moratorija na samostojnost

7. oktobra, po treh mesecih bronskega moratorija, je Slovenija uveljavila polno samostojnost in začela izvajati vse osamosvojitev zakone, čeprav mednarodnega priznanja še ni bilo. 8. oktobra je bil uveden slovenski tolar, predhodnik prvega slovenskega denarja. 25. oktobra je zadnji vojak zapustil Slovenijo, pilot hrvaške narodnosti pa je z vojaskim momgom zbežal v Avstrijo. Letalo je še vedno v Celovcu. Statistički so ugotovili, da živi v Sloveniji 2.001.768 ljudi. Tržaška igralka Mira Sardoč je dobila Borštnikov prstan kot najvišje

slovensko gledališko priznanje. Hrvaška je oklical samostojnost, za nagrado pa je armada raketirala Banske dvore v Zagrebu. Tudjman in Marković, ki je bil takrat v Zagrebu, sta za las ušla najhujšemu. Vojna na Hrvaškem se je nadaljevala, v Sloveniji pa je šlo vse po starem v znaku prepričevanja okrog lastninske zakonodaje, prestevanja v Demosu, saj se je Slovenska demokratična zveza razpolovila, zelo odmeven pa je bil prihod črnogorskega pesnika Jevrema Brkovića v Slovenijo. Uteči je moral zaporu, ki ga je čakal, ker je Črni gori pozival, naj ne gred v bratomorvo vojno na Hrvaško.

Novembra je bil prodan Elan

Kupil ga je firma Komel Sploh pa je bil Elan vse leto v sredisu pozornosti in tako je bilo tudi po nakupu, ko se je stečajni upravitelj Igor Triller značil za zapahi, vendar je bil naslednji dan po aretaciji izpuščen. Slovenijo so zadeli ukrepi, ki jih je sprejela Evropska skupnost zoper Jugoslavijo, vendar so bili kasneje zasomljeni. Naši smučarji so bili sprejeti v mednarodno

Poslanci v nevarnosti

Decembra smo zvedeli, v kakšni nevarnosti so poslanci slovenske skupščine. 13. decembra je pred stanovanje Mleta štetinca neznanec postavil molotovko in jo začpal. To dejanje pa je pripomoglo, da so prišli na dan tudi drugi primeri ogrožanja poslancev, na primer na vrhu restavracije Rio v Ljubljani, na ulicah, kjer občani zmerjajo poslance, da nič ne naredijo, in pred skupščino, kjer demonstrantje mečejo v poslance, ki dogajanja opazujejo, jajca.

smučarsko organizacijo FIS, kar naj bi bil prvi korak do sprejema v Mednarodni olimpijski komite, vojna na Hrvaškem se je nadaljevala. V Sloveniji so se zaostrili prepriči glede nove ustawe. Jabolko spora je bil 55. člen, ki je govoril o pravici staršev, da svobodno odločajo o rojstvu otrok. Pa tudi glede vlade je bilo živahnno. Socialisti so predlagali glasovanje o zaupnici. Prav tako je bil sprejet predlog Liberalnodemokratske stranke, da se glasujejo o zaupnici, svoj predlog za glasovanje pa je dala tudi vlad sama, vendar je vladni predlog predsednik skupščine dr. France Bučar zavrnal, česar premier Lojze Peterle ni sprejel ravno z navdušenjem.

December prinaša ustavo in nemško priznanje

23. decembra je bila sprejeta nova slovenska ustava, skoraj istočasno pa je iz Bonna prišlo pismo, da nas Nemčija priznava in da bodo 15. januarja, ko naj bi nas priznale tudi druge evropske države, med Slovenijo in Nemčijo vzpostavljeni diplomatski odnosi. Igor Bavčar je postal šef nove Demokratske stranke, parlament ni uspel sprejeti lastninske, pokojninske in zdravstvene zakonodaje, kar zanj ni posebej ugledno. 17. decembra je evropski vrh v Bruslju sklenil, da nas prizna 15. januarja, dokončno pa je bila pokopana Sovjetska zveza. Gorbačov odhaja z vsemi častmi in 4000 rubli pokojnine v pokoj, pri nas pa je odšel Marković, vendar njegov odhod ni tako dostojanstven kot odhod Gorbačova. Jelcin je prevzel oblast, vendar v nekdanji Sovjetski zvezi, predvsem v Gruziji, še teče kri, prav tako kot v naši neposredni sosedini, na Hrvaškem, kamor naj bi prišle mirovne sile Organizacije združenih narodov.

Odhaja leto, ki bo zaradi mnogih stvari prišlo v zgodovino. Preživeli smo ga z željo, da se njegove teme plati nikdar več ne ponovijo...

Kučan in Drnovšek, dva najbolj priljubljena slovenska politika

Slovenski parlament je imel obilo opravka sam s seboj, največkrat pa s sklepnoščijo. Kljub temu je sprejel za samostojno Slovenijo odločilne zakone.

C. ZAPLOTNIK

Privatizacijski ples ob polni mizi družbene lastnine

Ko ni zakonov, lahko le ugibamo: je moralno, ni moralno...

Družbena lastnina je kot očarljiva gospodična, ki z mencajočimi koleni zvablja poročene moške, da skačejo čez plot in se naslajajo v ženstvu. Pri vsem tem ni nič nezakonito, vik in krik zganja le mati Morala... Z družbeno lastnino je enako. Vsi, ki jo "ljubijo" (in privatizirajo), delajo to zakonito; edino, kar zbuja javno pozornost in grajo nekaterih političnih strank, je nemoralna, ki postane kazniva šele tedaj, ko nekdo (namerno) sklene za podjetje gospodarsko škodljivo pogodbo.

Če je direktor družbenega podjetja hkrati tudi direktor zasebnega ali mešanega podjetja, ali če delavski svet družbenega podjetja sklene, da bo podjetje sodelovalo pri ustanovitvi zasebne delniške družbe, v kateri bo direktor družbenega podjetja hkrati tudi direktor zasebne družbe in predsednik delavskega sveta hkrati tudi predsednik upravnega odbora, je to pri nas predvsem moralno vprašanje. Ker ni zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij in ker tudi sicer kazenska in druga zakonodaja ne sledi razvoju podjetništva, je zelo težko govoriti o divji ali celo črni privatizaciji, ampak le o privatizaciji, ki ni nadzorovana in ki bo nekaterim "premetenim in zvičajnim" upravnikom družbene lastnine dala toliko lastnine, kot je sicer ne bi moglo z delom svojih rok ustvariti več rogov.

Ko je poslanec republiške skupščine Cvetlo Gradišar pred nedavnim vprašal vlado, kdo nadzoruje lastninsko preoblikovanje podjetij, je dobil odgovor, da nadzor opravlja predvsem registr-

Družbena in lastninsko mešana Creina

Stroški na staro, zasluzki na novo podjetje

Dopolnjena uredba, ki zahteva, da morajo družbena podjetja za vsako statusno spremembo predložiti registrskemu sodišču soglasje republiške agencije, je sicer zavrla nastajanje mešanih podjetij, v katerih je predvsem praktično težko potegniti ločenico med zasebnim in družbenim kapitalom in odkoder je le še korak do zasebnih podjetij, vendar pa je nekaj takih podjetij že pred sprejetjem uredbe nastalo tudi na Gorenjskem. Med njimi je tudi družba v mešani lastnini Creina - I - d.o.o., podjetje za proizvodnjo, trgovino živilskih in neživilskih proizvodov, gostinstvo, turizem, storitve, zunanjega trgovina, zastopanje tujih partnerjev in konsignacijo. Podjetje, ki je bilo registrirano 10. oktobra letos, ni zanimivo samo po zelo obsežni dejavnosti (med drugim naj bi se ukvarjalo tudi s proizvodnjo lesene embalaže pa z avtomobilsko trgovino in leasing posli), ampak tudi po nastanku in načinu poslovanja.

Novo podjetje so ustanovili Hotelsko turistično podjetje Hotel Creina Kranj in 38 delavcev, zaposlenih v tem podjetju. HTP Creina je k osnovnemu kapitalu družbe, ki je ob ustanovitvi junija letos znašal 43,6 milijona tolarjev, prispevala v premoženju 43 milijonov in 450 tisoč dinarjev (tolarjev) oz. 99,63 odstotka, 38 delavcev iz podjetja HTP Creina pa skupno 153 tisoč dinarjev (tolarjev) oz. 0,37 odstotka. Vsak je prispeval po 4.000 dinarjev (tolarjev), le direktorica je dala tisoč dinarjev (tolarjev) več. Direktorica družbenega podjetja HTP Creina je kot predstavnica družbenega kapitala, ki ima v osnovnem kapitalu mešane družbe 99,633467-odstotni delež, in z vložkom 5.000 di-

Na vprašanje, zakaj se je samo 38 delavcev od skupno 56 odločilo, da postanejo družbeniki v mešanem podjetju in da vplačajo delež, je v.d. direktorja Lojze Čimzar dejal, da so se za to odločili predvsem tisti, ki niso vedeli za pravo vsebine in so se zbalili za službo. V mešano družbo se niso vključili predvsem natkarji in kuhanji.

narjev (tolarjev) zasebnega kapitala, kar predstavlja 0,009583 odstotka osnovnega kapitala, postal tudi v.d. direktorice novoustanovljene družbe v mešani lastnini. Po pogodbi o ustanovitvi družbe sta organa družbe skupščina in direktor, skup-

ska sodišča, ki morajo po nedavno dopolnjeni uredbi o vpisu v sodni register zahtevati od družbenih podjetij, da za vsako statusno spremembo predložijo tudi soglasje Agencije Republike Slovenije za pospeševanje prestrukturiranja gospodarstva in spodbujanje prenove podjetij. Pri varovanju družbene lastnine imajo zelo široka povablastila tudi družbeni pravobranilci samoupravljanja, ki lahko izpodbijajo vsako dejanje ali akt, s katerim se oškodijo družbena lastnina.

Slovenska vlada se sicer zaveda razsežnosti "prelivanja" družbene lastnine v zasebne roke, vendar meni, da bi bil popoln moratorij na vskršno lastninsko preoblikovanje podjetij korak nazaj, saj bi izničil tudi vse pozitivne učinke, ki jih je spodbudila tržno naravnana zakonodaja. Ker sedanji zakon o podjetjih in zakon o družbenem kapitalu ne omogočata ustreznega varstva družbene lastnine, bi bilo po mnjenju vlade treba čimprej sprejeti zakon o privatizaciji, ki naj bi to področje sistemsko uredil in delno posegel v že izvedene postopek lastninjenja.

ščina pa lahko po potrebi imenuje tudi izvršilne in strokovne organe. Ker je vpliv družbenikov v skupščini odvisen od njihovega vložka (od 100 odstotkov se odšteje le tri odstotka glasov, ki jih imajo delavci družbe na osnovi živega dela), si je direktorica kot zastopnica družbenega kapitala v skupščini nove družbe pridobila možnost, da skoraj o vsem odloča sama.

Družbeno podjetje HTP Creina je v mešano družbo preneslo približno 60 odstotkov predvsem bolj donosnega premoženja (hotelske sobe z restavracijo, vinoteko, nekatere poslovne prostore), ohranilo pa je restavracijo, diskoteko, aperitiv bar, pralnico, skladishe... Novoustanovljeno podjetje v mešani lasti, Creina - I - d.o.o., je že uspešno delovalo: računi za plačilo stroškov so prihajali predvsem na družbeno podjetje, prihodki pa pretežno na mešano. Tako bi se verjetno tudi nadaljevalo, če delavci ne bi pred kratkim iz teh in drugih razlogov direktorice odstavili in ves denar z računa nove družbe preusmerili nazaj na družbeno podjetje. Kaj bodo storili z mešano družbo, se bodo odločali po novem letu. Možnosti sta predvsem dve: ali novoustanovljeno družbo v likvidacijskem oz. stečajnem postopku razpustiti ali družbeno podjetje preoblikovati v mešano podjetje in tudi ostalim delavcem omogočiti, da vplačajo ustrezone deleže.

Vasja Vižintin, direktor Dimnikarskega podjetja Kranj:

Družbeno premoženje ni ogroženo

Dimnikarsko podjetje Kranj je zanimivo po tem, da je skupaj z nekaterimi delavci oz. zasebniki ustanovilo osem podjetij v mešani lastnini, od katerih se jih bo šest (Kamin Kranj, Dimko Škofja Loka, Dim Tržič, Kontrast Cerkle, Ras Kranj in Vlek Kranj) ukvarjalo samo z dimnikarskimi storitvami, eno (Elpro Kranj) z drugimi dejavnostmi, eno (Konto-S Kranj) pa s finančno-književodskimi in poslovnimi storitvami. Direktor družbenega podjetja Dimnikarsko podjetje Kranj je tudi v.d. direktorja enega od dimnikarskih podjetij v mešani lastnini, eden pa se vlogi v.d. direktorja mešanega podjetja pojavi kar dvakrat.

Ali Dimnikarsko podjetje Kranj kot družbeno podjetje še obstaja?

"Podjetje bo zaradi zaščite družbenega premoženja, ki si

cer ni veliko, obstajalo vse dolje, dokler ne bo zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki bo določil metode in pogoje za privatizacijo. Za reor-

ganizacijo smo se še pred sprejetjem zakona odločili predvsem zato, da bi spodbudili kaakovostenje opravljanje dimnikarskih storitev. Na območju kranjske in tržiške ter deloma škofjeloške občine smo ustanovili šest dimnikarskih podjetij, družb z omejeno odgovornostjo, poleg teh pa še dve, ki se bosta ukvarjali s specifičnimi posli - ena s finančno-književodskimi in poslovnimi storitvami in druga z vodenjem katastra in opravljanjem meritev

dimnih emisij, z vzdrževanjem in montažo energetsko-ogrevalnih naprav in z drugimi posli. Ko smo ustanovljali dimnikarska podjetja, je bilo osnovno izhodišče število objektov, ki naj bi jih "pokrivalo" vsako podjetje. V kranjski občini smo ustanovili štiri podjetja, v tržiški eno, v delu škofjeloške tudi eno. Če katero od teh podjetij ne bo opravljalo dimnikarskih storitev tako, kot veleva zakon, ima "staro" dimnikarsko podjetje, medtem ko podjetnikom, nosilcem podjetij, za poslovne ne jamčimo."

Kako je s premoženjem družbenega podjetja?

"Z ustanovitvijo podjetij v mešani lastnini ne posegamo v premoženje družbenega podjetja. Premoženje ostaja in se bo lastnino tako, kot bo določil zakon. Dokler pa zakona ne bo, bomo ta vprašanja urejali z najemnimi pogodbami. Kar je držbenega inventarja, pa smo predlagali, da bi ga podjetniki odkupili."

Kakšno je v novonastalih podjetjih razmerje med družbenim in zasebnim kapitalom?

"V vseh primerih je osnovni kapital družbe 8.000 tolarjev. Osemdeset odstotkov so prispevali delavci, zasebniki, dvajset odstotkov pa družbeno podjetje. Ker smo v družbenem podjetju ugotovili, da so naši ustanoviteljski deleži nesmiselni oz. da samo povzročajo zaplete in sumnjenja, smo se odločili, da jih umaknemo in da se podjetja registrirajo kot zasebna podjetja. Podjetniki, ki bodo morali precej denarja vložiti še v nakup orodja in opreme, prevzemajo s tem tudi prejšnje tveganje. Če bodo, denimo, na licitaciji za opravljanje dimnikarskih storitev ostali prazni rok, so lahko njihove današnje naložbe tudi proč vržen denar."

Ali bo Dimnikarsko podjetje Kranj "potegnilo" svoje deleži iz mešanih podjetij zato, da bi začitilo družbeno premoženje, ali so za to drugi razlogi?

"Glavni razlog je v tem, da v sedanjih razmerah mešana podjetja vzbujajo sumničenja o "prelivanju" družbene lastnine v zasebno in o okoriščanju. Pri nas ni šlo za ničesar takega. Družbeno podjetje je vseskozi bedelo nad lastnino, ki jo je doslej ustvarilo, in bo tudi poskrbelo za to, da se bo premoženje lastnino tako, kot bo določil zakon."

Kako to, da je eden od zasebnikov, ki sicer ni (bil) zaposlen v Dimnikarskem podjetju Kranj, v.d. direktorja dveh dimnikarskih podjetij v mešani lastnini - Kamina in Rasa?

"Gre za obrtnika, ki že opravlja dimnikarske storitve v delu radovljiske občine. Ker pa ima premajhno območje, smo mu odstopili še del kranjske občine in mu tako kot drugim omogočili, da je postal soustanovitelj podjetja v mešani lastnini in v.d. direktorja podjetja. In zakaj je soustanovitelj in v.d. direktorja še enega od podjetij? Eno od območij kranjske občine je namreč prevzel naš delavec, ki je sicer dober dimnikar, vendar ima s podjetništvo malo izkušenj, zato je zaprosil omenjenega obrtnika in podjetnika iz radovljiske občine, da bi kot v.d. direktorja zastopal tudi "njegovo" podjetje."

Iskra

S • E • L • E • C • O • M

ZASEBNI TELEFONSKI SISTEM

za eno ali dve zunanjji liniji

064/326-733
ISKRA TERMINAL KRAJN
In pri vseh pooblaščenih lokalnih
zastopnikih

Na sistem SELECOM je možno priključiti več internih telefonskih aparativ.

Hkrati pa še:

- faksmilna naprava
- dæmpter
- električna ključavnica
- besy alarm
- telefonska župnic

SELECOM

SELECOM - REŠITEV PROBLEMA NOTRANJIH IN ZUNANJIH TELEFONSKIH POGOVOROV

TERMINALS
European Quality and Design from Iskra

Kmetijstvo v letu 1991

Leto velikih predstav in majhnih kmetijskih korakov

"Trdo kmečko življenje kuje značaj človeka kmeta, njegovo srce in ponos; kuje ga dan za dnem. Kmet je s srcem navezan na svojo zemljo. Njegove roke so trde, žuljave. Njegovo srce je prav tako trdo. Ljubezni, nežnosti kmet ne kaže. Čustva skriva pod trdo skorjo zunanjosti... Tako je skrita tudi moč rodnosti zemlje, da spomladi vzklike iz nje novo življenje. Vendar je kmetova ljubezen mnogokrat močnejša celo od življenja in smrti, posvečena njegovemu domu, zemlji in gozdu. In kdor kmetu pomaga negovati zemljo, postane njegov zaveznik, del njega samega..."

In koliko zaveznikov, o katerih neposredno in posredno govori ljudska pisateljica v eni od svojih povesti, je letos imel slovenski kmet? Jih je bilo veliko ali malo? So bili dobri ali slabii?

Leto, ki se končuje, je bilo leto "velikih predstav" (osamosvojitev, vojna, boj za mednarodno priznanje, denacionalizacija in popravljanje povojnih krivic itd.); leto, ko na skupščinskem odru ni bilo vedno dovolj prostora za zakone in vprašanja, ki ne posredno zanimajo slovensko kmetstvo. Veliko dela je bilo začetega, precej je ostalo nedokončanega. Ne samo zaradi časovne stiske in "velikih tem", ampak tudi zaradi zapletov, stranpoti, prestiža, političnih igrat, nizkih udarcev, menčavosti, premajhne preudarnosti in taktnosti...

Slovenski kmetje, ki so z ustanovitvijo kmečke zvezze, predhodnica današnje parlamentarne stranke, oralji brazde strankarskega življenja na Slovenskem, priznavajo novi oblasti zasluge za nastanek samostojne slovenske države, a hkrati poudarjajo, da so v njej videli močnejšega zaveznika. Čeprav so kmečke korenine močno in na široko razpredene v slovenskem narodu in čeprav so bili naši očetje, dedje in prededeje v glavnem kmetje, so nekateri (tudi v vladu, v parlamentu, v strokovnih krogih) pozabili na svoje kmečke

Pogledovanje k sosedu

Ko tudi krhlji postanejo iskano blago...

Sirarna v Lamprechtshausnu odkupuje le mleko od krav, ki niso krmljene s koruzno in travno silažo.

Kranj, 27. decembra - Ko se je Karlo Hujber, direktor Inštituta za razvoj občin v Salzburgu, mudil pri podpredsedniku jeseniških krščanskih demokratov in občinskemu poslancu Francu Avseniku, se je porodila zamisel, da bi predstavniki Slovenskih krščanskih demokratov in Slovenske kmečke zvezze - Ljudske stranke obiskali Salzburg in zgornjo Avstrijo in se seznanili predvsem z regionalnim razvojem malih občin. Dvanajstljanska skupina, v kateri so bili krščanski demokrati Jana Primožič iz Tržiča ter Rajko Skubic in Franc Avsenik z Jesenic in predstavniki kmečke zvezze Janez Šebat, Ivan Štular in Pavel Razinger, se je mudila v Avstriji sredi decembra. Domov se je vrnila s koristnimi spoznanji in z mislio, ki jo je že ob sprejemu izreklo salzburški nadškof dr. Georg Eder, češ smo na isti ladji, vsi se moramo prizadevati za dobro, za mir na svetu. Majhni narodi so prav tako pomembni kot veliki. Tudi Avstrija ni velika dežela...

Ko so kmet Janez Šebat iz Smokuča in predsednik jeseniške podružnice kmečke zvezze, Ivan Štular, kmet iz Strahinja in republiški posланec, ter Pavel Razinger, kmetijski svetovalec in jeseniški minister za kmetijstvo, po povratku domov pripovedovali o vtiših, predvsem o kmetijsko pomembnih vprašanjih, so večkrat poudarili to, da se naši sosedje še posebej dobro zavedajo, kako pomembna je ohranitev podeželja za uspešen razvoj družbe in gospodarstva. Kmetijstvo in kmečki živelj sta neodvisno od tega, koliko je na podeželju kmečkega prebivalstva, glavna vzdova za razvoj, ki si ga po mnenju avstrijskih sogovornikov ni mogoče zamisliti brez dobre lokalne infrastrukture, odpiranja novih delovnih mest in krepitev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Ni dobro, da ljudje čakajo na to, od kod bo "prijetela" zaposlitve; ljudje, ki so brezposleni, morajo predvsem veliko razmišljati in iskati idejo, delo, ki bo prinašalo zaslužek ter omogočalo normalno delo in življenje.

Primer avstrijskega Steinbacha je v tem dovolj poučen. Kovaštvo nožev, ki je imelo v

prejšnjega (kmetijskega) režima", vendar ji to ni uspelo. Zakaj ne, ni povsem natančno pojasnjeno. Ali je razlog v tem, da se tudi v kmečki zvezi niso mogli usoglasiti o tem, kdo naj bi v primeru Ostercevega "padca" postal novi kmetijski minister? Ali premier Lojze Peterle ni upal tvegati in tako občutljivega področja, kot je kmetijstvo, prepustiti morebitnim "zaletavcem", o katerih je govoril tudi predsednik kmečke zveze Ivan Oman? Je bilo zamenjava ministra mogoče vmesiti tudi v okvir odnosov med kmečko zvezo in krščanskimi demokratimi?

Pisateljici, ki je v ljudski povesti zapisala, da je "kmet s srcem navezan na svojo zemljo", velja priditi, pa vendarle: letosni posvet kmetijske svetovalne službe na Bleedu je pokazal, da ima Slovenija za racionalno gospodarjenje premajhne kmetije in da bo podobno kot druge alpske države moralna stopiti na pot, na kateri se bodo morali tudi nisti, ki so s srcem navezani na zemljo, tej zemlji odpovedati. Za proces, ki bo dolg in zapleten, bo mogoč šele v razmerah, ko bo zemlja postala breme, ne pa posmenben vir zasluga, in se bo zemlja dalo "zamenjati" za dobro službo v drugi dejavnosti.

Če je bilo letos še mogoče nekako shajati brez dolgoročne razvojne strategije (in rajonizacije), to ob vse bolj jasnem položaju Slovenije in njenih odnosov z drugimi deli nekdanje Jugoslavije in svetom ter ob vse bolj podrobnih zakonih ne bo več mogoče. Slovenija potrebuje dolgoročno razvojno strategijo, Slovenija se bo tudi morala (ob nekaterih javno izraženih dilemeh) tudi odločiti, ali bo podpirala pridelavo domače hrane in z ustrezimi ukrepi ščitila domače kmetijstvo pred nelojalno konkurenco, ali bo strategijo snovala na predpostavki, ki jo je najbolj odkrito izrazil dr. Marko Kranjec, nekdaj republiški finančni minister, zdaj pa viceguverner Banke Slovenije, ko je dejal, da ni pripravljen vse življenje jesti kruha iz drage domače pšenice in mesa, ki je dražje od uvoženega. ● C. Zaplotnik

Veliko letos vloženih naporov je bilo jalovih, brez rezultata. Kmečka zveza se je vsaj dvakrat prizadevala, da bi spodnesla ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano prof. dr. Jožeta Osterca in še nekaj njegovih sodelavcev, ki naj bi bili "ostanek

Za naše razmere je zanimiva tudi tržnica v Schlierbachu. Na gostilniškem vrtu jo je uredilo širinajst kmetov, v njej pa ima vsak kmet svoj "puli". Prodajajo sveže mleko, razne vrste kruha, izdelke iz ovčjega mleka, strojene kože, storže, zelišča, metle, različne vrste domače pijače (od mošta do orehovca) in druge izključno domače kmetijske pridelke in izdelke. Blago na policah nosi ime proizvajalca, nekaj blaga ima tudi zaščitno znamko "biolosko neoporečno". Tržnica je odprta enkrat na teden (ob sobotah), povpraševanje po pridelkih je večje od ponudbe, kupci pa so predvsem domači in tuji turisti.

Gostje iz Slovenije so si ogledali tudi manjši kraj Lamprechtshausen in tamkajšnjo sirarno, v kateri izdelujejo znameniti sir edamec. Sirarna je v lasti 70 kmetov, na dan predela 9 do 14 tisoč litrov mleka, sir prodaja po vsej Evropi, zaposluje pa štiri delavce. Odkupuje le mleko od krav, ki jih kmetje niso krmili s travno ali koruzno silažo, vendar pa jim za to omejitev prizna 51 grošev dočaka na liter in po letnem obračunu še 20 do 30 grošev. Za liter mleka dobijo 6,30 do 6,50 šilinga, za mleko nadoločenim kontinentom pa le poldrugi šiling. Kontrola mleka je petkrat na mesec. Če kdo odda oporečno mleko, je tisti dan vse oddano mleko "njegovo" oz. mora za tolikšno količino plačati vse stroške.

dar in za stalno razstavo izdelkov domače obrti, vsako leto večje.

Nekdaj propadajoča vas je ponovno zaživila. Prebivalci so spoznali, da imajo dobrine, s katerimi je mogoče tržiti, da je njihov kraj lep in da ni razloga za odseljevanje ali iskanje zaposlitve zunaj domačega kra-

prejšnjega (kmetijskega) režima", vendar ji to ni uspelo. Zakaj ne, ni povsem natančno pojasnjeno. Ali je razlog v tem, da se tudi v kmečki zvezi niso mogli usoglasiti o tem, kdo naj bi v primeru Ostercevega "padca" postal novi kmetijski minister? Ali premier Lojze Peterle ni upal tvegati in tako občutljivega področja, kot je kmetijstvo, prepustiti morebitnim "zaletavcem", o katerih je govoril tudi predsednik kmečke zveze Ivan Oman? Je bilo zamenjava ministra mogoče vmesiti tudi v okvir odnosov med kmečko zvezo in krščanskimi demokratimi?

Pisateljici, ki je v ljudski povesti zapisala, da je "kmet s srcem navezan na svojo zemljo", velja priditi, pa vendarle: letosni posvet kmetijske svetovalne službe na Bleedu je pokazal, da ima Slovenija za racionalno gospodarjenje premajhne kmetije in da bo podobno kot druge alpske države moralna stopiti na pot, na kateri se bodo morali tudi nisti, ki so s srcem navezani na zemljo, tej zemlji odpovedati. Za proces, ki bo dolg in zapleten, bo mogoč šele v razmerah, ko bo zemlja postala breme, ne pa posmenben vir zasluga, in se bo zemlja dalo "zamenjati" za dobro službo v drugi dejavnosti.

Če je bilo letos še mogoče nekako shajati brez dolgoročne razvojne strategije (in rajonizacije), to ob vse bolj jasnem položaju Slovenije in njenih odnosov z drugimi deli nekdanje Jugoslavije in svetom ter ob vse bolj podrobnih zakonih ne bo več mogoče. Slovenija potrebuje dolgoročno razvojno strategijo, Slovenija se bo tudi morala (ob nekaterih javno izraženih dilemeh) tudi odločiti, ali bo podpirala pridelavo domače hrane in z ustrezimi ukrepi ščitila domače kmetijstvo pred nelojalno konkurenco, ali bo strategijo snovala na predpostavki, ki jo je najbolj odkrito izrazil dr. Marko Kranjec, nekdaj republiški finančni minister, zdaj pa viceguverner Banke Slovenije, ko je dejal, da ni pripravljen vse življenje jesti kruha iz drage domače pšenice in mesa, ki je dražje od uvoženega. ● C. Zaplotnik

Veliko letos vloženih naporov je bilo jalovih, brez rezultata. Kmečka zveza se je vsaj dvakrat prizadevala, da bi spodnesla ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano prof. dr. Jožeta Osterca in še nekaj njegovih sodelavcev, ki naj bi bili "ostanek

Kaj je kmete (in njihove politike) letos najbolj motilo in jezilo?

O, ti gozdarji! Še (neodkazano) podrto drevje žigosajo!

Matevž Debeljak, kmet z Jarčjega brda: "O, ti naši politiki! Že par let spravljajo skupaj zakona o zadružah in o gozdrovih, pa še nimajo nič za pokazati. Tu jih je treba pokritizirati. In pokritizirajte jih! Hvalijo jih že drugi. Kmetje odkazila ne potrebujemo. Tisti, ki smo vsakodnevno v gozdu, znamo na gozd bolj paziti, kot oni, ki ga pridejo pogledat le nekajkrat na leto. Kdor pa na gozd že doslej ni pazil, tudi v prihodnje ne bo in mu tudi noben strokovnjak ne bo mogel pomagati. Sicer pa samo odkazilo sploh ni sporno, bolj je sporno to, da ne bi bilo odkazilo tudi evidenca za davke."

● ● ●
Marjan Podobnik, podpredsednik kmečke zveze in republiški poslanec:

"V nove čase smo šli z resnimi nameni, da tisto, kar smo zapisali v program, tudi uresničimo, vendar pa smo kmalu ugotovili, da tudi nova oblast "vleče" za sabo dosti starih napak, predvsem nenačelnost. Problemov, ki bi jih lahko hitro rešila (na primer - problem "zaprtili kuvert"), ni reševala odločno. Na kmetijsko-gozdarskem področju me je najbolj ujezik aragonant odnos t.i. gozdarskega lobija do mnjenj, predlogov in pobud naše stranke, ki želi v gozdarstvu zakonu dati pravo mesto lastniku in lastnini, hkrati pa zaščiti tudi druge interese. Presenetil me je tudi nekritičen odnos sredstev javnega obveščanja.

V kmečki zvezi smo se zelo resno zavzeli za uresničevanje strankinega in Demosovega programa, vendar smo kmalu spoznali, da nekateri našega programa niso vzeli preveč resno in da kmetijsko-gozdarski program celo podcenjujejo."

● ● ●

Jaka Korenčan, kmet s Podbrezij in kranjski kmetijski minister: "Kaj me je najbolj ujezilo? Anarhija! Pričakoval sem, da bo republika letos sprejela vse za kmetijstvo in gozdarstvo najpomembnejše kmetijske zakone, pa jih je uspelo "spraviti pod streho" le zakon o denacionalizaciji. Zakonov o zadružah, o gozdrovih, o veterini, o kmetijskih zemljishčih, o lovstvu pa še ni. Razočaran sem.

V občini me je najbolj ujezilo, da smo kmetje vse let občutili posledice priporočila, ki smo ga prejeli v začetku leta, češ da bo vse intervencije v kmetijstvu prevzela republika in da po občinah za to ni treba posebej namenjati denarja. No, kasneje se je izkazalo, da to ni bilo res in da tedanj finančni minister, zdaj pa viceguverner Banke Slovenije dr. Marko Kranjec ni posebno naklonjen kmetijstvu. Da sem letos precej časa porabil za politiko, se je odražalo tudi na kmetiji. Rezultati so nekoliko slabši, kot bi bili sicer. To je izkušnja in poduk, da je zame mesto na kmetiji in v strokovnem kmetijskem delu, ne pa v politiki."

● ● ●

Franc Soklič, kmet s Sela pri Bledu:

"Razmire so takšne, da se ne smemo preveč jeziti, kajti sicer bi morali biti jezni vse leto. To pa ne bi bilo dobro... Najbolj so letos razjezile razprave o novem gozdarstvenem zakonu. Gozdarji zavračajo pripombe kmetov in se zgovarjajo na strokovnost. Pojdimo pogledat gozdove in bomo videli, da vse le ni bilo narejeno tako strokovno, kot radi poudarjajo! Spet bi nam radi vsilili obvezno odkazilo in sečno po nekem načrtu. Kmetje imamo gozdove predvsem za hude čase, gozd je že od nekdaj kmetova rezerva ali banka.

Nad kmečkim turizmom se letos nismo posebej jezili. Ko je bilna v Sloveniji vojna, smo bili sicer brez gostov, vendar pa so takoj, ko je zavladal mir, spet prišli. Najbolj me moti, da je turizem kot dopolnilno dejavnost kmetije treba toliko uradovanja, pisanja, vodenja knjig..."

● ● ●

Marija Martinčič, kmetica iz Lučin:

"Najbolj me je razjezilo, ko smo brez odkazila posekali les, potem pa so nam gozdarji brez naše vednosti vse požigali. Ne vem, zakaj so to storili: ali zaradi davkov ali česa drugega. Razjezilo me je tudi, ko smo prodali bika in se je čez nekaj dni podražil. Čeprav sem šla v klavnicico in zahtevala razliko, mi je niso hoteli plačati. O, jezi me tudi cena mleka! Nam so ga nazadnje plačali po sedem tolarjev, v trgovini pa ga prodajajo tudi po štirideset tolarjev. Razliko je prevelika, preveč je tistih, ki h kmetovim žuljem pristavljajo lončke."

● ● ●

Janko Aljančič, kmet iz Križev:

"Pri nas smo vojno v Sloveniji občutili tudi drugače, kot jo je večina. Ker so se prekinili ustaljeni trgovski tokovi z obmorskih krajih in ker zaradi vojne ni bilo turistične sezone, nam je propadlo okrog sto ton zelenjave, predvsem solate, ki bi jo sicer prodali. Ni nam preostalo drugega, kot da smo jo razrezali in jo "vrnili" naravi. Nekaj zelenjave nam je julija še uspelo prodati na Hrvaško, vendar doslej še nismo prejeli plačila in niti ne vemo, kdaj ga bomo. Kadarkoli pa plačilo že bo, bo verjetno zelo razvrednoteno. Ker imamo kmetije "tovorno brez strehe", nas ujezijo in razjezijo tudi predolga sušna ali deževna obdobja in druge vremenske neprilike. Letos jih je nekaj bilo in tudi nad temi smo se včasih jezili."

● ● ●

Jože Skuber, kmet z Zgornjega Jezerskega:

"Kaj nas je najbolj jezilo? Cene! Cene mleka in lesa! Odkupna cena mleka je sramotno nizka, cena lesa pa je v zadnjem letu realno padla za več kot polovico. Zdaj dobimo za kubični meter okrog petsto šilingov, prej pa smo 1000 do 1200. Ker dobimo za les plačilo po dveh do treh tednih, nam vmes že spet preceje pozbore inflacije. Zakon o gozdovih? Kaj naj rečem? Kmetje ne bomo dopustili, da bi nas gozdarji še naprej "komandirali"! Letos še nismo bili gospodarji na svoji zemlji. Želimo si, da bi bili in upamo, da to tudi bomo.

Jezili smo se tudi nad vremenom. Ko bi morali spravljati seno, se je začelo deževje. In ko bi traktor moral najbolj delati, se je pokvaril!"

● ● ●

Ivko Bergant, predsednik Planinskega društva Tržič

Življenje utiriti v normalne kolesnice

»V letošnjem letu se je zgodilo marsikaj predvidljivega in še več nepričakovanega. Sam sem pravzaprav presenečen nad tako hitrimi in obsežnimi spremembami. Seveda, marsikaj bo še treba popraviti in dograditi v prihodnjem letu! Mislim zlasti na to, da nekaterim ljudem ne bi hodilo toliko po glavi pogrevanje naše preteklosti, ampak bi se začeli bolj ukvarjati s sedanjostjo. Čeprav so pred nami nove volitve, bo treba pozabiti na medstrankarska nasprotja, da bi lahko utirili življenje na normalne kolesnice,« razmišlja o političnem utripu v prihodnjem letu Tržičan Ivko Bergant.

»Kot predsednik PD Tržič ne morem mimo dejstva, da je večina našega članstva pod povprečjem splošne živiljenjske ravni. To se bo še naprej odražalo na osipu članstva in tudi na skromnejši prodaji v kočah. Zato se bomo oklepali zaviranja cen v postojankah, da bi obdržali čimveč gostov. Namesto do sedanju povečevanju zmogljivosti koč se bomo morali posvetiti vzdrževanju in posodabljanju stavb, zlasti z ekološko naravnanimi naložbami. Tako tržički planinci načrtujemo, da bi prihodnje leto začeli izkorisčati v koči na Dobrči sončno energijo; če ne bomo uspeli vsega, bomo zbrali skupaj vsaj potreben material. Kot predsednik meddruštvenega odbora planinskih društev Gorenjske pa bi si želel, da ta povezava ne bi bila samo formalna. Namreč, kar tretjina vseh društev sedaj ne sodeluje v odboru. Več bi lahko storili pri nekaterih osnovnih dejavnostih, zlasti pri izobraževanju članstva. Še posebej pa bi nas moral družiti skupni nastop pri uveljavljanju določenih usmeritev in zagotavljanju materialnih osnov za naše delovanje. Če nam ne bo uspelo s skupnimi močmi doseči, da bo Republika Slovenija še naprej zbirala denar v skladu za obnovno visokogorskih postojank, sami kmalu ne bomo zmogli vseh bremen,« ugotavlja o razvoju planinskega gospodarstva neutralni planinski funkcionar iz Tržiča.

Kakor priznava Ivko Bergant, mu je delo v planinski organizaciji v veliko zadovoljstvo. Vesel je priznanja Planinske zveze Slovenije, ki ga je letos prejel ob 60-letnici živiljenja. Vendar v sebi čuti še dovolj moči, da bo skupaj s planinsko organizacijo še dočakal kakšen okrogel jubilej. Ker ta organizacija, ki je povsem nepolitična, stopi po jasno začrtani poti, je v njej prizravljeni poprijeti za vsakršno koristno delo, pa naj bo še tako težavno. ● Stojan Saje

Franci Petek, svetovni prvak iz Lesc

Za vrhunski rezultat moraš imeti tudi "svoj dan"

Smučarskega skakalca Francija Petka Slovencem, še posebej pa Gorenjem, ni treba več posebno predstavljati. Vsi, ki imamo radi šport, ga poznamo kot pogumnega mladeniča iz Lesc, svetovnega prvaka iz zadnjega prvenstva v Italiji, pa tudi kot vedno nasmehanega, simpatičnega fanta. Seveda pa je Franci moral za svoje uspehe tudi veliko garati, trenirati, se maričemu odrekati. Toda pred letošnjo sezono, ko je že kazalo, da ne bo mogel nastopiti kot Slovenec, pod slovensko zastavo je dejal: "Raje ne nastopam več!" In bil seveda toliko bolj srečen, ko je na prve tekme čez lužo odpotoval kot slovenski predstavnik.

Letošnja sezona bo zate v marščem drugačna od drugih. Z lanskimi uspehi si prišel med najboljše skakalce sveta, veliko zato od tebe pričakujejo domači ljubitelji skokov. Kaj pa načrteš sam?
"Po prvih tekmmah je vsem skupaj že malo bolj jasno kaj načrtovati v letošnji sezoni. Predvsem se je pokazalo, da je svetovni vrh zelo širok in da moraš, poleg tega, da dobri skočeš, imeti tudi "svoj dan". Vendar pa seveda računam, da se bom s tekmcem lahko enakopravno meril in da bom lahko kdaj prišel malo bolj spredaj. Seveda pa nikoli ne veš, kaj te čaka. Lahko se poškoduješ, lahko je kaj drugega. Upam pa seveda, da bo šlo po sreči in bom lahko normalno tekmal."

Uvodne tekme vlivajo optimizem?

"Pokazalo se je, vsaj pri meni, da sem kar dobro treniral, čeprav mi mogoče manjka še nekaj "psihične stabilnosti."

Dobro skakanje na olimpijadi pa je gotovo tvoj letošnji najpomembnejši cilj?

"Seveda je moj glavni letošnji cilj olimpiada. Je pa to tako - za prve tri so samo trije "placi". Seveda, če bom dobro skakal, če bom imel svoj dan, če bom imel poleg tega še srečo... bom lahko dobro uvrščen. Lahko pa mi seveda spodleti..."

V športu so uspehi in neuspehi. Kaj bi bil zate v novi sezoni uspeh?

"Zadovoljen bi bil, če bi se uvrščal nekje do desetega mesta. Zelo lep uspeh bi bilo uvrščanje do šestega mesta, uvrščanje med prve tri pa je seveda "sanjsko". Posebno na olimpijadi, ki je še več kot svetovno prvenstvo, saj je samo vsako četrto leto. Vsak športnik si zato ravno takrat želi pokazati vse, kar zmore. Toda med tri se pač lahko uvrstijo trije."

Na domači skakalni tekmi v Planicah se vedno zbere veliko navijačev, lani so te navdušeno pozdravljali na svetovnem prvenstvu. Ti to pri skoku kaj pomaga?

"Moram reči, da imam rad navijaško vzdušje, da je veliko ljudi okrog skakalnice. To mi da še poseben polet." ● V. Stojanovnik, foto: G. Šink

Oskrbnik v najprijetnejšem planinskem domovanju

Med vsakdanjim planincem ali ministrom ni razlik

Tako razmišlja Jezerjan Andrej Karničar in to pravilo v Češki koči velja.

Jezersko, 26. decembra - Že lani, ko so pri Češki koči praznovali 90. obljetnico postavitve postojanke in je Andrej Karničar zaokrožil tretje desetletje svojega oskrbištva v koči, sva si potihem obljubila, da bova ob prvi priložnosti pokramljala kaj več za bralce Gorenjskega glasa. Pa je minilo kar debelo leto do ponovnega srečanja z oskrbnikom, katerega kočo so planinci letos izbrali za najprijetnejše domovanje v slovenskem visokogorju. In to je pravi razlog za današnji pogovor!

Prepričani smo, da je ime Karničarjev znano daleč naokrog, čeprav je vaša družina tesno povezana z Jezerskim in bližnjo okolico. Bi vendarle povedali našim bralcem najprej nekaj več o sebi?

KARNIČAR: »Ja, po poreklu sem res pravi Jezerjan. Njemanj za štiristo let nazaj se ve, da je Karničarjev rod v tem kraju. Rodil sega se novembra 1923. leta kot sin čevljarja. Tudi sam sem se izučil tega poklicca in nekaj let po vojni poskušal postaviti na noge svojo obrt, a takrat niso bile prave razmere za to. Pozneje sem bil tudi miner v kamnolomu, od 1960. leta pa sem se ukvarjal z oskrbovanjem Češke koče, kar kljub upokojitvi počenem še danes.

S krajem smo zelo povezani. Imel sem možnosti za boljšo eksistenco, če bi se odselil drugam. Tako sem delal hišo v domačem kraju kot Noč barko, od 1948. do 1970. leta, brez vsakega posojila. Vseeno mi ni žal, da sem ostal tukaj, med gorovjem in goščo. Tudi otroci se drže na Jezerskem, eno dekle in štiri fante imava, od teh samo še eden stanuje doma. No, pa trinajst vnukov je že v naši družini!«

In kaj je odločilo, da ste postali tudi poklicni oskrbnik v Češki koči?

KARNIČAR: »Že po vojni sem kot ustanovni član Planinskega društva postal gospodar Češke koče. Na začetku nismo imeli nikogar za oskrbnika, pa sem sprejel še to naloge 1948. leta; zatem sem jo opravljal še dve leti. Tudi 1960. leta smo imeli težave v planinskem gospodarstvu, zato sem ponovno priskočil na pomoč. Pri oskrbištvu sem vztrajal ob delu v kamnolomu več let, dokler se ni domače planinsko društvo toliko opomoglo, da se me lahko redno zaposliš.

S kočo torej že dolgo delite usodo. Veliko ste storili za napred v njej, obenem pa ste si zavzeto prizadevali za ohranjanje pristne podobe postojanke iz začetka tega stoletja. Kaj je bilo za vas težje?

KARNIČAR: »Posebno po vojni, ko so hoteli vse staro porušiti in zamenjati z novim, je bilo hudo. V koči so hoteli na vsak način položiti plastično talno oblogo, podreti lončeno peč in jo zamenjati z želevno, narediti pločevinasto streho in podobno. Kar dosti sem imel opraviti, da sem nekaj odbornikov prepričal o škodljivosti tega početja. Tako je baja ostala nazunaj takšna, kot so jo

nobenega gosta, ko v grdem vremenu prihajajo mokri in blatni obiskovalci, ko planinci pojedo večinoma le s seboj prineseno hrano. Ko bi bil najbolj potreben prijazen sprejem, bo tak oskrbnik najbolj gotovo napet in neprijazen.«

Andrej, kakšni gostje prihajo k vam in koga sprejemate najraje?

KARNIČAR: »Veste, pri Češki koči je bil že 1937. leta prvi smučarski tečaj. Od takrat naprej je koča gostila mnogo smučarskih representantov; tudi sedanji vodja slovenskih alpskih smučarjev je treniral pri nas. Poleti sem zaidejo tudi nedeljski obiskovalci, ki se sprehoodijo le do koče. Največ je seveda pravih planincev, katerih osnovni cilj so vzponi na okoliške vrhove. No, žeata mi je privzgojil spoštljivost do ljudi. Vendar, v gorah ne delam nikakršnih razlik med njimi! Naj bo najbolj preprost hribovec ali pa minister, vsak je enako dobrilos. Gotovo sem vesel uglednih gostov, tudi ministre in škofe sem sprejel, ampak zato nisem mize posebej pogrinjal, ali tem ljudem posečeval drugačno pozornost.«

Kdaj pa je bilo v vaši koči najbolj družabno in veselo?

KARNIČAR: »To je pa težko reči! Tolikokrat je bilo tako ljubko, da bolj sploh ni moglo biti. Včasih je bilo v kočah veliko bolj družabno kot danes. Ljudje so bolj držali skupaj, radi smo zapeli in se poveselili. Sedaj mladi čakajo, da jih bo kdo drug razvedril, ali pa razgrajajo čez vse mere. Kajpak, to nikogar ne zabava!«

to, ker nekaj dni zatem niti hoditi nisem mogel od utrujenosti.

Sprašujete, ali se mi je pozneje zahvalil za rešeno živiljenje? Ne, nikdar več se nisva niti videla niti slišala. Če bi pričakoval zahvale, verjetno mi bi šel velikokrat pomagat. Pa tudi drugače, z nasveti iz izkušenj, skušam planince obvarovati pred nesrečo. Za svojeglave pa ni pomoči.«

Po vsem povedanem je še bolj razumljivo, da so vašo kočo letos izbrali za najprijetnejši visokogorski dom. Kako sprejemate to priznanje?

KARNIČAR: »Ljudje smo tako ustvarjeni, da je vsak vesel pohvale. Tega, kar sem počel, seveda ni povzročila kakšna želja po prvem mestu. Poleg tega, ni le moja zasluga, da so obiskovalci v koči dobro sprejeti in postreženi; za pomočnike sem imel kar pridna dekleta. Zdi se mi pa tudi, da gostom pomeni več od bogate postrežbe pristno hribovsko vzdušje, ki ga pri nas res ne manjka. Upam, da bo še naprej tako.«

Klub spoštljivim letom vsako leto znova odhajate na Spodnje Ravni. Bo tako tudi leta 1992?

KARNIČAR: »O hribovski upokojitvi pa res ne premisljam! Vsa naša družina živi s Češko kočo, vsak postori svoje v njej. Tudi sam bom vztrajal, dokler bom pri močeh, saj mi je to v zadovoljstvu.«

Ce bi imeli možnost ponoviti živiljenje, bi spet stopili na pot planinskega oskrbnika?

KARNIČAR: »Glede na to, kar sem doživel, ne bi prav nič

Kdor je že kdaj vstopil v Češko kočo, dobro ve, da sta v njej doma prijaznost in gostoljubnost. Je vedno vaša navada, da ste moraliblje obiskovalce z dobrim sprejem?

KARNIČAR: »Ja, mislim, da je ponavadi bilo tako. Zdi se mi, da smo se vsi iz družine dobro počutili zunaj v tistem skalovju in notri v tistem cvetaju. Tam smo uživali skupaj z otroki; zanje je bila igra na snegu in v skalah, smučanje in plezanje. Tudi žena je po naranči v hribovki. Zato se nam ni bilo treba nič siliti k hribovsko primeremu obnašanju. Sami smo bili tam dobro razpoloženi; in če si sam dobre volje, si lahko do drugih tudi takšen. Komur je vseč nek ambient, bo gotovo vesel tudi vsakega obiskovalca v njem. Kdor pride v kočo morda samo zaradi zaslužka, tak človek potem težko prenese dni, ko ni od nikoder

pomisljal. Ce bi lahko porabil še vse pridobljene izkušnje, bi znal živiljenje v hribih še bolje organizirati in olepšati.«

Zahvaljujemo se vam za pogovor in vam želimo vso srečo! Obenem upamo, da bodo tudi vas obiskovali prijetni ljudje.

Stojan Saje

Slavko Kalan

14 tisoč izgubljenih delovnih mest

Rastoča brezposelnost v minulem letu je bila kriva, da se je SLAVKO KALAN, direktor kranjskega Zavoda za zaposlovanje in namenski direktorja republiškega zavoda, to leto pogosto družil z mediji. Razlog tokratnega druženja pa je drug: hkrati z letom 1991 jemlje slovo tudi Slavko Kalan. Ob odhodu v pokoj se je pogovor spet dotaknil - česa drugega kot zaposlovanja...

Retrospektiva vašega aktivnega življenja?

»Kot 15-letni fantič sem začel delati v jesenški Železarni, končal ob delu malo maturu (tedanjo osemletko), se zaposlil v kranjski Iskri, končal industrijsko šolo, misleč, da jo bom zapustil kot tehnik, pa sem jo kot strugar; kasneje dokončal tudi tehnično šolo, do leta 1963 delal v Iskri, zatem do 1974, v sindikatih, doštiral politologijo, nato pa od 1974. do letos delal v zaposlovanju.«

Kaj se je na tem področju dogajalo v preteklosti?

»Zaradi mnogih reorganizacij tega področja smo v preteklosti pogosto pozabljali na vsebinsko zaposlovanja, pa tudi na nas same. Preden sem začel delati v zaposlovanju, sredi 60-ih let, so bile razmere kritične, vendar ne toliko kot danes. Delo je tedaj iskalno od tri do štiri tisoč ljudi. V 70-ih letih se je začela odpirati možnost zaposlovanja v inozemstvu,

kmalu zatem pa tudi pri nas, tako da je družba začela sistematično zavirati odhajanje kvalificiranih ljudi v tujino. V Sloveniji se je začelo ekstenzivno zaposlovanje, primanjkovati je začelo delovne sile in množično so začeli zaposlovanje priseljence iz južnih republik. Sredi 70-ih let se je v enem letu pri nas zaposlilo tudi do tri tisoč delavcev iz drugih republik. Stopnja rasti zaposlenosti (med 4 in 5 odstotki) je bila tolikšna, da smo občinsko oblast začeli opozarjati na negativne učinke. Sicer pa smo imeli na Gorenjskem še leta 1988 doma polno zaposlenost. Na zavodu za zaposlovanje je bilo prijavljenih okoli 600 iskalcev za poslovne, in le ducat jih je prejelo domarno nadomestilo.«

Danes so razmere precej bolj dramatične. Kakšne bodo prihodnje leto?

»Brezposelnost, ki je novembra letos že skoraj dosegla številko 10 tisoč, bo še naraščala. Po grobih ocenah naših strokovnjakov bo konec prihodnjega leta narasla na 14 tisoč iskalcev zaposlitve. Če je bilo nekdaj med brezposelnimi desetina takih z nadomestilom, jih je danes že okoli 60 odstotkov. Vsa beda pa se bo pokazala, potem ko jim bodo te pravice prenehale, ko bodo tudi ob domarno pomoč. Pričakovati je socialne nemire, če na Gorenjskem ne bodo strnili sil za ponovno pridobitev 14 tisoč delovnih mest, kolikor smo jih izgubili zadnja tri leta, in sicer produktivnih delovnih mest.«

Kakšni so vaši načrti za pokoj: aktivnost ali zapeček?

Miha Pogačnik, violinist

Umetnost odpira vse poti

Kranj - Znani violinist Miha Pogačnik, doma iz Kranja, je tiste vrste glasbenik, ki ga ne zanimajo zgolj koncertne turneje po mestih, v katerih si umetnik pobliže spozna le s koncertno dvorano. Delovanje v okviru mednarodnega festivala IDRIART mu omogoča stik z ljudmi na različnih kontinentih ne le preko glasbe, pač pa z umetnostjo nasprotno.

Kakšno se vam kaže leto 1992?

»Natrpano s koncertnimi nastopi in s festivali IDRIART na različnih koncih sveta. Že nekaj časa skoraj ne ločujem svojih nastopov od festivalskih, vse preveč je oboje prepleteno. Nisem tiste vrste glasbenik, ki ga zanimajo izključno koncertne turneje, ki so morda finančno sicer do nosne - mene pa, razen glasbe, zanimajo tudi ljudje. Znani so moji glasbeni nastopi, spremlja jih pogovor s poslušalci, skupno poslušanje glasbe itd.«

So v vašem glasbene kolegariju tudi nastopi doma?

»V maju vsako leto nastopam tudi v Sloveniji. Z leti se je, kot se zdi, zarasil nekakšna orbita mojih koncertnih potovanj - oktober in november nastopam v Skandinaviji, Angliji in na Irskem, februarja v srednji Evropi, aprila v nekdanji SZ in tako gre do junija, ko se odvrtojo IDRIART festivali na več kontinentih. Vanje, kot se ve, je že vsa leta vključen tudi Bled in prav veseli me, da je med poslušalci in udeleženci blejskega festivala med tujimi tudi vedno več slovenskih.«

Letošnji festival je potekal v neugodnem času, kmalu po juninski vojni. Je bilo zato kaj manj udeležencev?

Nekaj se je res poznalo na udeležbi, toda idriartovske delevnice so prav tako stekle, prav tako veliko je bilo zanimanje za predavanja o waldorfski pedagogiki, alternativni medicini, biokmetovanju in podobno kot prejšnja leta. Letos je imel festival svojo obletnico in sicer v francoskem Chartresu, zaradi usmeritve Slovenije v samostojnost in zaradi ovir, ki so nastajale na tem, pa ki je bilo veliko do teža, da festival vsemu navkljub na Bledu tudi izpeljemo. In smo ga in še z novostjo - popotovanjem skozi pokrajino.«

V novem letu torej nadaljujete s svojim potovanjem z umetnostjo k ljudem, kar je princip delovanja IDRIART?

»Mislim, da je v sedanjem času, ko pol sveta pretresajo križe, velike druževne spremembe, če pogledamo samo nekdanje socialistične dežele, mnogo ljudi išče nove odgovore. V to iskanje je treba vnesti principe, ki veljajo tudi v umetnosti. Le tako je mogoče vzbuji tudi lastno ustvarjalnost pri ljudeh. To bo pomembno tudi za iskanja slovenskih razvojnih poti, posnemanje zahodnih vzorcev ni najboljše, mislim, da so pri nas še vse možnosti za izbiro novih poti in to na vseh področjih.« ● Lea Menninger

»Prav gotovo ne bom obtičal v zapečku. Obdržal bom stike z zaposlovalsko dejavnostjo, povzel pa jo bom tudi z dejavnostjo, ki mi je bila nekdaj bližu - s sindikatom. Upam, da bom s svojim znanjem in izkušnjami za obe področji lahko še koristen.«

Kdo vas bo nasledil?

»Moj naslednik bo mag. Franc Belčič, ki je gorenjski javnosti znan kot strokovnjak na področju štipendiranja in poklicnega usmerjanja. Njegov je, denimo, tudi projekt zaposlovanja "Karavanke". Sicer pa je odličen sodelavec, dober strokovnjak, pronicljiv in poln idej. Gleda na prihodnja dogajanja v zaposlovanju prav gotovo ne bo imel lahkega dela.«

● D. Z. Žlebir

**AVTO ŠOLA
VIKTOR**
RAZPISUJE TEČAJ
CESTNOPROMETNIH
PREDPISOV, KI SE BO ZAČEL
V. SREDO, 8. 1. 1991,
OB 16. URI V PROSTORIH
SREDNJE GRADBENE ŠOLE,
CANKARJEVA 2 (CENTER
MESTA KRANJA). INF. PO TEL.:
324-746
MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE

Prvič v 500 letih

Sejem ima svoje prostore

Vsa dolga leta v zgodovini kranjskega sejmarstva, ki bo 1993. leta proslavilo 500-letnico, je sejem gradil Kranj. Zdaj pa ima tudi kranjski sejem svoje prostore, kar nenazadnje niti ni tako nenavadno, saj v svetu tudi danes mesta gradijo sodobna razstavišča.

V letih od 1977 do 1981 so na področju sejmarstva v Kranju naredili tisto, da je sejemska dejavnost ostala. Takrat so odpravili nekdanjske sejemske barake, uredili kanalizacijo in se s samoupravnim sporazumom dogovorili za združevanje denarja za prostor in halo, zato katere je danes Kranj pomemben člen verige v prostoru Alpe Jadran in v tem delu Evrope.

»Hale nismo gradili zgolj za sejem,« pravi direktor sejma Franc Ekar. »Tudi ne samo za šport, kaj šele za eno samo športno panogo, čeprav je res, da je Kranj prav ob 100-letnici prve umetne ledene ploščadi v svetu, dobil tudi drsalische. Ven dar drsalische, ne pa led za hokej. Zanj hala nikdar ni bila grajena. Danes, po toliko letih obravnavanja pa je sploh vprašljivo, kako je z napravami za led, ki jih letos zaradi vojne nismo mogli preizkusiti. Kaj lahko se zgoditi, da bo večnamenska hala postal prostor za kakšno drugo dejavnost?«

Majhen sejmski koletiv je letošnje leto končal z zadovoljstvom in svojevrstnim ponosom, da so v zvezi s samoupravnim sporazumom odplačali vsa posojila, ob tem, da so pokrivali vse čas tudi izgubo, za katero se je obvezalo v sporazumu tudi tistih 90 odstotkov podpisnikov sporazuma, ki je nikdar po podpisu niso pokrivali. »Morda bi bilo pošteno, da bi tisti, ki postavljajo zdaj takšne ali drugačne pogoje, najprej poravnajo svoje obveznosti iz samoupravnega sporazuma. Kar prevečkrat nas zdaj z gnojevko polivajo zaradi ledu. Sprašujem se, kdo je gradil na primer vse te smučarske centre pri nas, pa nihče ne godrnja nad njihovimi današnjimi cenami. Razumevanje za športno dejavnost pa je bilo v Savskem logu vendarle vedno. Nenazadnje prav zaradi nismo mogli dokončati hale. Ob sedanjem "zunanjem" ute-

meljevanju pa nenazadnje pozabljamo, da je v Savskem logu sejem, ki Kranju prinaša dobiček. Zato je naravnost smešno, da nam v log pošiljajo različne kontrole kar po tekočem traku. Tako smo po tej plati celo bolj pomembni, kot recimo Elan.«

Kaj pravzaprav pomeni napis, da ste zdaj samostojni upravljalci?

»Vsekakor ne, da smo si nekaj vzel in podelili. Želimo sodelovati s prostorom in v njem, kar je zapisano tudi v našem statutu in opredeljeno z zunanjimi člani in vodstvom Programskoga sveta sejma. Osnovno pa je, da bo bodoča lastnina morala temeljiti po vzorcu drugih del in sejemov v njih, torej na delniški družbi. Trenutno smo družbeno podjetje (ne nekakšna privatizacija) in bomo počakali na normalen zakonodajni proces. Vsekakor pa bomo izpostavili zahteve po nadaljnjem razvoju sejemske dejavnosti v Kranju. Nenazadnje smo v desetih letih poslovanja dokazali, da smo idejo uresničili, z malo več dobre volje okolja in z boljšim posluhom kranjskih ambasadorjev in mendžerjev, ki so hodili po svetu, pa bi lahko naredili še več.«

In kakšen naj bi bil torej razvoj sejma?

»Vemo in poznamo svoje slavosti. Trenutno nas je zavrla moratorijska določba. Sicer pa ostaja v programu najprej večnamenska hala, ureditev energetskih in klimatskih naprav, parkirišč, morda tudi hotel oziroma motel iz sedanjega zimskega kopališča. Vsekakor lahko rečem tudi to, da će bo led, bo moral biti najprej tudi denar za obnovbo dotrjanih naprav, vsekakor pa ne bo šlo skupaj, da je lahko sejem sociala za neko dejavnost ali športno panogo. Osnova so še vedno sejni in ob 500-letnici upam, da bomo naredili nekaj več, kot pa popravilo strehe.«

(bivši Dekor)

Končno tudi na Gorenjskem!

Bela tehnika CANDY - MIELE - BLANCO šivalni stroji PFAFF.

Poleg bogate izbire bele tehnike iz Gorenja sedaj še pestrejša izbira iz uvoza za zah-tevnejši okus.

Dobili boste vse na enem mestu, od tihega pomivalnega stroja do super modernih pomivalnih korit iz silikrona.

Naše geslo je: Ne menjajte celih kuhinj, zamenjajte kuhinjske stroje, prihranili boste čas in denar

Trgovina MINI METRO vas popelje v svet kakovosti in izbire.

Ekar pravi, da pričakuje od ziv kranjskega strokovnega teama. Kar pa zadeva posamezne sejeme želi tudi spodbudnejo davčno politiko. Ne takšno, kot je sedanja, ko sejmarje odganja s sejmov. Sejem v Kranju ne bo prostor za davkoplačevalce (na ljubljanskem sejmu na primer ni!) in čas bi že bil, da bi carinsko zakonodajo dru-

gače "naštudirali", saj je zdaj zgolj prepisana iz (nekdanje) zvezne. »Sicer pa so bili letos na sejmu v Kranju prav vsi ministri in drugi ugledni in odgovorni ljudje iz Republike Slovenije in nihče ni negiral naših programov. In nenazadnje velja takšna ugotovitev tudi za občinsko vladovo oziroma občinsko politiko.« ● A. Žalar

Sreče, zdravja in osebnega zadovoljstva v letu 1992
želimo vsem, ki nas obiskujete!

2. januarja 1992 bo delikatesa odprta od 7. do 13. ure.

AVTOKLEPARSTVO - AVTOVLEKA

FRANC KERŽAN

PREDDVOR 3
64205 PREDDVOR

(064)45-043

Obilo sreče, zdravja in upeha v letu 1992!

Košarka

Triglav je potrdil, da sodi v zeleno skupino

Triglav : Micom Markus 108 : 98 (59 : 46)

Kranj, 28. decembra - Športna dvorana na Planini, gledalcev 200, sodnika Kamnikar in Kavčič, oba iz Ljubljane.

Triglav: Lojk, Ceranja 30 (6-5), Mubi, Prezelj, Prevodnik, Tušek 2 (2-2), Tadič 9 (2-2), Bošnjak 19 (5-3), Šubic 10 (2-2), Kastigar, Jeras 14 (4-3), Mitič 24 (8-8).

Micom Markus: Cvitan, Katarič 9 (4-2), Ajanovič, Mahovič 9, Kladnik, Sory 24, Murovec 2, Rizman 21 (1-1), Jagodnik 2, Šantelj 20 (6-4), Sow 5, Bursič 6.

Osebne napake: Triglav 17, Micom Markus 25; prosti metti: Triglav 29-25, Micom Markus 12 - 7; trojke: Triglav 7, Micom Markus 7.

V prvem delu srečanja je Triglav že v 13. minutu priigral prednost 15 točk, ki jo je zadržal do odmora.

V drugem delu so igralci domačega moštva prikazali eksibicijo na parketu, kar jih je nato uspavalo in gostje so tri minute pred koncem znižali razliko le na eno točko. Domačini so se nato zbrali in zmagali z desetimi točkami in dokazali, da so dajo v zeleno skupino.

J. Marinček

Košarkarji že ta konec tedna nadaljujejo prvenstvo. Derbi kola bo v Kranju, kjer Triglav v soboto ob 20. uri gosti Smelt Olimpijo. - Foto: Jure Cigler

Začenja se "Pokal Ratitovec"

Selca, 29. decembra - Športno društvo Selca in Športno društvo Bukovica sta skupaj s športnimi organizatorji iz Dolenje vasi, Zalega Loga in Davče pobudnika tekmovanja v veleslalomu, ki bo v novem letu potekalo pod imenom "Pokal Ratitovec". Tekmovanje bo sestavljeni iz petih tekem, tekmovalo pa se bo tako posamično kot ekipo. Vsako ekipo sestavljajo tekmovalci in tekmovalke od cincibanov do veteranov.

Tako se bo uresničila želja mnogih, da lokalna tekmovanja povežemo v športno rekreacijsko tekmovanje za celotno Selško dolino. Namero je podprla tudi občinska Športna zveza, pokroviteljstvo pa je prevzela tovarna obutve Ratitovec iz Železnika. Prva tekma bo to soboto, 4. januarja, organizira pa jo ŠD Selca na Soriški planini. Na tekmo so vabljeni vsi rekreativci, prijavite pa se lahko pri vodji svojih ekip. ● Štefan Lotrič

Prvenstvo mlajših pionirjev občine Kranj

V soboto, 11. januarja, bo ob 9.00 na Osnovni šoli Lucijan Seljak v Stražišču občinsko prvenstvo za mlajše pionirje in pionirke (letnik rojstva 1980 in mlajši). Pravico nastopanja ima po 7 igralcev iz vsake osnovne šole, ki ima sedež v kranjski občini. Igralo se bo 9 kol po švicarskem sistemu z igrальнim časom 15 minut na igralca(-ko). Tekmovanje bo trajalo predvidoma do 14.00.

Aleš Drinovec

Ekipno prvenstvo osnovnih šol občine Kranj v šahu

Kranj, 29. decembra - V soboto, 12. decembra, je bilo na Osnovni šoli Stane Žagar občinsko ekipno šahovsko prvenstvo osnovnih šol. Že več let pogrešamo sodelovanje osnovnih šol iz Senčurja, Cerkelj in Preddvorja.

Vrstni red pri starejših pionirjih: 1. OŠ Matija Čop Kranj (1. Blaž Kosmač, 2. Maja Sorli, 3. Matej Brce, 4. Erik Sedej, 5. Vlado Pantelič, 6. Dušan Tomič), 2. OŠ Stane Žagar Kranj (1. Peter Kovačič, 2. Igor Nonne, 3. Vekosav Delimar, 4. David Kopušar, 5. Sašo Lipovšek), 3. OŠ Simon Jenko Kranj (1. Tomo Kristanc, 2. Sašo Koren, 3. Perica Zlatanovski, 4. Sebastjan Vertej).

Vrstni red pri mlajših pionirjih: 1. OŠ Lucijan Seljak Kranj (1. Uroš Kavčič, 2. Branko Panič, 3. Vesna Panič, 4. Aleš Zaletelj), 2. OŠ Matija Čop Kranj (1. Aleš Sedej, 2. Tadej Brce, 3. Jure Ramovš, 4. Goran Pantelič), 3. OŠ Stane Žagar Kranj (1. Klemen Umnik, 2. Matevž Rudolf, 3. Jaka Čebašek, 4. Nikola Smolovič, 5. Arben Kukolaj), 4. OŠ Simon Jenko Kranj, 5. OŠ Simon Jenko Primskovo.

Aleš Drinovec

Planinci na Kum

Kranj, 30. decembra - Planinsko društvo Kranj organizira pohod na Kum. Odvod iz Kranja bo v četrtek, 2. januarja, ob 6.30 z vlakom do Ljubljane, odtod pa ob 8.40 do Trbovelj. Hote je bo za približno 4 ure. Zbor je na kranjski železniški postaji, kjer naj vsak pohodnik kupi povratno vozovnico do Trbovelj. Obleka in oprema naj bo vremenu primerna. Izlet bosta vodila Dušan Feldin in Igor Kloar. ● J. K.

V soboto in nedeljo pokal Vitranca

Kranjska Gora čaka najboljše smučarje

Kranjska Gora, 29. decembra - Ta konec tedna, 4. in 5. januarja bo Kranjska Gora prizorišče tradicionalnega tekmovanja v alpskem smučanju moških za svetovni pokal. Otvoritev tekmovanja bo v petek ob 19. uri na terasi hotela Larix. V soboto ob 10. uri bo prvi tek veleslalske tekme, ob 13. uri pa drugi tek. Slalomska tekma se bo začela v nedeljo ob 11. uri, drugi tek pa ob 13.30 uri. Razglasitev rezultatov bo oba dneva takoj po tekmi v ciljni ravnini. ● V. S.

Izbrani in razglašeni najboljši slovenski športniki

Štirje športni biseri

"Športniki vemo, kaj je zmaga in poraz. Trudili se bomo, da bomo še naprej častno zastopali državo Slovenijo," je v nagovoru občinstvu in v zahvali za priznanje dejala najboljša slovenska športnica tega leta, alpska smučarka Nataša Bokal iz Škofje Loke.

Ljubljana, 26. decembra - Gorenčci smo bili na prireditvi v Cankarjevem domu, ki sta jo organizirala Društvo športnih novinarjev Slovenije in Športna zveza Slovenije, s svojo udeležbo pa so dogodek počastili predsednik republike Milan Kučan in nekateri ministri, ki je pred tem sprejel sedanje in nekdanje športnike, ponosni. Med štirimi letosnjimi športnimi biseri so kar trije z Goren-

ske. Najboljši slovenski športnik je postal smučarski skakalec Franci Petek iz Lesc, najboljša slovenska športnica alpska smučarka Nataša Bokal iz Škofje Loke, najboljša ekipa v posamičnih športih mlada blejska veslača Denis Žvegelj in Iztok Čop, najboljše moštvo v kolektivnih športih pa košarkarji Smelta Olimpije iz Ljubljane.

Košarkarji Smelta Olimpije so kljub odhodu Jureta Zdovca

Čestitka predsednika.

Najboljši v Sloveniji. Od leve proti desni Nataša Bokal, Franci Petek, Denis Žvegelj, Iztok Čop in kapetan košarkarjev Smelt Olimpija Dušan Hauptman.

Predsednik Društva športnih novinarjev Slovenije Branko Vekič izroča priznanje Žveglju in Čopu.

Zaslужeno prva. Nataša Bokal in Franci Petek.

uspešno igrali v evropskem pokalu in imajo vse možnosti, da postanejo prvaki države Slovenije. Iztok Čop in Denis Žvegelj sta na svetovnem veslaškem prvenstvu na Dunaju prekosiла vsa pričakovanja in sta, čeprav še prvo leto med člani, osvojila srebro v dvojcu brez krmjarja. To je bila njuna tretja kolajna, saj sta pred tem osvojila že dve zlati na svetovnih mladinskih veslaških pr-

kateri so kakovostni kulturni program izvedli Veliki plesni orkester RTV Slovenija, New swing quartet, plesna skupina Urška in Oto Pestner, program pa je povezoval Ivan Lotrič, sta najboljšim priznanju podelila predsednik Športne zveze Slovenije dr. Rajko Sugman in predsednik Društva športnih novinarjev Slovenije Branko Vekič. ● J. Košnjek, slike G. Šink

Acroni še neporaženi, na Bledu ni šlo po načrtih

V petek gorenjski derbi na Bledu

Bled, Jesenice, 27. decembra - Z desetim kolom državnega hokejskega prvenstva so najboljši slovenski hokejski klubi zaključili letošnje leto. Z ligaškimi obračuni pa bodo nadaljevali že ta petek in soboto, ko bo na sporednu enajsto kolo.

Derbi minulega kola je bil na Bledu, vendar pa domača ekipa Bled Promolinea ni izkoristila prednosti domačega ledu. Ceprav so bili v igri kos gostom, Olimpiji Hertz, pa so se preslabo znašli v napadu. Tako je bil rezultat 1:5 (0:2, 0:1, 1:2). Drugo zanimivo srečanje se je obetalo v Celju, kjer so se gostitelji, ekipa Cinkarne, nekaj časa dobro upirali ekipi Acroni Jesenice, ki pa so v zadnji tretjini dokazali, da niso po naključju na vrhu ligaške razpredelnice. Takrat so hoteli posredovalci, glede na led, začeli metati petarde in vse, kar so imeli pri roki. Sodnik je srečanje zaključil v 58. minut, Jesenican pa so prinesli domov rezultat 3:7 (2:2, 1:2, 0:3). V davnem Podmežaklju je bilo v petek srečanje med ekipo Jesenice in Slavije Beton Co. Mladi jesenški igralci so gostom nasuli kar 23 golov, domača mreža pa je ves čas ostala prazna. Tako je bil končni izid 23:0 (10:0, 6:0, 7:0). Triglav je gostoval pri mladi ekipo Olimpije v Ljubljani ter zasluzeno zmagal. Rezultat je bil 3:6 (1:1, 0:4, 2:1). Po tekmi je trener Triglava Pavel

Bakus povedal: "Zadovoljen sem z rezultatom, po zmagi proti Cinkarni smo namreč prestopili že drugo stopničko pri doseganjem zastavljenih Cijev. Pomebno srečanje nas čaka še na Jesenicah in uz ugodnim izidom nam načrtovano četrto mesto ne bo ušlo." Milan Grah, pomočnik trenerja pa je dodal: "Ob uspešnem igranju našega moštva moram pouzdati, da je to zasluga vsega kluba, tako trenerje kot igralcev in vodstva." Jože Skrbis, ki skrbi za prehrano čeških hokejistov Triglava pa je dejal: "Zadovoljen sem z igro celega moštva. Posebno me veseli igrači, ki so pokazali odličen hokej in dokazali, da je pri meni dobra hrana. Če bi mi omogočili prehrano v večjem objektu, pa bi lahko sprejel še več kranjskih športnikov."

Tujci v kranjski ekipe igrajo vse bolje. Tudi Krutov dokazuje dobro formo. Foto: G. Šink

stvici zaostaja le dve točki za blejsko elipo. Čeprav so seveda domačini favoriti, bi mlađi Jesenican, ki so se letos nekajkrat že izkazali, utegnili pomeniti trd oreh za gostitelje. Gorenjski derbi bo v petek ob 19. uri v športni dvorani na Bledu. Ekipa Acroni Jesenice na petkovki tekmi v dvorani Podmežaklju seveda ne bi smela imeti težjega dela z mlado ekipo Olimpije. Tekma bo v 19. uri. V petek bo v Ljubljani še srečanje med Olimpijo Hertz in Cinkarno, v soboto pa bo Triglav v Kranju gostil ekipo Slavije Beton, ki je

po desetih kolih še brez točke. Tako so domačini na tekmi, ki se bo začela ob 17.30 v ledeni dvorani Gorenjskega sejma, seveda favoriti. ● V. Stanovnik, J. Marinček

Zaradi čedalje večjega zanimalnega bralcov za sodelovanje v rubriki Odmevi in Prejeli smo, priporočamo, da prispevki niso daljši od dveh tipkanih strani (60 vrstic). Le tako lahko zagotovimo pravčasno objavo čimveč pisem. Uredništvo si pridružuje pravico, da predloge prispevke ustrezeno skrajša tako, da ni bistveno okrnjena vsebina sporocila oziroma, da zavrne objavo. Vsi prispevki morajo biti podpisani s polnim imenom in naslovom.

Uredništvo

Kam plovemo

K pisanju me je spodbudilo veliko napisanega o zaščiti delavcev in njihovih pravic, predvsem pa objavljene polresnice s strani SKS. Ne morem trditi, da je moje pisanje popolna resnica, je pa ena od polresnic v mozaiku le-teh.

Finančno stanje podjetja se slabša (o tem delavci ne vedo prav veliko), tudi dela vse bolj primanjkuje. Vodstvo je vse bolj aktivno, okrepljena prodajna služba, novi reklamni prijemi, službena potovanja na vse konce in kraje.

Kmalu se začne šušljati med delavci, da je vodstvo zanič in da samo zapravlja. Nasprotna stran pa trdi, da je kriva vladta in neučinkovitost delavcev. Začnejo se že prve čistke v samoupravnih organih v korist vodstva. Na dan pridaje podatki, da je od okoli 300 delavcev dela samo še za 80, kmalu samo še za 50 delavcev. Nezadovoljni delavci se vzdignejo, odstavijo enega ali dva grešna kozla (vodstvena delavca). Ostalo prenovljeno vodstvo pa zgrabi bika za roge. V navezi s sindikatom izpelje ukrepe "rešitve" podjetja – čakanje na delo doma, z nepovratnimi sredstvi starega podjetja ustanoči novo vzoredno podjetje. Nato prenese opremo in stroje v novo podjetje, seveda brez obveznosti. Končno dolžnikom starega podjetja pošlje račun novega podjetja, izprazni skladišča starega podjetja, dolgo pa pusti staremu podjetju. Delavce velikodusno potolaže s kvazi pogodbo med SKS, starem podjetjem in novim podjetjem, v kateri piše, da naj bi novo podjetje krilo dolgo starega podjetja do delavcev. Delavci prepozno ugotovijo, da je pogodba slepilo za delavce, vodstvu pa daje proste roke. Kljub temu se nekateri skušajo upreti temu početju, vendar zaradi pritehnosti in klečepalašča večine delavcev ter splošne panike in strahu klavirno propadejo.

Staro podjetje gre v stečaj, delavci pa končno ugotovijo, da so opeharjeni s svojo pomočjo. Predsednik sindikata razpusti sindikat starega podjetja in postane direktor nabave novega podjetja.

Nekateri odpuščeni delavci, približno 90, nezaupljivi do sin-

dikata, tudi do SKS, se organizirajo in v lastni režiji oddajo terjatev do podjetja v stečaju. Po usklajevanju dosežejo za okoli 30 odstotkov boljše odpravnine. Na prvem naroku so popravljene terjatev priznane vsem, tudi tistim, ki jih je zastopal SKS.

Organizirani delavci pa niso zadovoljni s tem, kajti priznanje terjatev še ne pomeni tudi poplačilo terjatev s strani podjetja v stečaju, zato se odločijo za spodbiranje pravnih poslov med statim in novim podjetjem, za eno leto nazaj. S tem nameravajo zvečati stečajno maso in s tem tudi poplačilo terjatev vseh! Čeprav večina v veliki finančni stiski, sami financirajo postopek SKS pa v Gorenjskem glasu, 10. decembra, nekako vzopredno s temi dogodki, pride na dan s kvazi pogodbo o poplačilih manjkajočega dela terjatev delavcev z vrednostnimi papirji novoustanovljenega podjetja, za katerega pa nihče ne more jamčiti, da ne bo šel tudi ta v stečaj in bodo delavci zopet opeharjeni.

Naj povem, da sem bivši delavec podjetja Iskra Inženiring v stečaju. Izračunal sem, če bi redno dobival vse, kar mi dolguje podjetje in sproti spreminja v devize na črnem trgu, bi danes imel v nogavici približno 8000 DEM, če pa bi uspeli s 100-dostotnim poplačilom terjatev, kar pa je malo verjetno, bom dobil mogoče 3000 DEM. MOGOČE? Tudi za to razliko sta nas družno opeharila novo podjetje in razpuščeni sindikat starega podjetja oz. nerazumljivo zaupanje delavcev predsedniku bivšega sindikata.

Rotim in svarim vas vse ostale delavce, ki ste na podobni poti, verjemite mi, ni vas malo po Kranju in po vsej moji domovini, preverite svoja vest in družno uredite sindikate. Konec končno vse želimo vodstvu v Vinčgarjem tvori privlačno in zaokroženo turistično ponudbo naravnih znamenitosti tega območja.

Za začetek pa predlagam, da zahtevate od sindikalnih poverjenikov za vsakega posameznega delavca po en izvod: Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih, Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, Zakon o sindikatih in Sindikalni pravilnici.

Verjemite mi, v tem gradivu bo vsak našel kaj zase, naj vam ne bo odveč trud za branje in razumevanje zakonov. Priporočam, da se jih naučite na pamet, to je vaša rešitev! Več glav več, drugače ste obsojeni na pozar.

Nikakor ne dovolite ustavljanja nekakšnih vzorednih podjetij za reševanje zdravih jedr podjetja. To se lahko uredi tudi na bolj pošten način do tehnoških presežkov. Delavci imate enake ali boljše pravice, če ste tehnološki presežek, kot pa če gre podjetje "kontrolirano v stečaj".

Bodite trezni in vedite, da za

vse res ni dela in uredite tako, da bo za vse bolje. S pasivnim opazovanjem in misljijo, da mene to ne bo doletelo, dosežete samo stečaj in ko ima stvar v rokah sodišče, zgubljamo vse (celotna družba), razen sodišča.

Kranj, 20. decembra 1991
Stanko Krč, Kranj

Sporočilo slovenski javnosti: Pokljuška soteska prepusčena vandalizmu

Pokljuška soteska je naravna znamenitost v neposredni bližini Bleha, pomemben primer geomorfoloških procesov iz časov zadnje ledene dobe, ko je čez pokljuško planoto segal velik ledeničnik. Močan odtok s tega ledeničnika je vrezal globoko sotesko, okoli kilometra dolga, z ozkimi, meandrastimi zožitvami in razširivami. V steni na lev strani hudoornika je nekoliko nad dnem soteske dvorane z dvema vhodoma in dvema naravnima oknoma. Pokljuška luknja. V zgornjo, zadnjo razširitev je skozi najožji del pod naravnim mostom možno priti le čez Galerijo kraljevca Andreja (zgrajene l. 1930, obnovljene l. 1982). Soteska je v upravljanju turističnega društva Zg. Gorje in skupaj z bolj znanim Vintgarjem tvori privlačno in zaokroženo turistično ponudbo naravnih znamenitosti tega območja.

S to sotesko je povezana stara zgodba o sporni gradnji traktorske ceste z Zatrmika proti Stari Pokljuki (ta je že sedaj dostopna z druge strani). Preko najožjega dela soteske nastajajo temelji za cestni nasip, pri čemer je za osnovo uporabljen nekaj tišočetij star naravn most v najlepšem delu soteske. Dosedanja dela so že močno načela pravljeno podobo, vsakršno nadaljevanje pa bi pomenilo njen popolno razrednotenje.

Oseba, ki si je samovoljno, nedovorno, brez lastništva zemljišča in brez veljavnega dovoljenja privoščila uničevanje naravne znamenitosti je g. PETER ŽEMVA, Razgledna 14, Bled. Na naši ustanovi smo tipično nedovoljeno gradnjo prijavili prisotni urbanistični inšpektorji, ki je izdala odločbo o ustavljivosti del. Hkrati smo obvestili vrsto republiških organov. Na vse to se črenograditelj pozvižga. V svoji obrestni samozaverovanosti in trd-

nem prepričanju, da je dandanes vse možno, je na gradbišču v duhu nekdanjih udarniških akcij izobesil republiško zastavo in nadaljuje z vandalizmom. Od javnih občil zahteva se publicite, da bi širši javnosti dokazal, kako se v brezpravnem sistemu uveljavlja človeška nesramnost. Na srečo mu novinarji (zaenkrat) še ne nasedajo.

Naravne znamenitosti so vse narodno bogastvo, so darovi narave, ki pripadajo vsem in vsakomur, toda nikomur posebej. Po mednarodnih konvencijah so naravne znamenitosti nedotakljive. Človeku ni dovoljeno, da jih spreminja. Ali je danes resnično prav vsakomur prepričeno na milost in nemilost, da počenja z narodnim bogastvom, kar se mu zlubi? Ali še obstaja možnost dejanske ustavitev tega norega početja? Z uničenjem te naravne znamenitosti bo gotovo vznikla refleksna kritika in vespolno zgražanje nad takim početjem. Vendar, kot navadno, prepozno.

Vse državne in druge organe (npr. TD Zg. Gorje), posameznike in širšo javnost pozivamo, naj s svojim vplivom storijo vse za preprečitev tega vandalskega početja. Dokler še nì vse zamujeno!

Bled, 16. decembra 1991

Triglavski narodni park

V upanju, da si z nami prizavate za zdrav razvoj naših otrok, naj bo na telesu kot na duši, ker nam že zvoni »pet pred dvanajsto« - da le ne bi bilo prepozno!

Lepo vas pozdravljam.

Morda še eno v razmislek: bi se pridržili tisti pionirski, toda za naše pojme zelo dobrohoteči dr-

žavici, ki s polurno prekinjivo vseh programov želi svojim državljanom dober tek (večerja) in dopušča, da se družina vsaj ubere, če ne že kaj pogovori? Mislenj je večerni »odmor« od 19. - 19.30 ure. Hvala!

Skofja Loka, 2. decembra 1991
Skupina staršev tretjega letnika veroučne šole iz Skofje Loke

Agromehanika

Hrastje 52 a

064/324-033, 324-034

EKSPRES IZDELAVA KLJUČEV - KLJUČAVNIČARSTVO RADIKOVIČ d.o. KRAJN

POSLOVALNICA I - za trgovino Globus
POSLOVALNICA II - Kebetova 8, Kranj

Izdajemo vse vrste ključev, popravljamo ključavnice, brusimo vse vrste rezil, graviramo napise in številke.

Cenjenim strankam sporočamo, da imamo v zalogi varne in proti vlotu zaščitene cilindrične vložke winkhaus ter zastopništvo in servis.

ŽELIMO VESELE PRAZNIKE IN SREČNO TER USPEŠNO LETO 1992

domplan kranj, p. o.

podjetje za stanovanjsko in investicijsko dejavnost, urejanje prostora in naselij

kranj, c. JLA 14 tel. 064/214-440 telefax 064/211-864
p. p. 139 žiro račun: 51500-601-16114

ŽELIMO VAM VESELE PRAZNIKE IN USPEŠNO NOVO LETO 1992

Peter Colnar

48

DREVESA V GOZDU

Zaradi tega so se širile po Ljubljani govorice, da je Prežih v Rimu...

"Ali dobiš pakete?"

"Ne. Saj nič ne ve, da sem tu."

Povedal mu je o ženski, ki ga je iskala in ga vprašal, kaj potrebuje.

"Za jesti imam. Potrebujem sadje in poročila, kako je zunaj. Sporočite hčerki, ki je v službi v trgovini pri Stanetu Vidmarju, da sem tu."

V nedeljo opoldne, ko so bili vsi glavni policisti prosti, je pripeljal Alberto v klet gostilničarko iz Mrakove gostilne. Petkošek ji je vse povedal, da je lahko obvestila Prežihovo hčerko...

Šentpetrska kasarna

8. februarja je zopet zaslišal klic:

"Colnar z vso robo!"

Peš so ga peljali v četrти zapor - v Šentpetrsko kasarno, kjer je bil zaprt že leta 1936 med kranjsko tekstilno stavko.

Tu je bil nekakšno zbirno taborišče, od koder so pošiljali ljudi in internacijo. Na sprehodu je vsem priporočeval, da je zaprt Prežih v Hacinovi podmornici. V kratkem je za to vedela vsa Ljubljana.

Od zapornikov, ki so jih pripeljali iz Hacinove podmornice v Šentpetrsko kasarno kasnejše, je izvedel, da so Italijani prestavili Prežihja iz samice v skupno luknjo.

V Šentpetrski kasarni je bil do 9. marca 1943.

Znanci so ga poskušali na vse načine spraviti iz zapora. Tako so bili tudi pri šku Rožmanu.

Ko je prišel italijanski visoki komisar Grazioli čestitati Rožmanu ob njegovih 60-letnici, mu je Rožman med drugim baje dejal:

"Spustite Colnarja!"

10. marca zjutraj sta prišla k Ložetetu dva Italijana. "Colnar z vso robo!"

Moral je prenehati sredi umivanja. Spustili so ga, ker je zanj prosil škofer Rožman.

Ko so ga spustili, mu niso vrnili dokumentov. V Ljubljani so bile stalne racije in zelo hitro bi se lahko ponovno znašel v zaporu. Zaradi tega ga je skril priatelj dr. Peter Kruh v bolnišnico in mu dajal vsak dan dnevno dovoljenje za izhod.

Povsod je iskal svoje dokumente, vendar jih ni mogel dobiti. Sestra prvega moža Ložetetove žene, Erjavčeva, je imela trgovino z usnjem. K njej je hadil redno nakupovati neki navaden italijanski vojak, ki je bil v službi na sodniji. Povedala mu je, da Ložeta ne more priti do dokumentov in čez nekaj dni jih je prinesel...

V ustaškem zaporu

Ko se je vrnil v Zagreb, je kakšna dva meseca normalno nadaljeval s svojim delom.

Konec marca in v začetku aprila 1943 so pričeli mobilizirati Nemci slovenske izseljence na Hrvatsko za svojo vojsko. Uslužbenca italijanskega konzulata na Hrvatskem Gregorij je Ložeta uspel nekako nagovoriti, da je začel italijanski konzulat uradno popisovati Slovence iz "Ljubljanske pokrajine", katerim ni bilo treba iti v vojsko. Posebni komisiji je sledil kot senca, hkrati pa še naprej pomagal pri skrbi za otroke.

Ko je sedel 24. 4. 1943 pri kosilu, sta v stanovanje stopila dva ustaša v civilu. Jedilnica je bila temna in zaslišal je "škljocanje" revolverjev:

"Aretirani ste!"

"Lahko vsaj v miru pojem?"

"Lahko!"

Previdno oddaljena sta stala z naperjenima revolverjem in čakala, da je pojedel.

Peljala sta ga na ustaško policijo v Djordjičeve ulico. V celici je bilo več ljudi, ki so jih klicali popoldne na zasliševanje

HOTELI KOMPAS KRAJSKA GORA VAS
VABIJO NA VELIKI

SMUČARSKI PLES 4. JANUARJA 1992

V RESTAVRACIJI HOTELA KOMPAS, Z
ZAČETKOM OB 21. URI

PROGRAM:

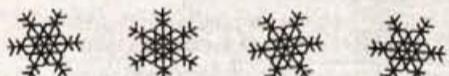
1. TOFOV MOPED SHOW Z NOVOLETNIM PROGRAMOM
2. ANSAMBEL »ŠOK«
3. NAGRADNO ŽREBANJE

VSTOPNIC Z GLAVNO NAGRADO:
»POČITNICE NA KANARSKE OTOKI«

CENA VSTOPNICE Z
NAPITKOM DOBRODOŠLICE
JE 400,00 SLT.

ZA INFORMACIJE IN
REZERVACIJE
POKLIČITE NA TELEFON
ŠTEVILKA 064/88-661.

*HKRATI PA VSEM BRALCEM ŽELIMO
VESELE PRAZNIKE TER SREČNO,
USPEŠNO NOVO
LETO 1992 IN SE
PRIPOROČAMO ZA OBISK!*

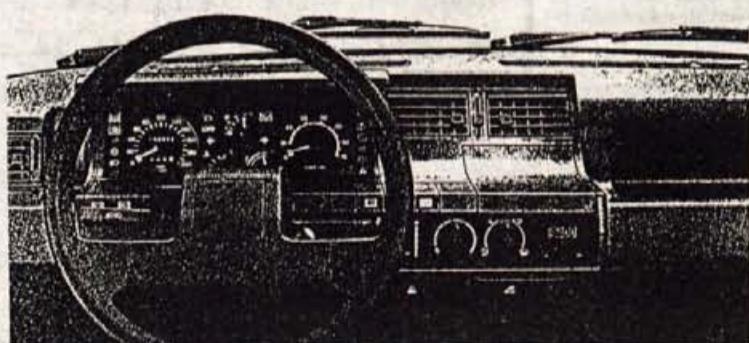
RADI BI NOV AVTO!

Ponujamo vam izredno priložnost pri izbiri svetovno priznanih znamk avtomobilov!

ZAMENJAVA STARO ZA NOVO

Predvidoma samo še do konca leta 1991 zamenjamo vaš avto katerekoli znamke za novega!

Posvetili se Vam bomo pri izbiri avtomobila glede na Vaše želje in možnosti ter Vam ponudili najugodnejše plačilne pogoje.

POTROŠNIŠKI KREDIT ali LEASING/ZAKUP VOZIL

POKLIČITE NAS ŠE DANES!

ahli Trdinova 9; tel.: 061 302 530, 315 797, 302 767

ahli Titova 64; tel.: 061 326 685, 301 717

ahli Vodovodna 93; tel.: 061 181 444, 183 060, faks: 061 347 272

ahli
avtohiša ljubljana
Kjer veljata dogovor in zaupanje

PROIZVODNO, TRGOVSKO
IN GOSTINSKO PODJETJE
ŠKOFJA LOKA
p.o.

Želi vsem cenjenim kupcem in po-
slavnim partnerjem blagoslovjene bo-
žične praxnike ter srečno in uspehov
polno leto 1992 x željo, da bi v letu,
ki prihaja, doživeli čimveč prijetnih
trenutkov in dobrih nakupov v naših
prodajalnah in skladiščih, hajti se
vedno vesla, da je

DOBER NAKUP JE PRI

NAKUP

64228 Železniki, tel.: 064/66-155, fax: 66-154, 66-380

Odpoto vsak dan od 8. do 19. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure

prodajni

center

alples

alples

Poslovnim partnerjem,
kupcem in občanom želimo
srečno in uspešno novo leto

Ne pozabite obiskati našega nakupovalnega centra

**Decembra še posebej ugodni
popusti za plačilo z gotovino.**

Posebna akcijska ponudba
božičnih in novoletnih daril.

Prepričajte se sami!

Odpoto vsak dan od 8. do 19. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure

prodajni

center

alples

MIVAM VI NAM

Naročila za objavo sprejemamo vsak dan od 6.30 do 17. ure osebno v oglasnem oddelku (Bleiweisova 16 v Kranju) ali po telefonu 217-960, 218-463 in 211-860. Besedilo Vašega sporočila lahko pošljete tudi po telefaxu (215-366 ali 213-163). Objave za torkov Gorenjski glas sprejemamo do ponedeljka do 12. ure, za petkov številko pa do četrtek do 12. ure. Sodelujte z nami - uspeh bo Vaš!

S KUPONOM GORENJSKEGA GLASA V ALPETOUR REMONT NA LABORE - Če še niste izkoristili možnosti za četrtino nižje cene storitev s kuponom v servisu Alpetour Remont na Laborah: servis posluje tudi 30. in 31. decembra od 6. do 15. ure.

NOVLETNI POHOD NA KOFCE - 1. januarja 1992 ob 19. uri se bodo izpred GOSTILNE ANKELE iz Podljubelja opravili na Kofce, mimogrede bomo obiskali tudi kmetije pod Košuto.

NOVLETNA PREDSTAVA V PREŠERNOVEM GLEDALIŠČU KRANJ - Igra: G. Feydeau: DO-RE-MI-FEYDEAU si lahko ogledate 31. 12. 1991 ob 19.30 ur.

MALI OGLASI

217-960

APARATI STROJI

Prodam motorno žago HUSQUARNO, tip 266 SG, novo. ☎ 622-581 23509

Prodam rabljen hrvni TV. ☎ 403-665 23827

OVERLOCK Pfaff, nov, z garancijo, prodam. ☎ 215-650 23837

Prodam RECIVER Sherwood, 2 x 100 W, nov, Briton 277, Kranj. ☎ 241-404 23852

Prodam RAČUNALNIK C 64, z opremo. ☎ 218-480 23856

Ugodno prodam PEČ Kuppersbusch, električni RADIATOR in termoakumulator PEČ, 2.5 kW. ☎ 43-005 23863

Prodam ŠTEDILNIK ITPP-Kuperbusch, za etažno ogrevanje. Cena ugodna. ☎ 403-235 23935

Prodam industrijski PISALNI stroj, SINGER. ☎ 631-058 23937

GLASBILA

Prodam 80-basno klavirsko HARMONIKO Melodija. ☎ 329-119 23844

GR. MATERIAL

Prodam smrekove PLOHE, deb. 5 in 8 cm ter DESKE colarice. ☎ 45-672 23897

OBLAČILA

Prodam malo rabljen SMOKING, st. 25 in ŠKORNJE št. 42-43. ☎ 215-122 23737

BUNDZ za 10 let poceni prodam. ☎ 216-104 23918

SENČILA BLED

Po ugodnih cenah vam nudimo izdelavo in montažo vseh vrst senčil - iz uvoženega materiala.

- ★ lamelne zavese
- ★ roloji
- ★ žaluzije
- ★ rolete

10% IZVENSEZONSKI NOVLETNI POPUST
OBROČNO ODPLAČEVANJE

Inf. po tel. 77-996 76-107
fax 76-107

Celni NAKLADALEC TN 360 A, prodam. ☎ 061/823-078 23879

Prodam segmentni BRUSILNI STROJ Hann in Kolbe ter tridimenzionalni GRAVIRNI STROJ Deckel GK 21. ☎ 212-687 23885

Prodam 4 močnejše ELEKTROMOTORJE. ☎ 0608-82-651 23901

Prodam PRALNI STROJ in črno-beli TV Gorenje. ☎ 66-156 23903

Prodam ŠTEDILNIK s pečico ter nov bešenski MEŠALEC. ☎ 310-240 23907

Prodam 150-litrski zamrzovalno OMA-RO Gorenje, staro 3 mesecev, se v garnituri. Cena 15.000,00 SLT. Pečnik, Rudija Papeža 3, Kranj 23909

Prodam kombinirani ŠTEDILNIK, 2+2, Corona Iskra, ter PIANINO. ☎ 329-063 23910

Satelitske ANTENE z montažo, dohava takoj. ☎ 242-864 23912

Komplet ZX Spectrum 64 K, prodam za 100 DEM. ☎ 77-274 23917

Prodam električni ŠTEDILNIK Gorenje. ☎ 213-244 23925

IZOBRAŽEVANJE

INŠTRUIRAM matematiko in fiziko za OS in SS. ☎ 43-141 23860

KUPIM

Kupim ženske DRSALKE, st. 39 - 40. ☎ 323-916 23859

Kupim pol PRASIČA, krmljenega z domačo krmo. ☎ 79-941 23872

Kupim TELE, težko 100 kg. ☎ 65-939 23874

Kupim zazidljivo PARCELO ali opuščeno HIS. ☎ 45-550 23908

Kupim MOTOR za VW Hrošč 1200, star do letnika 1976, v dobrem stanju. ☎ 403-030 23922

LOKALI

V centru Kranja oddam v najem adaptiran LOKAL, primeren za trgovinsko ali drugo dejavnost. ☎ 324-181 zvečer 23506

Najtišo pot si smrti šel naproti,
v življenju nisi iskal hrupne slave,
vpreden bil si v sen narave,
umrl sam si, ko smrt Ti strla je peruti.

SPOMIN

31. decembra mineva 10 let,
odkar je na Zatrniku tako
tragično preminil naš ljubljeni
sin in ati

MIRKO VIDIC

Vedno in povsod si z nami. Hvala vsem, ki se ga spominjajo in mu prižigajo svečke!

Z ljubezni in bolečino: mami, ati in sinko

Bled, 31. decembra 1991

MALI OGLASI

MALI OGLASI

V Kranju ob glavni cesti oddam DELAVNICO-samostojni objekt 60 kvad.m. za mirno obrt ali slično. ☎ 242-650 23769

Oddam manjši PROSTOR za servis ali delavnico. ☎ 633-752 23931

OBVESTILA

TRGOVINA CEKIN, Aviocamp Dragotajna, Vam zeli Srečen božič in uspešno novo leto! Obrotnovalni čas, ob delavnikih 8-12 ure, 14-18 ure, sobota in nedelja 8-12 ure, 16-18 ure, SE PRIPOROCAMO! Informacije ☎ 061-627-067 23767

STROJIM krzno, ovc, zajec, kož. ☎ 311-248 23848

LITERARNA DELAVNICA - tečaj kreativnega pisanja za omožnolice v srednjoseolce. Uspodbajanje za učinkovito pisno izražanje. Pričetek: januar 1992. Organizator: Studio "GRIVA" II, Planina 3, Kranj. Informacije na ☎ 323-752, od 8. do 11. ure 23887

MALA ŠOLA GOVORNITVVA - tečaj retorike za srednjoseolce, bodoče intelektualce. Uspodbajanje za jasno ustno izražanje in javno nastopanje. Pričetek: 12. 2. 1992. Organizator: Studio "GRIVA", Planina 3, Kranj. Informacije na ☎ 323-752, od 8. do 11. ure 23888

Bičem kandidata za igro FAIR PLAY. Šifra: DOBER ZASLUŽEK 23928

OTR. OPREMA

Prodam kombiniran italijanski otroški VOZIČEK, Suha 2, Kranj. ☎ 43-423 23843

Nov otroški AVTOSEDEŽ Bob, prodam. ☎ 691-442 23871

OSTALO

Prodam SMETNJAKE iz pocinkane pločevine. ☎ 324-457 23817

Stare KNIJGE prodam. Dolenc, Cankarjeva 1/a, Jesenice 23818

Prodam 2 uokvirjena GOBELINA. ☎ 801-132 23870

Prodam električni SVINČNIK za risanje na les. ☎ 218-929 23873

Nujno potrebujem POSOJILJO - 20.000 DEM. Vrem 32.000 DEM v 6. mesecih. ☎ 217-891 23896

Zamenjam 5 let starega GOLFA diesel in novega WARTBURGA, za 2 do 3 leta starega PASSATA. Možno doplačilo! ☎ 75-660 23885

Prodam GOLF, letnik decembra 1982, registriran, 83.000 km. Cena 5.500 DEM. ☎ 46-387 23836

Prodam Z 750, letnik 1982, neregistrirana. Cena 650 DEM. ☎ 328-722 23838

Prodam Z 101, letnik 1985. ☎ 723-724 23839

JUGO 45 AX, letnik 1988, prodam. ☎ 692-051, zvečer 23840

Po zelo ugodni ceni prodam dve Z 750. Podjetje 17. Bohinj 23841

Prodam JUGO 55, letnik 1986. ☎ 50-541, torek in četrtek, od 14. do 18. ure 23845

Prodam JUGO 45, letnik november 1982, zelo lepo ohranjen. ☎ 061/611-478 23850

Prodam CITROEN GS 1.3 Super, Britof 277, Kranj. ☎ 241-404 23851

Prodam Z 101 Konfort, letnik 11/1980, neregistrirana, tehnično brezhibna. Cena 900 DEM. ☎ 312-313 23861

Prodam R 5 Campus, troje vrat, nov. Cena 12.400 DEM. ☎ 622-824, popoldan 23864

JUGO 45, letnik 7/1990, kot nov, začeten, prodam. ☎ 310-061 23865

Z 128, karambolirana, prodam. ☎ 66-710 23880

MAZDO 323 1.3, letnik 1990, prodam. ☎ 214-880 23882

Prodam Z 750, celo ali po delih. Podbreze 169. ☎ 70-210 23884

Prodam Z 128, letnik 1987, Bojan Beguš, Ul. Rudija Papeža 32, Kranj. ☎ 325-549 23893

Prodam FORD Fiesta, letnik 1978, Ogled od 7. do 19. ure. ☎ 401-249 23895

Prodam JUGO 45 AX, letnik 1988, karambolirana. ☎ 311-197 23898

Z 101, letnik 1981, registrirana, prodam. ☎ 621-154 23899

Prodam nov R 5, pet vrat, metalna barva, temna stekla. ☎ 620-160 23904

Prodam FORD KOMBI ali menjana za Karavan avto. ☎ 45-550 23906

Prodam JUGO 45 AX, letnik 1/1988, 27.000 km, bez barve, dodatno zaščiten. cena 3.500 DEM. ☎ 74-872, Bohar, Langusova 41, Radovljica 23915

Prodam R 4 GTL, letnik 1982, ohranjen. ☎ 47-057 23916

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987, cena po dogovoru. ☎ 218-215, Leban Robert, Šorljeva 9, Kranj 23919

Prodam JUGO 45, letnik 1987, cena po dogovoru. ☎ 82-371 23920

Prodam VARTBURG Karavan, letnik 1979, v voznem stanju, neregistriran, cena po dogovoru. Čerin, Gorice 16, Golnik. ☎ 50-150, int. 355, dopoldan 23924

Ugodno prodam PEUGEOT 309 GL, temnordeč, letnik 4/1987, 55.000 km. ☎ 328-066 23930

Prodam SPAČKA, registriran do 10/1992, 900 DEM. ☎ 46-637 23936

ZASTOPNIKE - prodajalec za prodajo revije Fasana osnovnih in srednjih solah izčemo. Reden in odličen zasluzek. Pomudje: Luxuria, p.p. 91, 61111 Ljubljana. ☎ 061/268-661, int. 360 23580

DELO V AVSTRIJI

Otepanje pod Studorjem ali

Srečno novo leto

V Bohinju ne koledujejo, ampak otepljejo. Ne pojeno in ne prosijo, pač pa voščijo srečo in zdravje v novem letu in se maščujejo, če dar ni bil, kot bi moral biti.

Studor v Bohinju, 26. decembra - Otepanje v Studorju v Bohinju se je je ohranilo vse do današnjih dni. Zdaj pa celo postaja eno od pomembnih nekdajšnjih ljudskih pravobitnosti in domordskih značajev v prikazovanju turistične ponosnosti in nevsičive (želja prebivalcev Studorja in njihovega domačina, ministra za turizem v občinski vla- di Jožeta Cvetka je prav ta) ponudbe.

Med 42 hišami oziroma ne- nja Sončno novo leto, zbral- kaj nad 100 domačini se je le- šest, sedem fantov, ki še niso poročeni, še niso bili pri voja-

kih, zbralo in šlo po poti prvo- bitne šege zvečer od hiše, stopili vanjo, če je gorela luč, in za- želeti srečno novo leto. Za obisk so dobili v vrečo klobase, v košaro jajca in v steklenico žganje, v škatlo pa denar. Včasih so igrali na "kampel" in druge domače inštrumente, dokler jih ni "izrinila" harmonika. Vsak obisk in dar pa je skrbno zapisoval njihov "mer" (vodja).

Tudi letos je bilo tako in tudi za naprej naj bi bilo. Zbrali so se fantje v Oplenovi hiši v Studorju 16, ki je hiša muzej in je prav po zaslugu etnologa Vladimirja Knifca obnovljena v svoji pravobitni arhitekturi. Najpomembnejše pa je, da je "živa", saj zanje skrbi Resnova družina, sicer njena sosedna.

Niko Kuret, znani raziskovalec slovenskih šeg, razlagajo, da predstavljajo novoletni koledniki - otepovci - duše umrlih, ki se v času dvanajsterih noči mraka in skrivnosti od Božiča do Treh kraljev, ali bolje od sončnega obrata v prve dni novega leta, vračajo med žive, se maščujejo, si nasilno jemljejo darove, a prinosajo hkrati blagovlos v zdravje družini in živini. Ta šega se je ohranila samo v Bohinju pod Studorjem in v Stari Fuzini na Štefanov večer, v Srednji vasi, Češnjici in na Jereki pa v silvestrovo.

V četrtek so se torej v Studorju domačini srečali z otepovci, z duhovi umrlih, ki imajo pravico biti nasilni in neprijetni in zahtevati darove, a prinosajo srečo. Domačini jim pravijo šeme in po večini so si nekdaj (in danes prav tako vaščani) želeti njihovega obiska. Če pa se je kje kdaj zgodilo, da jim niso odprli, med Bohinjci krožijo zgodbe tudi o takšnih dogodkih in o strašnem maščevanju, predvsem pa o spotu in sramoti, ki sta zadela takšno hišo. No letošnje šeme v četrtek zvečer so bile prav prijetne in tudi špot ter sramota nista padla na nobeno hišo v Studoruju. ● A. Žalar

Barvni televizor za božično darilo - Območni odbor Socialdemokratske stranke Kranj je pred božičem podaril učencem in učiteljem osnovne šole s prilagojenim programom Helene Puhar v Kraju barvni televizor. Soli sta ga izročila predstavnica stranke Branko Grims in Peter Tomazin. Darovalci so bili na šoli deležni enkratnega sprejema, kar kaže, da so se prav odločili in televizor podarili tistim, ki ga najbolj potrebujejo. J. K., slika G. Šnik

Kranjski otroci in njihovi starši so dedka Mraza nadvse množično sprejeli. Nad takim obiskom je bil malce presenečen celo sam dedek Mraz, ki je med drugim dejal: »Miklavž obdaruje «ta pridne», Božiček «ta verne», dedek Mraz pa obdaruje vse otroke. Foto: Jure Cigler

RADIATORJI JUGOTERM
IN OSTALA OGREVALNA TEHNIKA PO ZELO
UGODNIH CENAH

KIKA ŽIRI TEL. 692-036

Za
USPEŠEN
posel propagandna
OBJAVA
v Gorenjskem glasu
Poklicite
218-463

Bralcem, sodelavcem, poslovnim sodelavcem, dopisnikom, kolegom in vsem drugim, ki ste nam pisali in želite uspehe in zadovoljstva v novem letu 1992, se zahvaljujemo in vam želimo mirno, zadovoljno in uspešno '92.
Uredništvo

Zadnje letošnje zasedanje republiške skupščine

Poslanci omagali pred ciljem

Ljubljana, 27. decembra - Slovenska skupščina na zadnji letošnji seji ni sprejela nove pokojninske, invalidske in zdravstvene zakonodaje, ki bi začela veljati 1. januarja prihodnje leto. Pri pokojninskem zakonu se je zataknilo pri usklajevanju, ker ni bilo sklepnosti, zaradi enakega razloga pa tudi ni bil sprejet nov zakon o zadrugah, kar so naknadno, na zahtevo zabora občin, uvrstili na dnevni red. Tudi zakoni o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, o zdravstveni dejavnosti in lekarniški dejavnosti niso bili sprejeti, tako da se bo zdravstvo še naprej finančiralo iz proračuna, kako pa bo zaradi nesprejem v prihodnjem letu de-

loval pokojninski in invalidski sistem, pa se bo treba še dogovoriti. Utegne se zgoditi, da bo nova zakonodaja začela veljati čez eno leto, ker so spremembe med letom na tem področju nemogoče. Neuskrajjen ostaja še naprej zakon o prometnih davkih, pa tudi republiški proračun še ni sprejet, zato je skupščina sprejela zakon o začasnom financiranju proračuna v prvem trimesecu prihodnjega leta na letošnji osnovi, to pa znaša dobrih 33 milijard tolarjev.

Poslanci odhajajo sedaj na počitnice, ponovno pa se bodo sešli v sredo in četrtek, 15. in 16. januarja. ● J. Košnjek

V Bohinju za novo leto ne bo prazne postelje

Celo za nenapovedane Italijane zmanjkuje prostora

Bohinj, 28. decembra - Po poletnem turističnem boomu v Bohinju je septembra večina hotelov in zasebnih sob ostala praznih, te dni pa bo spet težko najti prazno posteljo. Vendar pa bodo hoteli polni le tri dni, nato pa spet obeta negotova sezona.

"Med božičnimi prazniki je Bohinj spet oživel, začeli so prihajati domači gostje pa tudi tuji. Hoteli in zasebne sobe so bili polovično zasedeni. Že danes in dan pred novim letom pa pri nas ne bo mogoče dobiti prazne postelje, saj so tako hoteli kot zasebne sobe za praznične razprodani. Pravzaprav se celo bojimo, kam bomo dali goste iz Italije, ki navadno ne-napovedani prihajajo na silvestrovo. Ponavadi jim potem lahko oddamo le sobe, ki se si-

cer pozimi zaradi kurjave ne oddajajo...," pravi tajnik TD Bohinj Marjan Malej.

Žai pa podatki o rezervacijah v naslednjih mesecih niso obetavni. "Kot kaže bo zelo malo gostov do zimskih počitnic, pa še za takrat ni prida rezervacij. Ker v glavnem računamo na Slovence, je težko karkoli napovedovati, saj se Slovenci za počitnice odločamo zadnji hip. Za naprej pa bo marsikaj odvisno od razpleta

političnih dogodkov," je povedal Marjan Malej.

V Bohinju, kjer je navado poleti in pozimi vrsta turističnih prireditev, letos ne pripravljajo posebnih programov. Upajo pa, da bo tudi v dolini kaj snega, da bo zamrznilo jezero in da bodo gostje vendarle prišli. Takrat jim bodo seveda pripravili prijetne urice in kaj iz programa nekdaj znanih turističnih prireditev. ● V. Stanovnik

Naslednja številka bo izšla v tork, 7. januarja.

POLEG IZBORA
PRAKTIČNIH DARIL PO
ZELO UGODNIH CENAH

**DO 31. DECEMBRA
ŠE 15%
ZNIŽANJE CEN**

za skoraj celotni prodajni program
iz zaloga Merkurjevih prodajaln,
za takojšnja plačila nad 2.000 SLT.

**PA ŠE ZA DODATNIH
5% CENEJE!**

**KAKO? Vprašajte
prodajalke in prodajalce
V
MERKURJEVIH
prodajalnah.**

MERKUR
KRAJ

Delovni aktivisti RK Bistrica

Prireditev za 80-letnike

Tržič, 29. decembra - Kako malo je treba, da se osreči starejše krajanje, se je ponovno pokazalo pred kratkim v Bistrici pri Tržiču. Tu so namreč aktivisti Krajevnega odbora RK Bistrica pripravili sprejem za vse 80 in več let stare krajanje Bistrice. Otroci bistrškega vrtca Deteljica so jim v Osnovni šoli heroja Bračica v Bistrici priredili prirščen kulturni program, poln igric, deklamacij, najbolj pa so navdušili mladi pevci 40-članskega pevskega zboru vrtca in plesalci. Svoje najstarejše krajanje - prišlo jih je okrog 30 - so aktivisti RK tudi skromno obdarili.

Ves mesec je v Bistrici tekla posebna akcija pomoči RK družinam z več otroki in nizkimi osebnimi dohodki. Pomoči je bilo deležnih skupno okrog 60 družin. Zdaj pa aktivisti RK v Bistrici že pripravljajo program za prihodnje leto. Med drugim bodo za svoje krajanje pripravili nekaj zanimivih zdravstvenih predavanj. ● D. Dolenc